

A KUNMADARASI REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA és ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Iskola

Óvoda

Iskola étkezője

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.”

/Példabeszédek könyve 22,6./

Tartalom

BEVEZETÉS	4
AZ INTÉZMÉNY KÜLDETÉSNYILATKOZATA	4
AZ INTÉZMÉNY JÖVŐKÉPE	6
ISKOLAI NEVELÉSI PROGRAM.....	7
1.1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai.....	7
1.2. Az intézményben folyó nevelő –oktató munka céljai, pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai	8
1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14
1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	25
1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	31
1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	38
1.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	42
1.8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	51
1.9. A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	53
1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	53
AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	59
2.1. A választott kerettanterv megnevezése és jellemzői.....	59
2.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai	61
2.3. A választható tantárgyak, foglalkozások	62
2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	64
2.5. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	64
2.6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása ...	65
2.7. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése.....	66
2.8. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	70
2.9. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	74
2.10. A tanulók továbbhaladása	77
2.11. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	78
2.12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	78
A PEDAGÓGIAI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA.....	79
AZ ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	84
ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI	84
KÜLDETÉSÜNK	84
ÓVODAI NEVELÉS A MŰVÉSZETEK ESZKÖZEIVEL	85
3.1. Programunk alapelve	85

3.2. Kiindulási pontjaink	85
3.3. Alapvető céljaink	85
3.4. Általános nevelési feladataink	85
3.5. Nevelési gyakorlatunk rendszerábrája	87
3.6. A nevelés keretei	88
3.7. A tevékenység keretei	95
3.8. Nevelési gyakorlatunk tevékenységformái	101
KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNKBEN	116
Sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelése	116
Beilleszkedési, magatartási, tanulási zavarral küzdő gyermekek nevelése	120
Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése	120
Fejlesztési formák	121
Az óvodapedagógusok és segítő szakemberek általános feladatai	123
Gyermekevédelmi feladatok	124
Helyzetelemzés gyermekevédelmi szempontból:	124
Veszélyeztetettség, halmozottan hátrányos helyzet és hátrányos helyzet kialakulásának okai intézményünkben:	124
Következmények (leggyakoribb tünetek) a gyermeknél	125
Gyermekevédelmi munkánk céljai	125
Program a cigánygyermekek differenciált foglalkoztatásához	132
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	145
4.1. A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata, nyilvánossága	145
4.2. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai	146
4.3 A pedagógiai program elfogadásáról szóló nyilatkozat	146
4.4. Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat	147

BEVEZETÉS

A Kunmadarasi Református Általános Iskola és Óvoda Jász –Nagykun-Szolnok megyében található. Maga a település a történelmi Nagykunság északi szegletében, nem messze a Hortobágytól, a Tiszafüred - Kunhegyes sík keleti peremén található.

A legközelebbi város Kunhegyes és Karcag 14- 16 km-nyire fekszik.

Lakosainak száma közelítően ötezer fő. A nagyközségben egy önkormányzati és 2001-től egy református általános iskola működik. A református iskola egy emeletes patinás épületének alapkövét 1912-ben rakták le. Az épület tíz tanteremmel, szertárakkal és a szükséges mellékhelyiségekkel rendelkezik. Az iskola udvarán található a tornaterem. I. számú telephelyünkön – Kálvin út 36. szám alatt- lett kialakítva az iskola étkezdéje 2003-ban.

2016 szeptemberétől a református iskola feladatellátása átszervezés folytán óvodai neveléssel is bővül. A település Petőfi úti tagóvodája kerül tagintézményként a református iskolához.

A II. számú telephelyünkön- Petőfi utca 11. szám alatt- lévő óvoda 1899-ben épült. Az óvoda három csoport elhelyezésére alkalmas csoportszobákkal és az egészségügyi elvárásoknak megfelelő kiszolgáló helyiségekkel rendelkezik. Az óvodához 1587 m² udvar tartozik. A csoportszobák területe 56 m², 56 m², 62,04 m². Férőhelyek száma összesen: 86.

Az intézmény fenntartója a Tiszántúli Református Egyházkerület.

AZ INTÉZMÉNY KÜLDETÉSNYILATKOZATA

PREAMBULUM

**„Bölcsé teszek, és megtanítalak, melyik úton kell járnod.
Tanácsot adok, rajtad lesz a szemem.”**

(Zsoltárok könyve 32, 8.)

Az intézmény hivatalos neve: Kunmadarasi Református Általános Iskola és Óvoda

Székhelye: 5321 Kunmadaras, Kálvin út 2.

Telephelye I.: 5321 Kunmadaras, Kálvin út 36.

Telephelye II.: 5321 Kunmadaras, Petőfi utca 11.

Típusa: Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény.

- általános iskola
- óvoda

Első alapító dokumentum száma, kelte, alapítója: 276/2000., 2000.08.28.

Kunmadarasi Református Egyházközség_(5321 Kunmadaras, Kálvin út 4.)

Érvényes alapító dokumentum száma, kelte:

Fenntartó: Tiszántúli Református Egyházkerület

A fenntartó székhelye: 4026 Debrecen, Kálvin tér 17.

Törvényességi ellenőrző szerv: Megyei Kormányhivatal

Egyházi felügyeleti szerv: Tiszántúli Református Egyházkerület Tanügyi Hivatala

Székhelye: 4026 Debrecen, Fűvészkert u. 4.

Az intézmény alaptevékenysége:

Óvodai nevelés, általános iskolai nevelés-oktatás.

A többi gyermekkel együtt nevelhető, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

alapfokú nevelés-oktatás (általános iskola 1-8. osztály)

beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása

általános iskolai napközis vagy tanulószobai foglalkozás

iskolaotthonos oktatás, nevelés

bejáró tanulók ellátása

pedagógus szakvizsga, továbbképzés, szakmai szolgáltatások igénybevételének támogatása

kedvezményes iskolai, óvodai étkeztetés,

szervezett intézményi étkeztetés

mérési, értékelési, ellenőrzési feladatok

szabadidős programok szervezése, kulturális nevelés

pedagógiai, szakmai ellátások igénybevétele

diákporttal kapcsolatos feladatok támogatása

szakmai és informatikai fejlesztési feladatok

tanulók tankönyvellátása

intézményi vagyon működtetése

iskola-egészségügyi ellátás

Az iskolába felvehető maximális tanulólétszám: 240 fő

Az óvodába felvehető maximális gyermeklétszám: 86 fő

A gazdálkodással kapcsolatos jogosítványok: Az intézmény a Tiszántúli Református Egyházkerület és a Debreceni Református Kollégium többi intézményével együtt közös adószámmal, számlaszámmal és a fenntartó által jóváhagyott önálló költségvetéssel rendelkezik. A költségvetés keretén belül az intézmény önállóan gazdálkodik. A gazdálkodással összefüggő jogosítványokat az igazgató gyakorolja. Az intézmény vállalkozói tevékenységet a fenntartó engedélyével folytathat abban az esetben, ha alaptevékenységeit nem zavarja.

A Magyarországi Református Egyház általános nevelési alapelvei

(MRE Köznevelési Törvénye)

- A Magyarországi Református Egyház - Krisztus Urunk missziói parancsának engedelmeskedve, az évszázados gyakorlat folytatásaként, tagjai igényének megfelelően, a Magyar Köztársaság Alkotmánya és a Magyarországi Református Egyház Alkotmánya, továbbá a lelkiismereti- és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvények és egyéb jogszabályok alapján - köznevelési intézményeket tart fenn.
- Működésük és rájuk vonatkozó egyházi szabályozás nem lehet ellentétes azokkal a jogszabályokkal, amelyek a fenntartótól függetlenül valamennyi magyarországi köznevelési intézményre vonatkoznak, ha azok nincsenek ellentétben a Szentírás parancsaival.
- A református köznevelési intézményekben a nevelés és az oktatás - figyelemmel az állami (önkormányzati) iskolák követelményeire, továbbá a magyar református iskolák autonóm életéből és hagyományaiból következő művelődési anyagra - Istennek a teljes Szentírásban adott kijelentése, valamint a Második Helvét Hitvallásban és a Heidelbergi Kátéban megfogalmazott hitelvek és a magyar kálvinizmus szellemében folyik.
- A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. A keresztelekor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református köznevelési intézmény, amely a gyermeket Krisztusban testvérnek fogadja el.

AZ INTÉZMÉNY JÖVŐKÉPE

A fenntarthatóság biztosítása hosszú távon, az iskolai nevelés –oktatás és az óvodai nevelés terén. A református keresztyén értékek megtartásával és erősítésével,

folyamatosan megújulva maradjunk versenyképesek az általános iskolák és óvodák között. Olyan gyermekeket szeretnénk újukra bocsátani, akik szilárd alapokkal rendelkeznek a hit és az ismeretek terén, akik büszkék arra, hogy a Kunmadarasi Református Általános Iskola és Óvoda tanulói, óvodásai lehettek.

A nevelők szakmai kompetenciájának erősítése, a tárgyi feltételek folyamatos fejlesztése (tornaterem, étkezdé, szaktantermek, csoportszobák, udvari játékok)

Mind-ezt csak Isten szavára figyelve, az Ő segítségével érhetjük el.

A Magyarországi Református Egyház által fenntartott és működtetett református közoktatási intézmények célja és feladatai

- Tanulóit művelt, jellemes keresztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőjévé, a magyar haza és nemzet hűségese és áldozatkész, alkotó polgáraivá formálja, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani és közvetíteni, továbbadni.
- Református tanulóit egyházunk hitvalló tagjaivá, nem református tanulóit - vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett - saját felekezetük és a református egyház értékeinek megbecsülésére nevelje.
- Mindezek megvalósításakor egyházunk iskoláinak évszázadok során kialakult hitbeli örökségére és pedagógiai kultúrájára épít, és azt fejleszti tovább.

ISKOLAI NEVELÉSI PROGRAM

1.1.Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

A református tanítási módszer számára a **Biblia a forrás**.

Legfontosabb pedagógiai alapelveink, értékeink, céljaink

- megbízható tudás
- biztos, keresztyén értékrend (jellem, becsület, akarat, önuralom, tisztelet)
- az igaz szeretet
- igényesség (a pedagógiai munka minden területén)
- hátrányos megkülönböztetés tilalma [Kt.4§(8)-(11)]
- természet tisztelete, védelme, környezetünk megóvása a jövő nemzedék számára
- egészséges életmódra nevelés

- az egyes közösségeket fenyegető veszélyek csökkentésének fontossága

-

1.2. Az intézményben folyó nevelő –oktató munka céljai, pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai

Célok:

Kiegyensúlyozott, teljes embert kívánunk nevelni, akinél a tudás mellett ott van a hit, és a hit mellett a tudás. Az ismeret mellett a lelkiismeret

- Az egyén képes legyen ne csak befogadni a közösség szellemi birtokát, hanem tudja önmagában integrálni, sőt tovább is adni azt.

Feladatok:

A tanulók előképzettségét figyelembe vevő követelménytámasztás, törekvés a tantervi célok minél magasabb szintű megvalósítására.

- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és ez által, motivált munkában fejlesszük a kisgyermekekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és mozdítsuk elő érzelemlátékuk gazdagodását;
- adjunk, mutassunk példákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz;
- alapozzuk meg tanulási szokásaikat
- támogassuk az egyéni képességek kibontakozását;
- működjünk közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában;
- figyeljünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek gyermekeink szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű fejlődéséből fakadnak;
- tudatosítsuk tanulóinkban a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket;
- erősítsük meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat;
- formáljuk a gyermekek jellemét, mely szolgálja személyiségük érését
- alapvető kommunikációs és gondolkodási képességek kialakítása
- élő idegen nyelv tanítása szabadon választott órakeret terhére 1-3. osztályig
- számítástechnika tanítása szakköri szinten alsó tagozaton

Eszközök:

- Biblia
- tankönyvek
- korszerű audiovizuális eszközök alkalmazása (oktatófilmek, projektorok, interaktív táblák, digitális tananyagok stb.)
- könyvtárhasználat

- kapcsolat más intézményekkel (Művelődési Ház, Községi Könyvtár, környező iskolák, stb.)
- önképzéshez szükséges szakirodalom

Eljárások:

- a korszerű tanítási módszerek, eszközök alkalmazása
- a tanulók képességeihez mért kiscsoportos vagy egyéni foglalkozás
- tanulmányi kirándulással, sétákkal, a természet, a környezet közvetlen megfigyelésével a tanultak elmélyítése vagy előkészítése
- a tanultak alkalmazása pályázatokon
- versenyeken való részvétel
- továbbtanulásra való felkészülés
- nevelői pályázatok készítése, pénzügyi támogatások elnyerésére
- nevelőtestületünk pedagógiai kultúrájának folyamatos fejlesztése, munkájuk színvonalának emelése
- folyamatos önképzés, szaklapok, továbbképzéseken való részvétel, nevelési és oktatási témájú beszélgetések szervezése
- testvériskola tantestületével különböző programok szervezése

Célok:

- Az egyházi és állami ünnepeink üzenetét tartalmas, színvonalas rendezvényekkel, beszélgetésekkel építjük be mindennapjainkba, ami kihat a szűkebb és tágabb környezetünkre is.

Feladatok:

- A nevelők és a hitoktatók a gyermek életkori sajátosságaihoz igazodva hozzák közelebb a biblia üzenetét.
- Az állami ünnepek méltó megünneplésével hozzuk közelebb a magyarságtudatot, a haza szeretetét.

Eszközök:

- Képes Biblia
- Énekeskönyv
- Bibliakalauz
- hangszer
- szemléltető eszközök (dia, film, stb.)
- verseskötetek, műsorfüzetek, tankönyvek

Eljárások:

A nevelők reggeli beszélgetéssel indítják a napot, amelynek keretében egy-egy bibliai igét felolvasnak, énekelnek és elmondják közösen a reggeli imát, a nap zárásaként pedig a záró imát.

Műsorok összeállítása, jelmezek, bábuk stb. készítése. A szülők meghívása az ünnepségekre. Sikeres műsorok bemutatása a gyülekezetben, a nagyközségben.

Célok:

- A magyar kultúrát-, anyanyelvünket és népi kultúránkat – becsülje meg, őrizze és gazdagítsa.

Feladatok:

Az anyanyelv ápolása minden tanórán kiemelt feladat mind szóban, mind írásban. Minden lehetséges pedagógiai eszközzel a szókincs és a beszédkészség gazdagítása. Népmesék, közmondások, mondák, népdalok segítségével a magyar kultúra gyökereinek felfedezése.

- fejlesszük tanulóinkban a nemzeti hagyományok és a különböző kultúrák megismerése iránti igényeket; erősítsük tanulóinkban az Európához való tartozás tudatát.

Eszközök:

- Tankönyvek.
- Kiegészítő irodalom (könyvtár).
- Filmek.
- Múzeumlátogatás.
- Kapcsolat hagyományörző csoportokkal.

Eljárások:

Tanórán és tanórán kívüli alkalmakon; kirándulás, múzeumlátogatás. A látottakat kövesse megbeszélés, értelmezés, gyűjtőmunka végzése.

Célok:

- Tanulást serkentő, igényes környezet kialakítására törekvés. Kiemelten kezeljük a viselkedéskultúrát, az egészséges és kulturált étkezést, az erőnlétfejlesztést.
- Neveljük együtt a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, különböző képességű, motivációjú, kultúrájú gyerekeket.
- Tanulóinkat – érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően – készítjük fel a továbbtanulásra, a társadalomba való majdani beilleszkedésre;
- Készítjük fel tanulóinkat jogaik, kötelességeik törvényes gyakorlására. (szociális és állampolgári kompetencia)

Feladatok:

Legyen igényes környezetére, óvja egészségét. Tantermük, környezetük díszítésében vegyenek aktívan részt a tanulók. A Házirendben megfogalmazott viselkedési normák betartatása. (tanórán, szünetekben, utcán, ünnepségeken, étkezéskor, stb.)

Fejlesszük tanulóinkban azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolataikhoz szükségesek;

Az erőnlétfejlesztés érdekében az egészséges életmód szokásrendszerének megalapozása, a mindennapos testedzés megvalósítása.

Eszközök:

A megfelelő tantermi bútorzat biztosítása, amely megfelel a gyermekek testméretének. Virágok, tanulást segítő dekorációk készítése. A tanulók gyűjtő és alkotó munkáinak bemutatása. Játékok, szituációs játékok, sportszerek biztosítása.

Eljárások:

Tanterem-díszítés együtt a szülőkkel, gyerekekkel. Rendszeres értékeléssel a Házirend normáinak betartásában elért eredmények elismerése, és a továbbjutás segítése.

A mindennapos testedzés biztosítása az időjárásnak megfelelő környezetben. (Lehetőleg a szabadban!)

A pedagógusok, osztályfőnökök feladatai:

- A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése
- kötelessége különösen, hogy nevelő és oktató munkája során gondoskodjék a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,

- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek – bevonásával
- a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját
- részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- alapos, átfogó és korszerű szaktudományos és szaktárgyi tudással rendelkezzen
- tanítványaiban alakítsa ki az online információk befogadásának, feldolgozásának, továbbadásának kritikus, etikus módját
- a differenciálás megfelelő módját alkalmazza
- használja ki a tananyagban rejlő lehetőségeket a tanulási stratégiák elsajátítására, gyakorlására
- tanítványaiban igyekezzon kialakítani az önálló ismeretszerzés, kutatás igényét,
- a tanulók aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
- ösztönözze a tanulókat az IKT eszközök hatékony használatára a tanulás folyamatában

- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- csoportos tanítás esetén is figyeljen az egyéni szükségletekre, igényekre
- tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit
- a tanulók közötti kommunikációt, véleménycserét ösztönözze, fejlessze a tanulók vitakultúráját
- értékközvetítő tevékenységét tudatosság, együttműködés, nyitottság jellemezze

- pontosan és aktívan vegyen részt a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- határidőre szerezze meg a kötelező minősítéseket,
- őrizze meg a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel,
- hétévenként legalább egy alkalommal - jogszabályban meghatározottak szerint - továbbképzésben vegyen részt.

Az osztályfőnökök feladatai:

- az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi,
- koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat,
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel: napközis nevelő, logopédus, gyermekvédelmi felelős, gyógy-testnevelő stb.
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,
- szülői értekezletet tart, családlátogatást végez, tájékoztató füzet útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat,
- figyelemmel kíséri, szervezi a gyülekezeti alkalmakat,
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról,
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésre, büntetésre,
- segíti a DÖK munkáját,
- nevelő-oktató munkájához tanmenetet készít,
- ellenőrzi a tájékoztató füzet beírásait legalább kéthavonta.

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolai és társadalmi élet minden területén társaikhoz és a felnőttekhez való viszonyulásában következetesen legyen jelen a keresztyén értékrend.

A tanulók első számú feladata a tanulás, melyben az igényességre és az egyre magasabb önállóságra kell törekedni.

Be kell tartani a Házirend magatartás, szorgalom és viselkedéskultúrával kapcsolatos kívánalmait.

Viselkedésüket az erkölcs és az illem normatívái jellemezzék (megbecsülés, tisztelet, udvariasság, szép magyar beszéd, étkezés és higiéniai előírások betartása, a környezet rendje, tisztasága, a társadalmi tulajdon védelme).

Öltözködésük legyen mértéktartó, a Házirendnek megfelelő.

A pozitív normák kialakulásának segítése érdekében a pozitív nevelői példaadás minden területen érvényesüljön.

A személyiség fejlesztésében nagy szerepe lehet a különböző kötelező tanórán kívüli tevékenységeknek: szakköri munka, tanulmányi, kulturális versenyek, házi bajnokságok, művészeti csoportokban való tevékenykedés, iskolai sportkör, DSE tagság stb. A szabadidő hasznos eltöltésének koordinálásában az osztályfőnököknek, szaktanároknak nagy szerep jut. Az osztályközösség formálásában kiemelkedő a havi rendszerességgel megtartott osztályprogram.

A nevelés-oktatás folyamán alakulnia kell a gyermekek személyiségének, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget.

Nem beszélhetünk addig a személyiségfejlesztésről, amíg nem biztosítjuk az alapvető készségek, képességek fejlesztését. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani; ill. annak, hogy a gyerekekre hatnak az iskolán kívüli közösségek is.

A személyiségfejlesztés feladatait a következő területekre bontva adjuk meg, összhangban a pedagógiai program alapelveivel, cél- és feladatrendszerével, valamint a NAT-ban képviselt értékekkel és a helyi sajátosságokkal:

- Az értelem művelése
- Segítő életmódra nevelés
- Egészséges és kulturált életmódra nevelés

Az egyes területekhez a következő konkrét feladatok elvégzését látjuk fontosnak:

- a) Az értelem művelésénél fontos *a megismerési vágy, a felfedezési vágy, a játékszeretet és az alkotásvágy* fejlesztése. Ezzel egyidejűleg fejlesztenünk kell a tanulási képességeket is: *a kognitív műveleteket, a megismerést, a gondolkodást, a kommunikációt, valamint a tapasztalati és értelmező tanulást, mindezt a következetes kompetencia alapú oktatáson keresztül.*
- b) A segítő életmódra nevelés *a keresztyén értékrend megismerését, elfogadását, e szerinti viselkedés kialakítását, valamint a viselkedéshez szükséges képességek kiépülését* jelenti. Az igazon, a jón, a szépen, nyugszik, példát maga Jézus adott: **"Példát adtam nektek: amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek."/Jn. 13, 15/**

Jézus példájának *megismerése és elfogadása* fokozatosan történik. Először a gyerekeknek el kell sajátítaniuk a keresztyén viselkedés alapvető szabályait, meg kell érteniük a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét. Olyan iskolai életrendet kell kialakítanunk, amely a hétköznapi életben elősegíti, hogy a tanuló megtapasztalhassa a kölcsönös megértés, együttérzés, segítőkészség előnyeit, hiányuk következményeit. A közvetlen megtapasztalás mellett nagy szerepük van a közvetett hatásoknak élményeknek is (élő és történelmi személyek; a szentírás alakjai, példázatai, eseményei; irodalmi hősök, csoportok)

Ahhoz, hogy *a jézusi ember szokásait ki tudjuk alakítani*, szükséges olyan légkörnek a megteremtése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak. Fontos az élményszerű, pozitív minták felkínálása személyes példamutatással, irodalmi, bibliai, történelmi szereplők tetteinek, magatartásainak átélési lehetőségével; a negatív, antiszociális minták hatásának a csökkentése.

Meghatározó a pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában, amelyben úgy a tanulók, mint a pedagógusok biztonságban és jól érzik magukat.

A segítőképeség fejlesztéséhez az iskolának fel kell kínálni a segítség sokféle lehetőségét és módját

Az együttműködési képesség fejlesztéséhez a pedagógusnak rendszeresen kell élnie a segítő együttműködés formáival, (együtt cselekvés, közös kirándulás, közös feladatmegoldás). Az iskolának úgy kell szerveznie a tevékenységeit, hogy az osztályok legalább havonta egyszer részt vehessenek olyan tevékenységben, amely a segítő együttműködés által valósul meg.

c.) Egészséges és kulturált életmódra nevelés

A református iskola a teljes ember nevelésére hivatott. A teljes ember kifejezés magába foglalja azt, hogy az ember testből és lélekből áll. Feladatunk tehát úgy nevelni a ránk bízottakat, hogy testileg-lelkileg egészségesek legyenek. Közvetve vagy közvetlenül, minden tevékenységünkkel ezt kell elősegíteni.

Mindezt a közösségben, a közösség által kívánjuk elérni. Ezért célunk az iskolai formális közösségek fejlesztése:

Ennek érdekében feladatunk:

- minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén egyaránt – a gyerekek szeretete hassa át,
- meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük a gyermekek személyiségében rejlő értékeket,
- a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzon olyan kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja,
- tanítsuk meg őket az egyéni és csoportos versenyzésre,
- elsősorban személyes példamutatással neveljük gyermekeinket,
- lehetőségeink szerint a gyermekek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő változatos programokat, tevékenységi formákat,
- kiemelten hangsúlyt fektessünk a **kulcskompetenciák** fejlesztésére,
- jól együttműködjünk a térség iskoláival,
- a szülőkkel olyan szemléletben tudjunk együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink.

Iskolánk pedagógiai és oktatási területei és a kulcskompetenciák fejlesztésének kapcsolata

a) Anyanyelvi nevelés (anyanyelvi kompetenciák)

Anyanyelvünk kiemelkedő szerepet játszik felnövekvő diákjaink személyiségének, gondolkodásmódjának fejlesztésében. Ebből következik, hogy az iskolai nevelésben-oktatásban alapvető szerepe van. Az anyanyelvi képzés átszövi a teljes oktatási-nevelési folyamatot. Keretében mindazokat az ismereteket tudatosítjuk, rendszerezzük és fejlesztjük, amelyeket a diák az iskolában és az iskolán kívül megszerzett. Az anyanyelvi képzés meghatározóan hat a többi tantárgy tanítására és elsajátításának színvonalára. Az

anyanyelvi nevelés alapvető feladata az értelmes, kifejező beszéd, az olvasás és írás igényes használatának, az ehhez szükséges képességeknek a fejlesztése.

Az alsó tagozatban a fejlesztés kiemelt területei között szerepel az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése: a biztonságos szó- és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával.

A tanulási kudarcok, az értés- meg nem értés gazdaságtalan időráfordításai alapvetően a magyar nyelv alapos ismeretének hiányából adódnak. Arra kell törekedni, hogy az olvasás értékeit és hasznát ismerjék meg a tanulók. A pedagógusok feladata az igényességre nevelés, az olvasás előtérbe helyezése a túlzott számítógépezéssel szemben.

A felső tagozaton az önálló szövegfeldolgozás, szövegértés erősítése valamennyi tantárgy keretén belül kapjon kiemelt szerepet.

Feladatunk még, hogy hozzájáruljunk az írásbeli képességek színvonalának emeléséhez, valamint az értő olvasás segítségével tudományos ismeretek megszerzéséhez is.

Fontos feladatunk, hogy tanulóink ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását. Törekedjenek az anyanyelv védelmére, tudjanak egymással kulturált párbeszédet, vitát folytatni.

A tanulóknak növeljük a környezethez való pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet és természetvédelmi könyvek feldolgozásával.

Az olvasási szokások erősítése érdekében könyvtári órákat tartunk tanévenként két alkalommal minden osztályban

.

b) Idegen nyelvi kommunikáció (idegen nyelvi kompetencia)

Az Európai Unió tagállamaként még fontosabb az idegen nyelvek tanítása és tanulása. Idegen nyelveket ismerni nem csupán praktikus okok miatt fontos. A nyelv egy nép identitásának kifejezése, így ha megtanulunk egy idegen nyelvet, automatikusan közelebb kerülünk az adott nyelvet beszélő emberek kultúrájához, nyitottabbak leszünk a világra.

Oktató-nevelő munkánkban mi is arra törekszünk, hogy tanulóinknak olyan biztos alapot adjunk általános iskolai tanulmányaik során, amire építhetnek a későbbiekben.

A hatékony, intenzív nyelvtanulás alapvetően gyakorlás kérdése – szókincsbővítés, nyelvtan biztos használatának elsajátítása - stb. Ahhoz, hogy tanulóink az általános iskolai tanulmányaik végére biztos alap-nyelvtudáshoz jussanak, naponta használniuk kell a nyelvet.

Ennek érdekében:

- *A nyelvtanulás csoportbontásban történik azokban az osztályokban, ahol angol és német nyelvet tanulnak, illetve nagyobb létszámú osztályoknál.* Így több lehetőség van az intenzív gyakorlásra és az idegen nyelven való megszólalásra. Igyekezünk kihasználni a csoportbontásból fakadó előnyöket: differenciálás, tehetséggondozás, felzárkóztatás – valamint azt a lehetőséget, hogy tanulóink az első osztálytól tanulják az idegen nyelvet.

Lényeges szempont, cél a nyelvoktatási módszerek adott körülmények és lehetőségek közötti fejlesztése, terjesztése, hozzáférhetővé tétele, a bevált módszerek és a nyelvoktatással kapcsolatos tapasztalatok közzététele.

A délelőtti kötelező foglalkozások mellett tehetséggondozás céljából szakköröket szervezünk különböző tematikával. (Nyelvvizsga-előkészítés, játékos nyelvi foglalkozások.)

A pályázatírás lehetőségeit kihasználva minél több szemléltető és segédanyagot szerzünk be a tanítási formák változatosabbá tétele érdekében.

Iskolánk a társadalmi és a szülői igényeknek megfelelő szintre kívánja emelni az idegen nyelv oktatását.

c) Matematikai kompetencia

Társadalmunk gyors technikai fejlődése, a gyors változások az alkalmazásképes tudást igénylik minden embertől.

A matematika oktatása során a legfontosabb, hogy felkészítsük tanulóinkat a mindennapi problémáinak megoldására a matematikai gondolkodás segítségével.

Így kiemelt feladatunk:

- Biztos számolási készség kialakítása
- Problémahelyzetekben a kreatív és logikus gondolkodás fejlesztése
- Gyakorlati problémákra matematikai megoldások keresése
- Adatgyűjtés, feldolgozás, grafikonok, táblázatok készítése, értelmezése, elemzése

Alsó tagozaton az elemi számolási készség elsajátítása és a logikus gondolkodás fejlesztése zajlik, sok szemléltetéssel, gyakorlati példákkal.

A matematikai fogalmak kialakítása és az elvonatkoztatási készségek fejlesztése a legtöbb gyermeknél csak 7-8. osztályban válik lehetővé.

A matematika és a magyar nyelvi készségek fejlesztése nem csak a matematika és a magyar óra feladata.

Ennek a két alapkompeticianak a fejlesztésére minden tanítási helyzetben és tanítási órán adódik lehetőség.

A matematika iránt érdeklődő és tehetséges gyermekeinket versenyeken szerepeltetjük, amelyet felkészítés előz meg.

(Zrínyi, egyházi iskolák közötti versenyek, levelezős versenyek, internetes versenyek stb.)

d) Számítástechnika oktatása (digitális kompetencia)

A XXI. században az informatika átszövi egész életünket, az információ társadalmi szerepe megnőtt, ezáltal felértékelődött az információszerzés képessége. Az egyén érdeke, hogy időben hozzájusson munkájához, életvitele alakításához szükséges információkhoz, képes legyen azokat céljának megfelelően feldolgozni és alkalmazni. Ehhez el kell sajátítania a megfelelő – technikai fejlődéssel lépést tartó - információszerzési, feldolgozási, adattárolási, szervezési és átadási technikákat.

Ebből következik, hogy az informatika tanulása nem lehet öncélú - tanítása során a felhasználási lehetőségekre, a lehetséges alkalmazásokra mindig rá kell mutatnunk, s a tanulók elé ilyen komplex feladatokat kell kitűzni, és meg kell teremteni a tantárgyak közötti átmeneteket, kompetenciákat is. A különböző tudományterületek, tevékenységek ma már feltételezik a gép készség szintű használatát, vagyis a géphasználat nem cél, hanem eszköz jellegű legyen. Az ismeretátadó és számon kérő pedagógus az ismeretek közötti eligazodást segítő, tanácsadó, az információt értékelni, abban kételkedni tudó tanulók nevelőjévé váljon. A tanulókat fel kell készíteni a problémamegoldó gondolkodásra, mint a feladatmegoldás magasabb szintjére. A leírt készségek elsajátítása akkor igazán eredményes, ha lehetőség szerint már az általános iskola alsó tagozatában elkezdődik a munka, ezért iskolánkban szakköri szinten már első osztálytól lehetőséget adunk számítástechnika tanulására. A digitális kompetencia fejlesztését szolgálhatják más tantárgyak feladatai, amennyiben géphasználatot (alkalmazás, internet), vagy csak egyszerűen problémamegoldó gondolkodást, kreativitást igényelnek.

Azok a tanulók, akiknek otthon nincs lehetőségük a gép használatára, szakkörön, vagy a könyvtárban kapnak lehetőséget.

e) A hatékony, önálló tanulás

A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek, tudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást. A hatékony és

önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az informatikai eszközök használata. A magabiztosság és a motiváció e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szinterei: tanítási órák, napközi, tanulószoba, könyvtár, otthoni környezet.

f) Szociális és állampolgári kompetencia

E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hatékonyan tudjunk kommunikálni, figyelembe véve a különböző nézőpontokat, bizalomkeltők, empatikusak legyünk. Az attitűdök vonatkozásában fontos az együttműködés, a magabiztosság, az integritás. Idetartozik a stressz és a frusztráció kezelése, a változások iránti fogékonyság.

Az állampolgári kompetencia olyan képességeket igényel, mint a közügyekben való hatékony együttműködés, nyitottság, érdeklődés.

A sikeres kapcsolatok és társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése, betartása.

g) Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására.

Olyan készségek, képességek meglétét jelenti, mint a tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, elemzés, kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés, és vállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés.

Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során szükség van.

h) Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A művészeti nevelés is kiemelkedően fontos területe iskolánknak.

Tanulóinknak többféle lehetősége is van tehetségük kibontakoztatására. Meghatározó az egyéni alkotótevékenység, de a művészeti nevelés lehetőséget ad csoportos munkára, közösségfejlesztésre is.

Pedagógusaink egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a művészeti tárgyak igényes oktatására, a tehetséggondozásra. Minderről színvonalas szerepléseink, kiállításaink, a versenyeken elért eredményeink tesznek tanúbizonyságot.

A művészeti nevelés magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezését a hagyományos művészetek nyelvein, illetve a média segítségével. Ide sorolhatjuk az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a fotót, a mozgóképet.

A művészeti nevelés területei:

- Irodalom, dráma

A tantárgyi órákon különféle képességfejlesztés folyik. Pl.: A kommunikációs játékokon keresztül fejlődik a gyerekek közösségi szereptudata, beszédtechnikai gyakorlatokkal segíthetjük a szép magyar beszéd elsajátítását, a színes játékok a gyermekek fantáziáját fejlesztik, a memória-gyakorlatok az intellektuális képességeket tréningezik, az improvizációs szerepjátékok egyaránt segítik tanulóink megismerését és érzelmi fejlődését.

- Ének-zene, tánc

Ha gyermekeink egyszerre énekelnek, játszanak, táncolnak, ezáltal több képességük is fejlődik, ez különösen az alsó tagozaton meghatározó. Kielégíthető mozgásigényük, feszültségeik feloldódnak. A népi gyermekjátékok során fejleszthető a tiszta, szép magyar beszéd (irodalom, nyelvtan), a társas kapcsolatok kialakítása, alkalmazkodóképesség (magatartás), a versenyszellem (testnevelés), szerepjáték (színjátszás) viselkedéskultúra, ritmusérzék, tisztán, jól intonált éneklés, hallásfejlesztés (ének-zene, énekkar), kreativitás, leleményesség. A leglényegesebb: a magyar nyelvi-, zenei- és mozgáskultúra ápolása együttesen. Iskolánk telephelye a Laurus Művészeti Iskolának, mely a néptánc, a társastánc és a zene tanulásának biztosít lehetőséget iskolánkban.

- Rajz-és vizuális kultúra

A vizuális kultúra a teljes látható és láthatóvá tett tárgy- és jelenségvilág (a természet, a mesterséges környezet és a képzelet világa) használata és alakítása. A vizuális nevelés feladata: azoknak a képességeknek és készségeknek fejlesztése és ismereteknek az átadása, amelyek a látható világ használatához, alakításához szükségesek.

- Média

A XXI. század társadalmának legnagyobb gondja a médiából a gyermekek felé korlátlanul áramló „információ”. Hatnak rájuk, tele vannak feszültséggel. Ma már nem csak a visszaemlékezés lett sokkal inkább vizuálisabb vagy vizualizált, mint valaha, de maga a tapasztalás is. (A műholdas felvételektől az emberi test belsejéről készült képekig számos példát említhetnénk). A gyerekek ma már ismereteik jelentős részét iskolán kívül interneten szerzik be. Alapvető fontosságú tehát, hogy az iskola elősegítse azt, hogy a

tanulók képesek legyenek a nagy mennyiségű (képi) információ minél magasabb szintű önálló feldolgozására, értelmezésére, értékelésére, a megfelelő szelekció elvégzésére.

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek a művészeti nevelés területén:

- **Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség**
Művészi önkifejezés, előadóképesség
Európai és egyetemes kulturális örökség megőrzésére irányuló igény
Az esztétikum igénye a mindennapokban
- **Környezettudatosságra nevelés**
Környezetünk esztétikus értékeinek megőrzésére, gyarapítására való igény

i) Természettudományos kompetencia

Magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget. E kompetencia birtokában az egyén képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során. Gyakorlatias módon tudja a tudását alkalmazni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében.

Kiemelt fejlesztési feladatok a kulcskompetenciákhoz

A NAT kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek.

- Énkép, önismeret

Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és az önkontroll; a felelősség önmagunkért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek.

- Hon-és népismeret

Tanulóink ismerjék meg nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit: kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők munkásságát, ismerjék meg a haza és szűkebb környezetük, földrajzát, történelmét, irodalmát, kultúráját, mindennapi életét. Kiemelt szerepet kapjon lakóhelyük Kunmadaras.

- Európai azonosságtudat- egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb,

legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá a különböző szokások, életmódok, kultúrák iránt.

- Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

Fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében és /vagy a politikai életben. Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges.

- Gazdasági nevelés

Az iskolai nevelés során kellő figyelmet kell fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

- Környezettudatosságra nevelés (Egészséges és környezettudatos életvitel)

A szép és egészséges környezet önmagában is nevel a környezet védelmére, megóvására. A mi feladatunk, hogy a gyerekek bevonásával ezt a környezetet megóvjuk, tovább szépítsük.

Környezeti értékeink, és egészségünk védelme az emberiség jövője szempontjából egyre fontosabbá válik.

Tanulóinknak meg kell ismerniük:

- az egészséges életmód előnyeit és lehetőségeit,
- a káros szenvedélyek leküzdésének módjait,
- az emberiség előtt álló ökológiai problémákat,
- az egészséges környezet kialakításának és védelmének lehetőségeit.

Nem kampányszerű akciókban rejlik a megoldás, hanem a mindennapi tevékenységünkben, a környezettudatos szokásrend kialakításában és mindennapi gyakoroltatásában.

- A tanulás tanítása

Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését.

Minden pedagógus feladata, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával kapcsolatban, valamint tanítsa a gyermekeket tanulni.

Törekedni kell a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés, és a problémamegoldás fejlesztésére.

- Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés fontos eleme a pályaaorientáció. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra. A megfelelő pályaválasztáshoz fontos: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak megismerése. Az iskolának átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez, szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaileg tervezett fejlesztése.

- Testi és lelki egészség (Mozgáskultúra, egészséges életmód)

Az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak, és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteltetésére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a tanulókat az egészséges életvitelre, a konfliktusok elfogadható kezelésére, a veszélyes helyzetek, anyagok kerülésére.

A testnevelésnek és a sportnak egyedülálló szerepe van a mozgatórendszer, a mozgásszabályozás fejlesztésében, a civilizációs ártalmak megelőzésében, a mozgásszervi elváltozások javításában. Sajátosan összetett műveltségi terület, mivel a mozgás az élet velejárója, nélküle nem képzelhető el semmilyen kognitív funkció működtetése.

Hozzájárul a személyiség harmonikus fejlesztéséhez, az egészséges életmód megalapozásához.

Széles körű elméleti és gyakorlati ismeretek, képességek és készségek célszerű viselkedésbe integrálásával elősegíti a tanulók szocializációját. Előmozdítja a belső erőforrások mobilizálását, pozitívan befolyásolja az erkölcsi, akarati tulajdonságokat, az élet minőségét. Fejleszti az egyén esztétikai érzékét, tűrő- és alkalmazkodási képességét. Segíti a helyes önértékelés kialakítását, a teljesítménynek, mint értéknek a felismerését.

A testnevelés tanításunk célja, hogy fejlessze a tanulók mozgásműveltségét, cselekvési biztonságát, sikeres, aktív életvitelű embereket formáljon, akik örömet lelnek a különféle pszicho motoros tevékenységekben, elviselik a stresszt, a fizikai igénybevételeket, követik a szabályokat, igénylik és elfogadják a közösségi normákat, a megmérettetést és az értékelést.

Iskolánk tárgyi feltételei megfelelnek a célok megvalósításához, a mindennapos testnevelés bevezetéséhez. A tanulók életkorából, alkatából és személyiségéből adódó

különbségek szükségessé teszik a rendszeres differenciálást, valamint a tanórai teljesítmények megítélésében az önmagukhoz mért fejlődés szerinti értékelést.

Nagy súlyt fektetünk arra, hogy aktív és egyre tudatosabb testmozgással előzzék meg a tartási rendellenességek kialakulását, kerüljék a gerincoszlopot károsító helyzeteket és mozgásokat.

1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- **Természettudományos kompetencia**
Az ember és a rajta kívüli természet között lejátszódó kapcsolatok megértése, előrejelzése,
- **Szociális kompetencia:**
A saját egészséges életvitel meghatározó szerepének megértése
Testi, lelki egészség, egészségünk védelme, ennek szerepe a társadalomban
- Egészséges életmód iránti igényt.
- Tanulóink ismerjék meg - életkoruknak megfelelően - saját egészségi állapotukat.
- Ismerjék meg az egészséget károsító tényezőket és azok veszélyeit.
- Legyenek képesek elutasítani a számukra károsat, az egészség képviseljen értéket.

Az egészséges ifjúságért

Fontos az egészséges életmód kialakítása, elterjesztése. Cél, hogy a rendszeres fizikai aktivitás váljon magatartásuk részévé. Tudatosuljon bennük, hogy a test és lélek a biblia szerint egységet képez, testi egészségünk megőrzésének egyik módja a rendszeres testmozgás.

Értsék meg, hogy az egészség – a kiegyensúlyozott életvitel – eszköz a boldog és sikeres élet folytatásához.

Szűrővizsgálatok

Intézményünk minden tanulóját a védőnő és a gyermekorvos, egy általuk elkészített, az intézmény vezetőségével egyeztetett terv szerint szűr a következő területeken:

Hallás

Látás

Gerinctartás

Lúdtalp

Ennek eredményeképpen a tanulók időben szakorvosi ellátáshoz jutnak.

Alakuljon ki a tanulóknak a felelősségérzet a környezetéhez való viszonyban: az egészséges környezet, mely teremtésétől fogva jó, csak védelemmel lehet megtartani olyan állapotban, amely az Istennek is kedves.

Egészséges táplálkozásra nevelés feladatai:

- Az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása. (Napi ötszöri étkezés)
- A kulturált étkezési szokások, az étkezések rendjének kialakítása, és az ízléses terítés iránti igény felkeltése.
- El kell érünk, hogy tanulóink fogyasztási szokásaiban változás történjen, helyezték előtérbe az egészséges élelmiszereket.

Személyi higiéné kialakításának feladatai:

- Helyes tisztálkodási és fogápolási igények kialakítása, technikák elsajátítása.
- Az időjárásnak, évszaknak megfelelő öltözködési szokások kialakítása. Váltócipő használata egyes termekben.
- Gyakori fertőző betegségek megelőzésének, terjedésük megakadályozása módjainak tanulása, ismerete, betartása.
- Káros élvezeti szerek veszélyeinek és fogyasztásuk következményeinek megismerése.
- Egészségügyi szolgáltatások rendszeres biztosítása, szükség szerint igénybevétele. (Iskolaorvos, védőnő, fogorvos)

Mentálhigiéné feladatai:

- Biztonságos, nyugodt, bizalommal teli, elfogadó, szeretetteljes légkör biztosítása tanulóink, dolgozóink számára.
- Ésszerűen tervezett oktató és nevelőmunka, mely biztosítja tanulóinknak az egyenletes terhelést.

- Lehetőségek biztosítása, és személyes példamutatás a szabadidő helyes, egészséges eltöltésére.

Családi életre nevelés feladatai:

- Tegyük képessé tanulóinkat a tartalmas, egyenrangú, harmonikus emberi kapcsolatok kialakítására és fenntartására. Tudatosítsuk, hogy a család életünk alapvető, legfontosabb közössége. Törekedjünk a kíváncsós családmodell iránti igény felkeltésére és kialakítására.
- A családi életre nevelés fontos területe a szexuális nevelés.
Feladatunk, hogy megismerjék és megérthessék testük működését, a nemiségnek az emberi életben betöltött szerepét.
Tájékoztatnunk kell a gyerekeket a nemi úton terjedő betegségekről, ezek következményeiről, és megelőzési lehetőségeiről. Ismereteket kell nyújtanunk a fogamzásgátló módszerekről, a tudatos családtervezésről.

Egészségfejlesztés az iskolában

A cél megvalósításához szükséges műveltségi területek, tantárgyak

Tantárgyak	Műveltségi területek
- Osztályfőnöki órák, - Biológia órák, - Testnevelés órák, - Környezetismeret, - Természetismeret	Művészetek Tánc- és dráma Környezetvédelem Ember- és természet Földünk és környezetünk Társadalmi ismeretek

Tanórai, tanórán kívüli tevékenységek, módszerek, eljárások

Tanórai	Tanórán kívül	
Az iskola helyi tantervébe a nevelő- és oktató munkához kapcsolódva beépítettük az egészséges életre nevelést, az egészségvédelmet szolgáló tananyagot.	Rendszeres	Alkalomszerű
	Osztályprogram	Világnapokhoz kötődők

Az egészségnevelést segítőik

Pedagógusok
 Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős
 Gyermekorvos /iskolaorvos/
 Védőnő
 Fogorvos
 Szülők
 Drogkoordinátor
 Rendőrség

A mindennapi testedzés feladatai

Diáksport	
Minden nap Negyedórás mozgás /évszaktól függően szabadban, folyosón a tanítás előtti időben $\frac{1}{2}$ 8-tól $\frac{3}{4}$ 8-ig Testnevelés óra	Tömegsport Napközis- és tanulószobás gyerekek szabadban történő sport-, és játéktevékenysége. Hozzájuk csatlakoznak szabadon az iskola sportot szerető tanulói is.

3.8.Cselekvési program

Őszi tevékenységi terület	
Alkalomszerű	Rendszeres
Játékos sportvetélkedő a szabadban /vegyes életkorú csapatok	1-4. évfolyam; a helyes táplálkozás, aktív testmozgás
Fogászati hónap – november /szűrés- valamennyi osztály-fogorvos!/ 1-8. évfolyam; - a fogmosás jelentősége Hulladékgyűjtés	5-8. évfolyam; - alkohol- és drogproblémák dohányzás aktív testmozgás

Téli tevékenységi terület	
Alkalomszerű	Folyamatos
Sí tanfolyam szervezése	1-4. évfolyamokban;

Szánkóverseny Téli túra az erdőbe/környezetvédelem: etetők feltöltése/ Vetélkedő az egészségünkről	az egészséges életmódra nevelés kapcsolata, összefüggései Helyes táplálkozás-vitaminok 5-8. évfolyamokban; Egészséges táplálkozás A dohányzás elleni harc Családi életre nevelés A nemi érés problematikái
--	---

Tavaszi tevékenységi terület		
Alkalomszerű		Folyamatos
Madarak fák napja (máj.10.)	Iskolai szintű, a DÖK bevonásával	1-4. évfolyamon
A Föld világnapja(Ápr.22.)		Iskola, út, utca, lakókörnyezet tisztasága /vandalizmus/
Kerékpártúra		Balesetmegelőző ismeretek
Mezei futóverseny		5-8. évfolyamon
Hulladékgyűjtés		Személyi higiénés ismeretek
Vetélkedő „Ültess fát!”- akció		Egészségmagatartás; az egészséges állapotot kedvezően és kedvezőtlenül befolyásoló szokások

Nyári tevékenységi terület	
Alkalomszerű	Folyamatos
„Gondozz virágot!”- akció	1-4. évfolyamon
Futóverseny /váltóverseny is/	A helyes napirend, az egészséget támogató szokások kialakítása, gyakoroltatása (család, szülők szerepe, a válogatás nélküli tv- és videó fogyasztás gyermekre gyakorolt kedvezőtlen hatása, agresszió, félelem)
Vetélkedő: teszt és gyakorlati feladatokkal	5-8. évfolyamon
Védőnő, orvos vagy a tanulókhoz közel álló személy beépítése az egészségnevelésbe, egészségvédő tréningekbe.	Napirend, jó és rossz szokások a televíziózásban
Nyári tábor szervezése	A serdülőkor specifikumai /nemi különbségek /
	A nyári szünet közeledtével a baleseteket okozó tényezők körül a figyelmetlenség, ismerethiány, gondatlanság a legtöbb esetben közrejátszanak.

Az egészségnevelés prevenciós programjai:

- A felső tagozatos osztályfőnöki órákon az osztályfőnökök folyamatosan foglalkoznak az egészséges életmód kérdéseivel (Lásd. ajánlás az osztályfőnöki órákhoz)
- Előadókat hívunk a következő témakörökben:
 - Káros szenvedélyek, drogok
 - Tűzvédelem
 - KözlekedésbiztonságEbben segítenek évek óta a rendőrség szakemberei.

Az egészségfejlesztés és a környezetvédelem iskolai feladataival a programban részletesen foglalkoztunk.

Szorosan kapcsolódik ehhez a két témakörhöz a fogyasztóvédelem.

Napjaink fogyasztói társadalmában a vállalkozások profitorientáltsága mértéktelen fogyasztásra buzdít. A média ontja a reklámokat, amelyek a legkülönbébb árucikkek megvásárlását népszerűsítik.

Az ügyes reklámszakemberek által készített reklámok kiszolgáltatottá teszik a fogyasztót. Arra ösztönzik, hogy a valódi szükségleteinél többet vásároljon. Ezzel megnő a kidobásra ítélt tárgyak tömege, ami tovább szennyezi környezetünket.

Így jövőnk szempontjából nagy szerepe van a **tudatos fogyasztói magatartás kialakításának**.

Ennek érdekében legfontosabb céljaink és feladataink a következők:

- Már általános iskolás korban fel kell hívnunk a figyelmet a mértéktelen fogyasztás veszélyeire, környezeti hatásaira.
- **Kritikai magatartást** kell kialakítanunk a médiában elhatalmasodó reklám kampánnyal szemben.
- Ki kell alakítanunk azokat a **döntési képességeket**, melyek gyermekeinket hozzásegítik felnőtt korukban ahhoz, hogy tudatosan tudjanak választani a szükséges és szükségtelen, valamint az értékes és értéktelen között.
- Környezeti nevelésünknek legyen része a **környezettudatos fogyasztói magatartás** elsajátíttatása.

A fogyasztóvédelmi oktatás lehetséges iskolai szinterei:

- **Tanítási órák**
Az egyes tanítási órák tananyagában jelenjenek meg a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak
Vetélkedők, versenyek, rendezvények
- **Iskolán kívüli foglalkozások**
Piaci séták, kirándulások, környezetvédelmi külső foglalkozások

Módszertani lehetőségek:

- Médiafigyelés, reklámkritikák
- Döntéshozatali képesség erősítése döntéshelyzetek kialakításával
- Szituációs játékok, esetelemzések, érveléstechnikai gyakorlatok

1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység**1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők**

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelése az integrációs keretben folyik az iskolában.

Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem csak a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a tanulóhoz, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek tanulóink részesei.

Alapelveink:

- Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.
- A tanulókkal szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.
- A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) birtokába kell juttatni.

Általános céljaink:

- A kompetenciaalapú oktatás és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs programjának összehangolása.

- A kiemelt figyelmet igénylő tanulók mindegyikénél rendelkezzenek a pedagógusok megfelelő információval és alkalmazzák a megfelelő módszert fejlesztő, oktató munkájukban.
- Az intézmény vezetése és érintett pedagógusa kapja meg a szükséges információkat
- Az iskolai program – építve több hazai és nemzetközi iskolafejlesztő program legjobb tapasztalataira – egy olyan nyitott iskolamodellt vázol fel, amely alapvetően fontosnak tartja a tanuló szükségleteire, viselkedésére, tulajdonságaira való reagálást, illetve érdekeltté, motiválttá akarja tenni őt saját nevelődési, tanulási folyamataiban. Az egyén fejlesztésén keresztül – azzal kölcsönhatásban – fejleszti a befogadó közösséget, s a közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik.
- A program a mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekinti. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Meghatározó benne a gyermekközpontúság, a pedagógus és a tanuló kapcsolata. A tanulókon keresztül az iskolába járó gyermekek családjaira is hat.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket mihamarabb az alábbi kívánalmak jellemezzék:

- Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értéként képviselheti.
- Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoport-szociális készségeit.
- A szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak.
- Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
- Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- Az iskolai hatékonyság visszajelzésére tanulókövetést végzünk.
- Pedagógusaink állandóan gazdagítják az ebben felhasználható pedagógiai, módszertani repertoárjukat.
- Az intézmény felzárkóztatást célzó egyéni foglalkozást szervez, integrációs oktatási módszereket alkalmaz, célzott programokat tár fel, kapcsolatot tart fenn valamely szakmai támogató hálózattal (RPI, stb)

1.5.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Minden gyermek rendelkezik bizonyos képességekkel, az iskolának pedig az a feladata hogy ezeket a képességeket fejlessze.

A beilleszkedési és magatartási gondokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók oktatása differenciált tanulásszervezés mellett folyik, illetve korrepetálási lehetőséget biztosítunk számukra.

Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, vagy sajátos nevelési igényű, a **nevelési tanácsadó** illetve a **szakértői és rehabilitációs bizottság** dönt. E döntés alapján történik egyéni fejlesztésük.

Felzárkóztatást szervezünk a nem kötelező tanórai foglalkozás keretében a **tanulók érdeklődése, igénye szerint**.

A felzárkóztatás kiindulása mindig a tanulási nehézségek okainak feltárásával kezdődjön. Ez nem csak az osztályfőnökök és a fejlesztő pedagógusok feladatköre, hanem mindnyájunk felelőssége.

A felzárkóztatás alapja a **bizalom és az önbizalom erősítése**, a fokozott személyesség a munkakapcsolatban. Ezek nélkül nincs hatékony fejlesztés!

Személyre szabott feladatokkal segítünk a lemaradt tanulókon. Fontos, hogy **szintjükhöz mérjük a követelményt**. A **fokozatosság elve alapján** nehezülhetnek ezek a feladatok.

Felzárkóztatást elősegítő programjaink:

- tanórán belül differenciált foglalkozást, fokozott segítségnyújtást biztosítunk a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek számára,
- tanulóinkat önmagukhoz képest értékeljük,
- logopédus segítségével felhívjuk a tanulási problémák okára a figyelmet,
- szükség esetén további vizsgálatokra küldjük tanulóinkat,
- a diagnózisnak megfelelő terápiás foglalkozásban részesítjük tanulóinkat – fejlesztő foglalkozások, tanulás-korrektúra, korrepetálás,
- a tanulási zavarral küzdő tanulókat segítik az önálló tanulás szokásainak, és a tanulási készségek kialakításában (szövegértés, olvasástechnika), s a tanulási technikák megismerésében, alkalmazásában,
- tanulópárok kialakítása,

- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, **(tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)**
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés,
- egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással
- közösség nevelő hatása (társak hatása sokszor erősebb, mint a pedagógusé),
- a kötelező tanítási órákon kívüli foglalkozásokon, szakkörökön is adjunk lehetőséget a tanulók személyiségfejlődését elősegítő tevékenységekre (szaktárgyi, tánc, dráma, kézműves, sport szakkörök)

Eredményes nevelő-oktató munkánk érdekében a magatartási problémák megfelelő, személyre szabott, és türelmes kezelése minden pedagógus fontos feladata.

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés. Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárás-rendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelnünk:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a beszédzavarra,
- a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.

A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása.

- a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
- a család és az iskola ellentétéből fakad-e,
- iskolai ártalmakra vezethető- e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegyenítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)
- esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye

Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a gyógypedagógia és a nevelési tanácsadó szakembereivel.

A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;

- következőket - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával
- az ifjúságvédelmi felelőssel való együttműködéssel;
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevétele

1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók

Az iskolában sajátos nevelési igényű tanuló nevelése-oktatása –megfelelő szakember hiánya miatt – nem ellátott feladat.

1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetséggondozás

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban az osztálytanító, szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, együttműködést tételez fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- Differenciált tanórai munka
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről.
- Versenyeztetés: tantárgyakhoz köthető, sport, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi illetve országos szinten.

Fejlesztendő kompetenciaterületek:

- Kezdeményezőképeség és vállalkozási kompetencia területén:
Egyéni tervkészítés, megmérés, kockázat felvállalása (versenyek),
- Digitális kompetencia területén:

- Önálló információkeresés interneten (előadások készítése, újságszerkesztés)
- Szociális és állampolgári kompetenciák területén:
Közjó iránti elkötelezettség, csoportmunkában konfliktus megoldási készség
- Önálló tanulás
Saját tanulás megtervezésének, megszervezésének képessége

Feladataink, tevékenységeink a kompetenciaterületek fejlesztése érdekében:

- tanulmányi versenyek szervezése minél szélesebb körben,
- a versenyek legfontosabb eleme a felkészítés, amely egyéni, építő jellegű legyen,
- hatékony a kiscsoportos munkamódszerek alkalmazása;
- a versenyzés etikájának megtanítása;
- fontos a versenyre való felkészítő tanárok kísérő, együttérző, támogató szerepköre;
- önálló kiselőadások szakórákon, szakkörökön, elsősorban a tehetséges tanulónak;
- biztató értékelés;
- differenciált feladatok adása;
- csoportfoglalkozások szervezése, amelyek az adott témakörben való jártasság szerint átjárhatók;
- a tanterem átalakításának lehetőségei (asztalok összetolása – kötött padsorok – kör, félkör alakban)
- a házi feladatok differenciálása;
- órai gyakorláskor más-más feladatkörök (pl. önálló szövegfeldolgozás közös olvasás, lényegkiemelés)

A könyvtári tevékenység fontos színtere e témának is:

- könyvkölcsönzés szabad érdeklődés alapján délutánonként, kutatómunkák
- könyvtári órák a könyvtárhasználat céljából, illetve egy-egy téma feldolgozása tanári irányítással, kutatási lehetőségekkel
- önálló kezdeményezés támogatása (kezdeményezőkézség és vállalkozási kompetencia)
- a könyvtár egyéb lehetőségeinek kihasználása – zenehallgatás, videózás „könyvtár mozi”, színjátszó jelenetek (jelmeztár használata), társasjátékok, diavetítés, számítógépes programok végigjátszása, lexikon-szótár használata, bábozás,
- „csendes” olvasó órák egy-egy osztály számára – főleg olvasótermi könyvekkel
- kisebb kézműves és dekorációs munkák, kiállítások rendezése

- újságírás, újságszerkesztés, riportkészítés – írott formában (magnófelvétellel), videóval, (digitális kompetencia)
- műsorok összeállítása a források felhasználásával
- egyéni illetve kiscsoportos beszélgetések (anyanyelvi kommunikáció)
- internet-használat kutatómunkához, iskolaújság készítéséhez. (digitális kompetencia)

A tehetséges gyermek felismerésében mérce lehet:

- gondolkodásmódja, tudása (jobbat, többet tud);
- versengő magatartása;
- állhatatossága, a tanulás iránti lelkesedés;
- a „mássága”;
- érzékenysége, szereplési vágya, jó beszédkészsége.

A tehetséges gyermek szükségletei (kognitív, affektív, szociális) nem térnek el az ún. „átlagos” képességű gyermek szükségleteitől. A tehetségek felismerésében, támogatásában nem a kiválogatásuk a döntő, sokkal inkább a megfelelő környezeti tényezők biztosítása. Meghatározó jelentőségű a család, az iskola, a társak alkotta mikrokörnyezet.

1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés területei, színterei:

A gyerekek szempontjából meghatározó a család, az óvoda és az iskola, mert az alapvető viselkedési formákat itt sajátítják el. Nem becsülhető le a baráti kör, sportegyesület és egyéb közösségek hatása sem, de ezek csak később kezdenek előtérbe kerülni. A társadalom egészének hatása elsősorban a médián keresztül közvetítődik. A média hatása különösen erős a gyerekekre. Ezt az iskolának figyelembe kell venni, és megfelelően értelmeznie. **(digitális kompetencia)**

A közösségi nevelés területei:

- család
- óvoda
- iskola
- iskolán kívüli közösségek, a gyülekezet
- társadalom

Az iskolában folyó közösségfejlesztés színterei:

tanórák

- osztályfőnöki órák

Tanórákon kívüli, felnőttek által szervezett, iskolai foglalkozások:

- napközi
- tanulószoba
- szakkörök
- sportkörök

Tanórákon kívüli, diákok által (tanári segítőkkal) szervezett iskolai foglalkozások

- diák-önkormányzati programok
- iskolai ünnepélyek
- gyülekezeti istentiszteletek

Szabadidős tevékenységek

- osztálykirándulások
- klubdelutánok
- tanulmányi kirándulások

Törekedni kell, hogy a közösségi nevelés színterein minél több olyan helyzetet teremtsünk, amelynek során formálódnak a tanulóknak a közösségi élet helyes normái. Javasolt feladat a közösségi kapcsolatok feltérképezése szociometriai méréssel.

A közösségfejlesztés formálásának feladatai, eszközei:

- egymás kölcsönös megismerése (családrajz, bemutatkozás, beszélgetés)
- kreativitás (közös műsorok, ünnepek, versenyek, környezetszépítés)
- demokrácia (felelősi rendszerek kialakítása és működtetése, diákönkormányzat)
- az önállóság fejlesztése (dramatizálás, szereposztás, tanulási módszerek megválasztása, gyűjtőmunka, stb.)
- feladatvállalás a közösség érdekében (az osztályban adódó tevékenységek, szerepvállalás, gyűjtőmunka)
- osztály –és iskolai hagyományok teremtése és ápolása (névnap, születésnap, gyülekezetlátogatás, stb.)
- a másság elismerése, elfogadása (beszélgetés a témáról, pl. etnikai, érzékszervi fogyatékos, más vallás).
- részvétel a gyülekezet életében (egyházi ünnepek, istentiszteletek)

Egyéb foglalkozások (napközi, tanulószoba)

A napközi otthonban folyó munkával szemben támasztott követelmények:

- A munkarend következetes beosztása és betartatása
- A nevelő, az osztálytanító szoros munkakapcsolata.
- A tanulásban fokozatos önállóságra szoktatás.
- Önművelés kialakítása.

A napközi otthon a tanítási – tanulási tevékenység speciális területe

A tanórai és a napközis munka személyiségfejlesztő szerepe kölcsönösen hat egymásra. A napközi otthonunk feladata a gondolkodáson, személyiségfejlesztésen túl a hatékonyság és az önálló tanulás képességének kialakítása. Fontos a tanulási sorrend kialakítása, megalapozása. Az első évben a tanító ajánlja a helyes sorrendet és időbeosztást. Később a tanulók saját igényeik, kialakult szokásrendszerük szerint ezt módosíthatják.

Fontos, hogy lehetőleg eltérő jellegű feladatok kövessék egymást. A napközi otthonos nevelésnek biztosítani kell, hogy a tanulásra szánt idő (35 – 60 perc) alatt valamennyi gyermek képességeinek megfelelően felkészüljön a tanítási órákra. Ennek az időnek elegendőnek kell lenni arra, hogy az egyes tantárgyak helyes tanulási technikáját is elsajátítsák a tanulók, hogy aztán egyre inkább képesek legyenek az önálló tanulásra, önellenőrzésre az igényes és alapos munkára. Célul tűzzük ki, hogy a tanulók folyamatosan elsajátítsák a verbális tanulási technikát. Célunk az is, hogy kifejlesszük a tanulóknak az önművelési igényt egy – egy téma elmélyítésében. Fontosnak tartjuk a tanórán kívüli, de a tananyaggal kapcsolatos tevékenységek kezdeményezését (dramatizálás, állatok, növények életének megfigyelése stb.), melyekhez a csatlakozás nem kötelező, de a gyerekek nagy része szívesen végzi. A jó képességű tanulók fejlesztő feladatokat is kaphatnak, vagy szakkörön növelhetik tudásukat. A közösségi szellem kialakítása is hatásosabb lehet, mivel a gyerekekkel való viszony, légkör családiasabb. A komplexitás nagy segítséget nyújthat abban, hogy a napköziben töltött idő ne váljék valóságos tanórává. Itt nyílik lehetőség arra, hogy például egy vers megtanulását a tanító bábkészítéssel összekötve élvezetesebbé tegye. A helyes napirend fejlesztése elengedhetetlen a harmonikus együttműködés szempontjából. A különböző feladatokkal megbízott tanulók munkája személyiségformáló erővel rendelkezik. A közösségért végzett munka fejleszti a közösségi érzést (szocializáló). Feladatunk az, hogy a társas kapcsolatokat úgy próbáljuk alakítani, hogy a csoportban mindenkinek meg legyen a maga helye, szerepe és feladata. Ne legyen kiközösítés. Törekedni kell, hogy a csoportélet minden gyermeknek adjon alkalmat arra, hogy alá-, fölé- és mellérendelt szerepekben egyaránt szerezzon tapasztalatokat, valamint, hogy a

gyermek részesülhessenek azokban a pozitív élményekben, amelyek a csoporthelyzetekben átélhetők. Ezért nagy hangsúlyt kell helyezni a beszélgetésekre és a demokratikus helyzetmegoldásokra, mindig, mindenben szem előtt tartva a keresztyén erkölcsiséget. Az önellenőrzési, önértékelési képesség fejlesztése is megvalósul (heti értékelés). A berendezés, mint egyfajta motivációs elem jelentkezik. Lehetőség nyílik különböző kulturális programok szervezésére (versmondó verseny, ünnepekre való felkészülés, kézműves foglalkozás, kirándulás, tanulmányi séta). A napközi részt vállal a testi és az egészséges életmódra nevelésben is (tömegsport). A szabadidőnek hozzá kell járulni a gyermek pihenéséhez és mozgásigényének kielégítéséhez egyaránt. A tevékenységet úgy kell tervezni, hogy a nevelői kezdeményezés mellett a gyerekek - lehetőség szerinti- szabad választása is érvényesüljön. Szabad teret kell adni a gyerekek spontán kezdeményezéseinek, s a nevelők által kezdeményezett tevékenységeket is úgy kell megválasztani, hogy felkeltse a gyermek érdeklődését. A tevékenységi formákat igyekszünk olyan nevelői módszerekkel irányítani, melynek eredményeképpen a gyermek megtanulhatja, hogyan tudja hasznosan, tevékenyen, értelmesen eltölteni szabadidejét.

Tanórán kívüli színterek:

Nagy szerep jut a pedagógusok és a diákönkormányzatot segítő tanár szervező, irányító munkájának:

- csoportszellem erősítése sportversenyeken
- örülni egymás sikerének, a kudarc elviselése
- együttműködés a verseny folyamán
- érdeklődésüknek megfelelően részvétel a szakkörök munkájában
- kirándulások, táborozások során egymás segítése, megismerése
- közös részvétel a szülőkkel az állami és egyházi ünnepeken (szükség esetén feladat-illetve szerepvállalás)

Az iskolánkban folyó közösségfejlesztés eszközei, formái:

- Tanulmányi kirándulások
- Osztálykirándulások
- Osztályfőnöki órák (konfliktusok kezelése)
- Sportnap
- Alapítványi Bál
- Iskolai ki mit tud?
- Egyházi és állami ünnepeink méltó megünneplése, megemlékezések
- Klubdélutánok

- Farsang
- Mikulás
- Karácsonyi ünnepkör
- Pro schola díj átadása (annak, aki a legtöbbet tette a közösségért)
- Iskolaújság
- Kézműves foglalkozások:
- Házi rend
- Kapcsolat más iskolákkal
- Osztályok közötti versenyek
- Iskolák közötti versenyek
- Aktív szülői részvétel: Református Iskolásokért Alapítvány, Szülői Szervezet

Az iskola a tanulók nevelése, oktatása érdekében működik. A tanuló az iskolai tevékenységnek nem tárgya, hanem alanya. Értjük el, hogy a nevelés, oktatás folyamatában a nevelők partnere legyen. Tekintsük munkatársunknak, akinek egyetértő közreműködése nélkül céljainkat nem érhetjük el. A mindennapos tanár-diák partnerkapcsolat kialakítása és megtartása mindkét fél elemi érdeke. Az együttműködés szervezeti kereteit a tanórai és tanórán kívüli (szakkör, kirándulások, bemutatók, ünnepi alkalmak, stb.) foglalkozások biztosítják, amit az iskolai munkaterv, órarend és a különböző csoportok munkatervei rögzítenek.

A törvényi szabályozás és a mindennapi élet is elengedhetetlenné teszi, hogy a gyermek, a szülő és a pedagógus szoros kapcsolatban álljon egymással. Mindhárom fél érdeke, hogy ezek a találkozások minél hatékonyabbak legyenek és a felvetődő problémákra közösen találják meg a legjobb megoldásokat. A szülő és a pedagógus között pedig egy felelősségteljes partneri kapcsolatnak kell kialakulnia, hiszen az érdekük azonos: a kölcsönös bizalmon alapuló gyermeknevelés.

Az együttműködésnek nem alkalomszerűnek, hanem tervszerűnek és szervezettnek kell lennie.

1.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

- Területei:
- 1) a mindennapos nevelő-oktató munka
 - 2) a tanórán kívüli nevelő-oktató munka
 - 3) szabadidős tevékenységek
 - 4) együttműködést elősegítő diákszervezetekkel kapcsolattartás

A mindennapos nevelő-oktató munka

Az iskolában a tanulás alapfontosságú tevékenység. A tanulás eredményessége közös érdeke és célja mind az iskolás gyermeknek, mind a pedagógusnak. Működési keretét a tankötelezettségi törvény és a helyi tervek szabályozzák.

A tanórán kívüli nevelő-oktató munka

A sikeres oktató-nevelő munka hatékonyságát növelhetjük:

- felzárkóztatással
- tehetséggondozással
- önművelésre neveléssel (p. könyvtárhasználat, egyéb információs eszközök használatára való megtanítással)

Szabadidős tevékenységek lehetőséget teremtenek az osztályközösség kialakítására, erősítésére, a humánus kapcsolat és viszony kialakulására:

- **iskolai és osztályszintű közös rendezvények, ünnepségek tartása** (egyházi és állami ünnepek, hangverseny, farsang, anyák napja, gyermeknap, közös kirándulás, kerékpár- és gyalogtúrák, fürdözések, színházlátogatás)
- **hagyományok ápolása** (szeretetvendégség, fogadalomtétel, kézműves nap, jótékonybáli bál, farsang, hulladékgyűjtés, ünnepeinken műsoradás, koszorúzáson, ünnepségen való részvétel)

Az együttműködést elősegítő diákszervezetekkel való kapcsolattartás

DÖK:

Iskolánkban a tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselője, a tanulók a tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat tevékenységét az osztályokban megválasztott küldöttekből a diákönkormányzat vezetősége irányítja.

A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

Az iskolai diákönkormányzat képviselője az iskolai diákönkormányzatot segítő nevelő látja el. A diákönkormányzatot megillető javaslattételi, véleményezési és egyetértési jog gyakorlása előtt ki kell kérnie az iskolai diákönkormányzat vezetőségének véleményét:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- a pedagógiai program elfogadása előtt
- a házirend elfogadása előtt.

Tanévenként legalább egy alkalommal iskolai diákközyűlést kell összehívni az iskola igazgatójának.

A diákközyűlésen a diákönkormányzatot segítő nevelő, valamint a diákönkormányzat gyermekvezetője beszámol az előző közyűlés óta eltelt időszak munkájáról, az igazgató tájékoztatást ad az iskolai élet egészéről, az iskolai munkatervről, az iskolai házirendben meghatározottak végrehajtásáról.

Feladat:

- tovább kell erősíteni működését, hogy a szervezet biztosítani tudja a megfelelő diákképviselést
- rendszeres találkozója legyen az iskolavezetéssel, a pedagógusokkal
- tudatosítani kell a tanulóknak, hogy a DÖK munkája az iskolai tevékenységrendszernek fontos része

Iskolai sportkör:

- a mindennapos testedzés megszervezésében és végrehajtásában fontos szerepet tölt be
- felkészít és részt vesz különböző sportversenyeken (foci, atlétika,.stb.)

A szülők és a pedagógusok együttműködési formái

Családlátogatások

Célja: a tanuló otthoni környezetének megismerése, kapcsolattartás erősítése

Feladata: a családi háttér, a körülmények megismerésének birtokában

tanácsadás a szülőnek a gyermek optimális fejlesztése érdekében

Szervezése: új osztályban célszerű az első félévben elvégezni az osztályfőnöknek

A családlátogatás megismétlése szükséges:

- ha a tanuló körülményei megváltoznak (elköltözés, kistestvér születése, haláleset, munkanélküliség, betegség stb.)
- ha a gyermek tanulmányi munkájában és/vagy magatartásában hirtelen romlás észlelhető, s nem tudjuk az okát.

Szülői értekezletek

Célja: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, fenntartása

Feladata: a szülők tájékoztatása az iskolai munkáról , tanácsadások nyújtása (tanulási módszerek, nevelési problémák, pályaválasztásban),
a szülők kérdéseinek, javaslatainak, véleményeinek összegyűjtése, továbbítása az iskolavezetés felé

A szülői értekezletek fajtái:

Osztályszülői értekező

Összehívja: osztályfőnök minimum két alkalommal évente. Kiemelt szerepe van a szülők és a pedagógusok közötti kapcsolat kialakításában és fejlesztésében.

Az SZMK iskolai választmányának értekezője.

Összehívja: alkalmasszerűen az igazgató évente legalább kétszer

Összevont, réteg szülői értekező. Az egész iskolát vagy egy-egy évfolyamot, réteget érintő kérdésben (leendő 1. és 5. osztályosok szüleinek, pályaválasztási szülői értekező, táborozók szüleinek stb.)

Összehívja: - az iskolavezetés, illetve például a táborszervező pedagógus

Rendkívüli, osztályszintű szülői értekező

Összehívja alapos és indokolt esetben: igazgató, osztályfőnök

Esetek: magatartási problémák megnövekedése, a tanuláshoz való viszony súlyos romlása, előre nem tervezhető lehetőségek felmerülése, ahol a szülők anyagi támogatására is szükség van (pl. külföldi utazás, táborozás stb.)

Fogadó órák

Célja: az osztályban tanító pedagógusok és a szülők személyes találkozása

Feladata:

- pedagógiai konzultáció, megoldások közös keresése
- a szülő egyénileg kapjon információt a gyermek előmeneteléről, magatartásáról
- a tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal a pedagógus részéről (tanulási módszerek, tehetséggondozás, felzárkóztatási lehetőségek, a szabadidő helyes eltöltésére javaslatok stb.)

Gyakorisága: heti egy óra állandó (– főleg a bukásra álló tanulók szüleinek névre szóló meghívással, november, április eleje)

Szervezés: - az időpont kijelölése: szaktanárok,
értesítés szülőknek: osztályfőnök feladata

Az iskolavezetés biztosítja a szülő és a pedagógus közötti magán-, négy szemközt beszélgetés körülményeit

- minden pedagógus fogadóórát tart hetente egy alkalommal

- fogadóórák évente két alkalommal minden pedagógus jelenlétével

Nyílt tanítási napok

Célja: a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő-oktató munka mindennapjaiba

Feladata:

- a szülők lássák a pedagógus oktató-nevelő munkáját
- tájékozódjanak közvetlenül gyermekük és az osztályközösség iskolai életéről
- ismerjék meg a gyermekek egész napi terhelését is (pl. délutáni elfoglaltságok: napközi, iskolaotthon, zeneiskola, néptánc, ill. tánciskola különböző szakkörök stb.)

Tartása javasolt: minden évfolyamon, de főleg:

első osztályosok szüleinek, mert ők rendelkeznek legkevesebb információval az iskoláról

az ötödik osztályosok szüleinek az átmenet segítésére

napközi és iskolaotthonban a leterheltség megismerésére

a belépő új tantárgyaknál (angol, történelem, számítástechnika, földrajz, biológia, kémia)

Gyakorisága: évente legalább egy-két alkalommal

A szülői értekezletek, fogadó-órák és nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

Egyéb kommunikációs lehetőségek

Célja: a szülőkkel való mindennapos kapcsolattartás

Formái: Tájékoztató füzet, ellenőrző könyvbe való beírás, online kapcsolat

Feladata: A szülők tájékoztatása a pedagógus részéről:

- a tanuló tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról
- iskolai és osztályszintű programokról
- az osztályban tanító pedagógusok névsoráról
- A pedagógus tájékoztatása a szülő részéről:
- a gyermek hiányzásának igazolásáról
- leírható, magánjellegű problémákról

A szülő és a pedagógus kötelessége is, hogy a leírt feljegyzéseket – tudomásul végett – aláírásukkal hitelesítsék.

Mindkét félnek ügyelni kell arra, hogy az ellenőrzőbe beírt megjegyzések mind

- tartalmilag
- formailag
- hangnem tekintetében
- elfogadhatók legyenek.
- sem a tanulókat, sem a szülőket, sem a pedagógusokat ne sértsék meg.

Osztályfőnöki füzet

Feladata: a hosszabb terjedelmű közlendőkkel való megismertetés

Témái: osztályszintű programok részletesebb pontosítása: idő, helyszín, teendők sora (pl. kirándulás, táborozás, túrák stb.), segítség kérése a gyermekprogramok megszervezésében, lebonyolításában.
aktuális témák vázlat szerű lejegyzése

Telefon, levél

Célja: azonnali kapcsolatteremtés a szülővel.

Értesíteni kell a szülőt, ha gyermekét

baleset érte

rosszul lett

nem várt esemény következett be.

A szülő tudta nélkül nem lehet kiengedni gyermekét az iskolából.

A telefonon vagy ajánlott levélben való értesítés szükséges még:

- Ha végképp nincs mód a szülővel való személyes konzultációra
- Ha az ellenőrzőbe tett bejegyzéseket aláírásával tudomásul nem veszi
- Ha a gyermek nyilvános kitüntetést kap
- Ha a gyermek fegyelmi ügyének tárgyalására kerül sor.

Ajánlott levélben küldjük ki a felszólításokat is a szülőnek, ha gyermeke igazolatlanul mulaszt az iskolából.

A kapcsolattartás és –fejlesztés egyéb, formái, partnerek

Célja:

- a gyermekek, a szülők és a pedagógus minél több időt tölthessenek együtt
- a pedagógust ne csak a „nevelői” énjéről ismerjék meg a gyerekek és a szülők

Intézményünk által szervezendő ünnepek, megemlékezések:

Egyházi:

tanévnyitó istentisztelet, az új kollégák fogadalomtétele
reformáció ünnepe
karácsonyi istentisztelet és gyermekműsor
nagy-péntek
húsvét
áldozócsütörtök
pünkösd
tanévzáró istentisztelet, ballagás

Állami:

Zenei világnap
aradi vértanúk – október 6.
Október 23.
Március 15.
Június 4.- Nemzeti összetartozás napja

Családi jellegű:

farsangi karnevál
anyák napja
gyermeknap

Iskolai programok:

tanulmányi kirándulások
ki mit tud
játékonysági bál
tanulmányi versenyek
közművelődési intézmények látogatása
hasznos anyagok gyűjtése
testvériskolai kapcsolatok ápolása

Partnerek:

Az iskolai munka megfelelő szintű irányítása érdekében az iskola igazgatósága állandó munkakapcsolatban áll a következő intézményekkel:

- Tiszántúli Református Egyházkerület 4026 Debrecen, Kálvin tér 17.
- Tiszántúli Református Egyházkerület Tanügyi Hivatala 4026 Debrecen, Fűvészkert ú.4.

Legközvetlenebb a kapcsolat. A fenntartó az iskola működését biztosítja. A Tanügyi Hivatal szakmai segítséget nyújt az intézmény vezetésében.

- Tiszántúli Református Egyházkerület Gazdasági Hivatala

Intézményünk gazdasági feladatait látja el.

- Magyarországi Református Egyház Zsinatának Iskolaügyi Osztálya, /Budapest, Abonyi u. 21.
- /Református Pedagógiai Intézet Központi telephely 1042Budapest, Viola utca 3-5. Székhely: 4026 Debrecen, Fűvészkert utca 4.

A Magyarországi Református Egyház Zsinatának Iskolaügyi Osztálya és a Református Pedagógiai Intézet közvetítésével jutnak el a református iskolákhoz oktatási törvények és utasítások. Rendszeres tájékoztatást nyújtanak az intézmények számára. A református hírlevél, az oktatást segítő pedagógiai lap, saját kiadású tankönyvek és oktatási segédletek, szakmai, módszertani továbbképzések az intézmények nevelő-oktató munkáját segíti. Az iskolák adatokat szolgáltatnak működésükről, véleményezik a készülő, oktatást érintő döntéseket.

- Oktatási Hivatal, Budapest
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal- törvényességi ellenőrző szerv
- Kunmadarasi Református Egyházközség /Kunmadaras, Kálvin út 4./- rendszeres kapcsolattartás a gyülekezettel istentiszteleti alkalmakon
- Kunmadaras Nagyközség Önkormányzata /Kunmadaras, Kossuth tér 1./
- Összevont Óvodai Intézmény/Kunmadaras,
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet, Pedagógiai Szakmai és Szakszolgálat /Szolnok, Mária u. 19./

Rendszeres tájékoztatást kap az iskola a megyei oktatási programokról, továbbképzésekről, versenyekről, pályázatokról.

- Jász- Nagykun – Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Karcagi Tagintézménye
- A felterjesztett tanulókat vizsgálja, szakmai módszertani segítséget ad.

- Kunmadarasi Református Iskolásokért Alapítvány –Az intézmény pedagógiai célkitűzéseit segíti.
- Tiszántúli Református Egyházkerület általános iskolái- Közös programok szervezése, versenyeken való részvétel
- Testvériskolai kapcsolat a Backamadarasi Kis Gergely Általános Iskolával- Közös programok szervezése évenkénti váltással
- József Attila Művelődési Ház és Nagyközségi Könyvtár /Kunmadaras, Karcagi út15./) Együttműködési megállapodás keretében működik a kapcsolattartás
- DSE Kunmadaras- A helyi DSE szakosztályaiban lehetőség van tanulóinknak is sportolásra (foci, karate, sakk)

- Gyermekorvosi Szakrendelő, valamint
- Kunmadaras Nagyközség Védőnői Szolgálat dolgozói

A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn a gyermekorvossal és a védőnőkkel /külön megállapodás szerint/ Az iskola egészségügyi ellátását az iskolaorvosi szolgálat biztosítja. A kapcsolattartás rendszeres belső telefonkapcsolat útján történik. A vizsgálatok, szűrések, kezelések egyeztetését az iskolatitkár végzi.

- Kunmadaras Nagyközség Gyermekjóléti Szolgálat
- Kunmadaras Nagyközség Családsegítő Szolgálat

A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a gyermekjóléti-és családsegítő szolgálattal.

- Helyi rendőrség, polgárőrség

Előadások, bemutatók tartásával segítik a tanulók felkészülését a helyes közlekedésre. Felhívják a figyelmet a bűnözés megelőzésének fontosságára, a különböző drogok veszélyeire. Nagyobb rendezvényeinken a rend fenntartását segítik.

Javaslatok a továbbfejlesztéshez:

- segítség kérése a szülőktől a tantermek dekorálásához, bútorok felújításához
- közös hulladékgyűjtés a szülőkkel (főleg alsóbb osztályban)
- egyházi ünnepeken együttünneplés a gyülekezetben, Istentiszteleten, áhítaton való közös részvétel
- közös farsangi mókázás a szülőkkel, szülők bevonása játékokba, versenyekbe
- közös gyalog- és kerékpártúrák, „együttfőzések”, strandolások a szülőkkel
- osztálykirándulások szülőkkel közösen (főleg alsó tagozaton)

A jótékonysági bálunk támogatására a szülők megnyerése minél több gyermek szerepeltetésével

Legfontosabb a BIZALOM kialakítása a szülők és az iskola között, s akkor elérhetjük, hogy SEGÍTŐ NEVELŐTÁRSUNK legyen a szülő.

1.8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Tanulmányok alatti vizsgák

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (magántanulók, előrehozott érettségizők, tantestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

- A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor írásban kell tájékoztatni a tanulót és a szülőt, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt. Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.
- Gyakorlati vizsgát kell tenni, szóbeli vizsgával együtt a készségtárgyakból: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés és sport, informatika.
- Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. Az intézmény *három időszakot biztosít a tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítására: augusztus, január és április* folyamán (intézményi döntés szerint). A vizsgaidőszakok pontos időpontja a tanév helyi rendjében meghatározott – közzétételre kerül az intézmény honlapján.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- tanulmányait magántanulóként végzi,

- előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni az adott tantárgyból,
- hiányzása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Ha a tanuló hiányzása adott félévben meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozó vizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a nevelőtestület dönthet az osztályozó vizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozó vizsga tétele mellett lehetséges. A vizsgára a tanulót a szülő írásban jelentkezteti és felkészíti.

Egy osztályozó egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszerezni.

Különbözeti vizsga

A tanulót jogszabály értelmében megilleti az a jog, hogy a választható tantárgyak esetében a május 20-i határnapkal, a következő tanévre más választható tantárgyat válasszon. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga. A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon. A vizsgára a szülő jelentkezteti és készíti fel a tanulót.

- Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha:
 - írásbeli határozat alapján engedélyezték,
 - tanulmányait a ... évfolyamon valamely tantárgyból emelt szinten kívánja folytatni, és megelőzően csak középszinten tanulta,
 - átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni és az előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.
- Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, köteles évet ismételni. A javító vizsga időpontját a szorgalmi időszak lezárásakor az iskola bejáratára kell kifüggeszteni.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus).

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

- Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:
 - neki fel nem róható okokból elkésik, távol marad,
 - megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.
- Pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

1.9. A felvétel és az átvétel helyi szabályai**A Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvénye szerint**

Az intézmény előkészítő foglalkozások keretében ismerkedik az iránta érdeklődő gyermekekről, felekezeti hovatartozásáról, és ezekre is figyelemmel dönt a felvételekről.

34.§(2) „Meg kell őrizni intézményeink hagyományos nyitottságát, de felvételnél törekedni kell a református tanulók meghatározó többségére.

(3) Református köznevelési intézménynek nem lehet tanulója az, aki e törvénnyel nem összeegyeztethető magatartást tanúsít, illetve olyan közösségnek a tagja, amely e törvénnyel nem összeegyeztethető nézeteket hirdet.”

35.§ A református köznevelési intézmény nevelőtestületi tagjai és tanulói munkájuk, tanulmányaik megkezdése előtt vagy közben fogadalmat tesznek. A fogadalomtétel időpontját és formáját a fenntartó egyetértésével az intézmény határozza meg.

1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;

- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és
- jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.
- Fizika: égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: magasból esés.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- szakkörök,
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó („Egészség hét”/projektnap/témanap) szervezése a tanulók számára

ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK

Az elsősegély nyújtás mozzanatai:

Baleset helyszínén a tájékozódás

Öt kérdésre kell választ kapni:

Mi történt? Hogyan történt? Hány sérült van? Milyen sérülései vannak?

Van-e még valamilyen veszélyforrás, ami további sérüléseket okozhat?

Elsősegélynyújtás, sérültek ellátása:

Sérültek osztályozása:

Sérülés súlyossága szerint:

o Életveszélyes

o Súlyos

o Könnyű sérült.

Sérültek ellátása a különböző sérülések függvényében, sorrendjében.

Baleseti helyszín biztosítása, újabb balesetek megelőzése:

A helyszínt úgy kell biztosítani, hogy önmagunkat, a sérültet és a segítőinket ne érhesse további baleset. Ha lehet, keressünk segítőtársat.

Orvos, mentő hívása:

Segélykérő telefonszámok ismerete: 104,105,107, 112

Szabályos segélykérés, pontos adatok, információk közlése.

Oktatás-nevelés terén az adott évfolyamokon elsajátítandó ismeretek, tartalmak a tantárgyak tükrében

1-2.oszt. (környezetismeret)

Az emberi test külső képe. Az ember főbb testrészei.

Legfontosabb érzékszerveink és szerepük a környezet megismerésében. Védelmük fontossága és módjai. Az érzékszervek védelmét biztosító szabályok, helyes szokások megismerése és gyakorlása, alkalmazása. Az ételmérgezés tüneteinek felismerése, a veszélyeinek megértése.

3-4. osztály (környezetismeret)

A fertőzés megelőzési módjainak gyakorlása.

A gyógyítók munkájának elismerése, tisztelete. Az egyes egészségügyi intézmények használatának megismerése.

A megelőzés szerepének felismerése. A mentők munkájának értékelése, tisztelete. Teendők, segítségkérés módjainak megismerése baleset esetén. Az életkornak megfelelően a helyzethez illő felelős viselkedés segítségnyújtást igénylő helyzetekben.

1.-2. osztály (Technika és életvitel)

Otthoni balesetek megelőzése. Veszélyforrások a háztartásban: sérülést okozó tárgyak, tűzgyújtó eszközök, gáz, elektromosság, gyúlékony, maró, illetve mérgező vegyszerek, romlott ételek. Veszélyt jelző piktogramok megismerése. Figyelem és elővigyázatosság; a közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A közlekedési balesetek okainak azonosítása, a megelőzés, az elhárítás, a segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése és gyakorlása. A gyermekbalesetek okai, forrásai, megelőzésük. A veszélyhelyzetek elemzése, megbeszélése, megelőzési stratégiák kialakítása. Helyes magatartás a baleseti helyszínen.

3-4. osztály (technika)

Egészségkárosító és környezetszennyező hatások a háztartásban. Megelőzés, kármentesítés. Elemi elsősegély-nyújtási ismeretek. Segélyhívószámok (mentők, tűzoltók, rendőrség). A telefonos segélyhívás szabályai. A közlekedési balesetek lehetséges okainak felismerése, a megelőzés, az elhárítás és a segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése és gyakorlása.

5-6.osztály (technika és életvitel)

Tűzveszélyes tevékenységek, helyzetek felismerése, tűzvédelmi szabályok ismerete. Elektromos eszközök érintésvédelme. Teendő áramütés esetén. Balesetveszélyes munkaműveletek, mozzanatok, munkavédelmi eszköz szükségességének felismerése. *Veszélyes anyagok a háztartásban* Kémiai, biológiai, illetve tűzvédelmi szempontból veszélyes anyagokkal kapcsolatos veszélyek és biztonsági szabályok. Az egészségre ártalmas természeti eredetű veszélyforrások. Az embert érő időjárási és természeti

eredetű károsító hatások (leégés, napszúrás, kiszáradás, túlhevülés, kihűlés, villámcsapás, allergia, kullancs- és rovarcsípések, fertőzések, élősködők az emberen és a lakásban). A veszéllyel járó helyzetek és a veszélyek felismerése, teendők a károsodás elhárítása érdekében, illetve károsodás esetén. Tennivalók közlekedési baleset esetén. Az elsősegélynyújtás feltételrendszere, helyzetfelmérés, biztosítás és segélyhívás.

7. osztály (technika)

Eszközök rendeltetésszerű, biztonságos használata, megfelelő munkakörnyezet. Biztonságos munkavégzéshez szükséges munkafogások ismerete, alkalmazása. A szerszámok célszerű, balesetmentes használata. A munkakörnyezet rendjének fenntartása. A műveletekhez szükséges munkavédelmi felszerelések alkalmazása. A segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése.

7-8. osztály (biológia)

Elsősegélynyújtás bőrsérülések esetén.

Elsősegélynyújtás mozgássérülések esetén.

Az orvoshoz fordulás céljának, helyes időzítésének tudatosítása, illetve baleset esetén a tudatosan cselekvő magatartás megalapozása.

A bőr védelme; bőrsérülések és ellátásuk.

A mozgás szervrendszer aktív és passzív szervei.

A csontok kapcsolódása. Az ízület szerkezete. A porcok szerepe a mozgásban.

Mozgássérülések (ficam, rándulás, törés) ellátása.

Elsősegélynyújtás mozgássérülések esetén.

Szívmegeállás, szívinfarktus tüneteinek felismerése.

Vérzéstípusok - vérzéscsillapítások.

Vénás és artériás vérzés felismerése, fedő- és nyomókötés készítése.

5-6. osztály (természetismeret)

A tűzveszélyes anyagokkal való bánásmód és a tűz esetén szükséges teendők. elsajátítása, gyakorlása. Az érzékszervek szerepe. A látó és hallószerv károsító hatásai. megelőzésük módja.

Elsősegélynyújtás elemi ismeretei. Környezet és az ember egészsége. Fertőzés, betegség, járvány. A leggyakoribb fertőző betegségek tüneteinek és megelőzésük módjai. Lázcsillapítás és diéta. A viselkedés és a balesetek közötti oksági összefüggések vizsgálata. Az érzékszervek védelmét biztosító szabályok és szokások megismerése, alkalmazása. Az ájult beteg ellátása. A sebellátás, vérzéscsillapítás gyakorlata.

AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

2.1.A választott kerettanterv megnevezése és jellemzői

Az iskola a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendeletben a miniszter által kiadott kerettantervet választotta. A kerettanterv alapján készített helyi tanterv a 2013/2014. tanévtől felmenő rendszerben, az első és ötödik évfolyamon lép életbe.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

A köznevelési törvény heti óraszámai, az iskola órakerete **2013. szeptember 1-jétől** felmenő rendszerben (a Knt. 6. sz. melléklete alapján)

A		B			C			
évfolyam	osztályok száma az évfolyamon	tanulók heti óraszám			osztályok heti időkerete			
		testnevelés nélkül	testnevelés	órák testneveléssel	engedélyezett	a hittan többlet órakerete egyházi intézményben	Egyházi ének	heti összes időkeret
1.	1	20	5	25	52	1		53
2.	1	20	5	25	52	1		53
3.	1	20	5	25	52	1		53
4.	1	22	5	27	55	1		56
5.	1	23	5	28	51	1	1	52+1
6.	1	23	5	28	51	1	1	52+1
7.	1	26	5	31	56	1		57
8.	1	26	5	31	56	1		57
Összesen	8				425	8	+2	433+2

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. és 5-8. évfolyamon az EMMI által kiadott kerettantervben

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4

Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

A Magyarországi Református Egyház Hit –és Erkölcsstan Kerettanterve 1-8. évfolyam, a Református Pedagógiai Intézet által készített és helyi sajátosságokkal kiegészített tanterv.

2.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai

Heti óraháló a kerettanterv alapján 2016. 09.01-től

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek				2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Hit- és erkölcsstan	2	2	2	2
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika			1	1
Rendelkezésre álló órakeret	25+1	25+1	25+1	27+1

Heti óraháló a kerettanterv alapján 2016. 09.01-től

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3	3+1	3+1
Matematika	4+1	3+2	3+1	3+1
Hit- és erkölcsstan	2	2	2	2
Egyházi ének	1	1		
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Biológia-egészségtan			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28+2	28+2	31+1	31+1

Egyházi ének tanítása 5. osztályban és 6. osztályban heti 1 óra időkeretben.

A gyógytestnevelésre járó és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztése a törvényben megadott időkeretben és módon történik.

A heti időkeret terhére történik egyes tantárgyaknál a csoportbontás és az egyéb foglalkozások tervezése (szakkörök, tanulószoba, napközi, stb.)

A mindennapos testnevelés megvalósítása heti 3 tanórán és heti 2 óra sportköri foglalkozáson, vagy néptánc oktatáson történik.

2.3.A választható tantárgyak, foglalkozások

A kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyag és az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám a következőkben leírtak szerint:

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása:

1. évfolyam: magyar nyelv és irodalom 1 óra, matematika 1 óra
2. évfolyam: magyar nyelv és irodalom 1 óra, matematika 1 óra
3. évfolyam: magyar nyelv és irodalom 1 óra, matematika 1 óra, informatika 1 óra
4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom 1 óra, matematika 1 óra, informatika 1 óra
5. évfolyam: matematika 1 óra, informatika 1 óra
6. évfolyam: magyar nyelv és irodalom 1 óra, matematika 2 óra
7. évfolyam: magyar nyelv és irodalom 1 óra, matematika 1 óra, idegen nyelv 1 óra
8. évfolyam: matematika 1 óra, idegen nyelv 1 óra, technika 1 óra

A kötelezően választandó óra szakköri szinten:

Heti 1 órában idegen nyelv 1-3. osztályban

Szabadon vagy kötelezően választható órák száma

Osztályok	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Ö:
Rajz szakkör						1			1
Idegen nyelv	1	1	1						3
Számítástechnika		1					1		2
Énekkar						1			1
Színjátszó szakkör						1			1
Matematika				1	1		1		3
Egyéni foglalkozás órakerete	2	2	2	2	2	2	2	2	16
Sportkör	1			1		1		1	4
Sakk szakkör								1	1
Napközi vagy tanulószoba	15	15	15	15	15	15			90
Fejlesztő				3					3
Összesen									125

MRE szerint:**31.§ Református közoktatási intézményben:**

(1) A Nemzeti alaptanterv, illetve a kerettanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló jogszabályokban megfogalmazott hitoktatás tantárgy a hit- és erkölcsstan és az egyházi ének tantárgy keretében valósul meg. Ezen tantárgyak óraszámát nem vehető figyelembe a tanuló kötelező és választható óraszámának napi és heti összegzésekor.

(2) Az 1-13. évfolyamon a hit- és erkölcsstan tantárgy oktatása tanrendbe iktatottan, legalább heti 2 órában kötelező, azok nem pótolhatóak, illetve nem vonhatók össze áhítattal, vagy más közösségi alkalommal.

(3) Az egyházi ének tantárgy iskolatípusonként legalább két évig (négy évfolyamos középiskola esetén legalább egy évig) rendes tantárgyként, tanrendbe iktatottan. A heti 1 órában kötelező, más órával nem helyettesíthető és nem vonható össze.

A tanulók heti és napi terhelésének korlátozására vonatkozó rendelkezések

A 110/2012.(VI.4.) Kormány rendelete szerint:

8. § (1) A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak száma – ha e rendelet másképp nem rendelkezik – egy tanítási napon nem lehet több

a) hat tanítási óránál az első-harmadik évfolyamon,

- b) hét tanítási óránál a negyedik évfolyamon,
- c) hét tanítási óránál az ötödik-nyolcadik évfolyamon,
- d) nyolc tanítási óránál a kilencedik-tizenkettedik évfolyamon.

9. § (1) A 8. §-ban a tanuló napi és heti terhelésével összefüggésben meghatározottak alkalmazásakor figyelmen kívül kell hagyni

- a) az egyházi iskolában szervezett hitoktatás tantárgy,
- b) a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözete terhére megszervezett egyéb foglalkozások,

(2) Azokon a tanítási napokon, amikor a tanuló a tanév rendjében meghatározott mérési feladatok végrehajtásában vesz részt, más tanórai foglalkozáson való részvételre a művészeti és a testnevelési órák kivételével nem kötelezhető.

2.4.A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban alkalmazható az osztályokon belüli csoportos oktatásszervezés, ahol a nevelési-oktatási szakaszoknak megfelelően nem szakrendszerű (alsó tagozat) és szakrendszerű (felső tagozat) oktatás szerint tanulnak a diákok. A csoportbontást a technika, az idegen nyelv oktatásánál alkalmazzuk a szaktanár által kialakított racionális elvek mentén. Az egyéb foglalkozások esetén a foglalkozás jellegének és pedagógiai tartalmának megfelelő képességalapú differenciált csoportbontást alkalmazunk, a szubjektív és objektív lehetőségekhez mérten.

Csoportbontások:

- Igény szerint történik a csoportbontás az idegen nyelv oktatása során: angol illetve német nyelv választható. A bontott csoport létszáma érje el legalább a 12 főt.
- Nagyobb létszámú osztályok esetében a technika tantárgy tanításánál lány és fiú technikaoktatás van.

2.5. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban olyan taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, stb.) használunk, melyet hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak. Tartós tankönyvek beszerzését

szorgalmazzuk, amit több évfolyam is használhat. A kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai közössége, vagy egyes pedagógusok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt az iskola tájékoztatja.

A pedagógus nem választhat olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak. A pedagógus –a minőség, típus és ár megjelölése nélkül- olyan ruházati vagy más felszerelés beszerzését kérheti a tanulótól, amely nélkülözhetetlen az általa tartott tanórai foglalkozáson való részvételhez, illetve a tanított tananyag elsajátításához, és amelyet a tanórai foglalkozáson egyidejűleg minden tanulónak rendszeresen alkalmazni kell.

Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

Az iskolai szülői szervezet, diákönkormányzat korlátozó rendelkezéseket állapíthat meg.

A Köznevelési törvény 46. § (5) bekezdés szerinti térítésmentes tankönyvellátást első alkalommal a 2013/2014. tanévben az első évfolyamra beiratkozott tanulók számára, ezt követően felmenő rendszerben kell biztosítani.

2.6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket pedagógiai szempontból kezeljük.

Fokozatosan átvezetjük a tanulót az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Törekszünk a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére, a koncentráció képességének alapozására.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

Fokozatosan előtérbe helyezzük a Nat elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamatokat.

Fontosnak tartjuk az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztését, az együttműködés értékének tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tekintjük: az életkori jellemzők figyelembevételét, az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.

Kiemelt feladatként kezeljük a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.

A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.

Fontosnak tartjuk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását.

Fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot, az alapvető képességek, készségek elsajátítását, a mentális képességeket, az önálló tanulás és az önművelés alapozását.

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.

Célunk az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.

Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

2.7. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulóknak a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknak a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.
- A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.
- Az alsó tagozaton heti két órában néptánc oktatása folyik testnevelés órán.
- **A tanulók fizikai állapotának mérése**

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztekkel használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

Hungarofit módszer

Az egyénre szabott edzésterv elkészítésének kiindulópontja (legyen az kondicionáló, regeneráló rehabilitáció vagy versenysport) a szervezet aktuális állapota.

A fizikai állapot mérése, önmagában nem cél, hanem diagnosztizáló eszköz, kiindulópont a terhelhetőség-egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek fokozatos fejlesztéséhez, az egyénre szabott edzésterv elkészítéséhez.

Az optimális mennyiségű, hatásos dózis meghatározása mindig a szervezet aktuális állapotától, egészségtől, vagy betegségtől függ: ha alul adagoljuk nem hat, nem ériük el a kívánt hatást, ha túl adagoljuk akkor mérgező, szélsőséges esetekben akár halálhoz is vezethet.

Cél: „Se többet, se kevesebbet.”

A „Hungarofit” tesztrendszer a terhelhetőséggel-egészséggel összefüggő fitness műszerek nélküli objektív mérésére (több mint 15 év alatt a laboratóriumi terheléses vizsgálatokkal alátámasztva méri és értékeli:

1. Az optimális testtömeget és az attól való esetleges eltérést (kiegészítő vizsgálat)
2. Az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességeket (alapvizsgálat):
 - az aerob kapacitást, amely a kardiopiratórikus rendszer állóképességének legjobb mérőszáma,
 - azon izomcsoportok erejét, erő-állóképességét, amelyeket a mindennapi tevékenységünk során a leggyakrabban használunk és amelyek gyengesége például a tartási rendellenességek leggyakoribb okozói.
3. A fizikai fitness önmagában is értékelhető, de lényegesen megbízhatóbb tanácsadással szolgálhatunk, ha a fitness vizsgálatot kiegészítjük elsősorban egyéni /társadalmi/ vonatkozású edzésre, versenyzésre, eredményességre, életvitelre jellemző információkkal és az elért teljesítményt annak tükrében értelmezzük.

A fitness vizsgálatát az e célra elkészített mérési és értékelési útmutató alapján kell elvégezni.

Hungarofit módszer feladatai

1. Helyből távolugrás
(Az alsó végtag dinamikus erejének mérése)
2. Lökés egy kézzel dobóterpeszből az ügyesebbik kézzel tömött labdával.
(A kar-, a törzs-, a lábizmok együttes dinamikus erejének a mérése)
3. Fekvőtámaszban karhajlítás és –nyújtás folyamatosan, kifáradásig.
(A vállövi és a karizmok erő- állóképességének mérése.)

4. Tömött labda vetés (dobás) két kézzel, a fej fölött hátra.
(A váll- és a törzsizmok dinamikus erejének mérése.)
5. Hasonfekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.
(A hátizmok erő- állóképességének mérése.)
6. Hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés, folyamatosan, kifáradásig.
(A hasizmok erő-állóképességének mérése.)

A tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése és ennek módszere

Kötelező mérések:

1. Ülésben előre nyúlás
2. Helyből távolugrás
3. Felülés
4. Függés hajlított karral
5. Ingafutás (fürgeség mérése)
6. Ingafutás (állóképesség mérése)

A felmérések az OM kiadványban leírtak alapján történik.

Felmérés előkészítése:

- Egyéni felmérőlapok elkészítése a kiírtak alapján.
- A szükséges eszközök biztosítása.
- A mérés fontosságának tudatosítása.
- Összel, tavasszal összegzés elkészítése, értékelés.

A motoros tesztek és végzésük ajánlott sorrendje:

7. Egyensúlyi teszt (ha használják ezt a tesztet, ennek kell lennie az elsőnek)
8. Végtagmozgás gyorsaságát mérő teszt – lapérintés
9. Hajlékonysági teszt – ülésben előrenyúlás (kötelező)
10. Dinamikus láberőt mérő teszt – helyből távolugrás (kötelező)
11. Statikus erőt mérő teszt – kézi szorítóerő
12. Törzserőt mérő teszt – sit-up teszt, felülések (kötelező)
13. Funkcionális karerőt mérő teszt – függés hajlított karral (kötelező)
14. Futási sebességet, fürgeséget mérő teszt – 10x5 m csigafutás
15. Kardio-respiratorikus állóképességi teszt
16. 20 m-es csigafutás (mindig utolsónak kell elvégezni, kötelező)
17. 6 perces futás Cooper teszt-szerűen (csak 5 évesek számára)
18. 12 perces futás – Cooper teszt

2.8. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

Megfigyelés

Írásos kikérdezés (kérdőív)

Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)

Tanulók által készített produktumok vizsgálata

Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)

Dokumentumok elemzése

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;

számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;

jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési funkciót különböztetünk meg: a minősítő értékelést (teljesítménymérést), a diagnosztikai értékelést és a fejlesztő értékelést.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák – Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

szaktanári,

osztályfőnöki,

igazgatói,

nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvvel, oklevéllel, emlékjelvénnnyel, illetve pénzbeli díjakkal jutalmazhatók. Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye, jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

2.8.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a leoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.

A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.

A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatása.

Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.

A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.

A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességekkel való differenciált foglalkozás.

A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.

Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.

Önképzésre nevelés.

Önálló gyűjtőmunka végzése.

Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.

Önellenőrzésre, önértékelésre nevelés.

A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanóráról a másikra.

2.8.2. Az írásbeli beszámoltatás formái

A tanulókkal az év eleji ismétlések után az elméleti tantárgyakból szintfelmérő dolgozatot íratunk. Az 5. évfolyamon a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében az év eleji szintfelmérő dolgozat anyagát magyar nyelvből és matematikából a negyedik és ötödik évfolyamon tanító szaktanárok együttesen állítják össze. A szintfelmérő dolgozat eredményét felső tagozaton érdemjegy formájában fejezzük ki, és tekintetbe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.

- A *témazáró dolgozat* megírására egy teljes tanórát biztosítunk. A tanulók egyenletesebb terhelése érdekében a felső tagozaton a témazáró dolgozatok időpontját a tanári szobában egyeztetjük. Témazárók íratása nagyobb anyagrész lezárása után, évente 4-5 alkalommal
- témazárók időpontját legalább egy héttel előtte jelezzük a tanulóknak, egy napon legfeljebb kettő témazáró íratható.
- 8. év végén a kimeneti vizsgán írásbeli van magyar nyelv, matematika és idegen nyelvből

A *kisdolgozatok*, *szódolgozatok* nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán írathatók.

2.8.3. Oktatási eredményvizsgálatok

„Bemenetkor” az első osztályosok ismeretanyagának, képességeinek felmérése, a feladatok meghatározása, szükség esetén fejlesztőpedagógus segítségével.

„Átmenetkor” a 4. és 5. osztályban tanítók és a szaktanárok közösen összeállított anyagon mérik az alapkészségek helyzetét (hangos és szövegértő olvasás, helyesírás, matematika).

Országos mérések 4., 6. és 8. évfolyamon minden tanév májusában.

2.8.4. A tanulók teljesítményének értékelése

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire.

A vonatkozó jogszabályi előírások alapján az alsó tagozaton első évfolyamon és a második évfolyam első félévében szöveges értékelést végzünk, majd az ötfokozatú érdemjegy az osztályozás eszköze. A későbbiekben és a *felső tagozaton* a tanulók teljesítményének értékelése tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzatokkal (kitűnő, jeles, jó közepes, elégséges, elégtelen) történik.

2.8.5. Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól teljesített / Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített / Megfelelt

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

2.8.6. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.

Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.

Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.

A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Teljesítmény: 91- 100%

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.

Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.

Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Teljesítménye: 76-90 %

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.

Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.

Fogalmi nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Teljesítménye: 51-75 %

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.

Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Teljesítménye: 33-50 %

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

Teljesítménye: 0- 33%

Kitűnő

Kitűnő osztályzatot kaphat félévkor és év végén az a tanuló, aki az egyes tantárgyakból dicséretet érdemelne.

2.9.A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése szerintiek:

tanulmányi munka

sportteljesítmények

közösségi munka

kulturális és közéleti tevékenység

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák:

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

szaktanári,

osztályfőnöki,

igazgatói,

nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Az osztályfőnökök és a munkaközösségek javaslatára a legkiemelkedőbb – megyei, országos eredményekkel rendelkező – tanulók oklevélben és könyvjutalomban részesülnek.

Közösségi munkáért a DÖK is javasolhat tanulókat az elismerésre.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, az év tanulója, az év sportolója, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát nyilvánosan veszi át.

Tanévvégi ünnepségen jutalmazzuk a kiváló tanulmányi eredményt elért tanulókat „**Jó tanuló –jó sportoló**” díjat adunk át a tanulmányi munkában és a sportban kimagasló teljesítményt nyújtó egy leány és egy fiú tanulónknak.

„**Pro Arte**” díj –Annak a tanulónak adható, aki valamely művészeti ágban (éneke-zene, irodalom, képzőművészet, tánc, stb.) kimagasló eredményt ért el, illetve az iskolai ünnepségek színvonalát – a műsorban való részvételével, kimagasló teljesítményével növelte. A díjat évente egy tanuló kaphatja a nevelőtestület döntése alapján. A nyolc év folyamán egy tanuló csak egyszer kaphatja meg ezt a díjat.

„**Pro Schola**” díj- Annak a tanulónak adható, aki több éven keresztül kiemelkedő közösségi munkát végez. Eredményes, segítőkész munkájával az iskola jó hírnevét növeli. A díjat évente egy nyolcadikos tanuló kaphatja a nevelőtestület döntése alapján.

Aki 8 éven keresztül kitűnő tanulmányi eredményt ért el, emlékplakett+ oklevél+penzjutalom kitüntetésben részesül.

Sikeres nyelvvizsga letételét, országos versenyeredmények első három helyezettjét pénzjutalomban részesítheti a nevelőtestület.

A jutalmazás és büntetés alkalmazásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – az esemény, eredmény, vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

[Kt. 76 §]

A jutalmazás és a büntetés tanulókra vonatkoztatva a Házirendben található részletebben.

Csoportos jutalmazási formák:

jutalomkirándulás,

kulturális hozzájárulás (színház vagy kiállítás látogatáshoz).

A magatartási elvárásokat a házirend tartalmazza. Ezen elvárások teljesítése alapján az értékelési szempontok a következők:

Példás

A házirendet minden körülmények között betartja, és másokkal is betartatja.

Órai és órán kívüli magatartása kifogástalan.

A közösség alakításában aktívan részt vesz, kezdeményez.

Iskolai feladatokat önként vállal, és maradéktalanul teljesít.

Megnyilvánulásaiban őszinte, társaival, tanáraival szemben tisztelettudó, együttműködő és segítőkész.

Fegyelmező intézkedés nem volt ellene.

Jó

A házirendet betartja, apróbb hibáit törekszik javítani.

A közösségben a rábízott feladatokat ellátja.

Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő.

Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli figyelmeztető.

Változó

A házirendet több ízben megsérti, vét a közösségi szabályok ellen.

A közösség alakításában nincs szerepe, munkájában vonakodva vesz részt.

Társaival szemben közönyös, megnyilvánulásaiban durva, tanáraival szemben tiszteletlen.

Fegyelmi fokozata: legfeljebb igazgatói figyelmeztetés.

Rossz

A házirendet nagyon hiányosan tartja be.

A közösség munkáját hátráltatja, szándékosan árt a közösségnek.

A nevelésére tett erőfeszítéseket rendre elutasítja.

Társaival szemben durva, goromba.

Tanáraival szemben tiszteletlen, udvariatlan, elutasító.

Fegyelmi fokozata: igazgatói intézés.

A szorgalom értékelésekor a tanuló iskolai és tanulmányi munkához való hozzáállását értékeljük. A szorgalom értékelése nem feltétlenül függ össze az eredményes, jó jeggyel értékelt tanulási eredménnyel, hiszen gyenge képességű tanuló is lehet kiemelkedően szorgalmas.

Példás

Aki tanulmányi munkájában kitartó, a tanítási órákra képességeihez mérten pontosan és rendszerben, maximálisan felkészül.

Tanulmányi munkájában többletfeladatokat végez, részt vesz versenyeken, pályázatokon.

Az órai munkát érdeklődésével, aktivitásával segíti.

Jó

A tanítási órákra lelkiismeretesen felkészül, feladatait elvégzi, de többletfeladatokat nem végez.

Órai aktivitása a tőle elvárható, de különösebb érdeklődést nem mutat.

Érdeklődése csak az iskolai tananyagra korlátozódik.

Változó

Iskolai és otthoni munkájában csak időnként teljesít képességeihez mérten.

Órai aktivitása hullámzó teljesítményt mutat.

Házi feladatait hiányosan készíti el, felszerelése is többször kifogásolható.

Gyakran szétszórt, figyelmetlen.

Hanyag

Tanulmányi munkájában gyakran képességei alatt teljesít, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.

Felszerelése hiányos, így az órai tanulmányi munkát hátráltatja.

Munkafegyelme rossz, érdektelenség, közömbösség jellemzi.

2.10. A tanulók továbbhaladása**2.10.1. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei**

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,

az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,

egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,

ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja,

magántanuló volt.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.

Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamismétlésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

2.11. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Településünkön nemzetiségek nem élnek:

2.12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztését,

- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,

- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást,

- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,

- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,

- a differenciáló módszerek alkalmazását,

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelését,

a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,
környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,
hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,
a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon,
a tanulási attitűd pozitív átformálását,
a továbbtanulás támogatását,
személyiségfejlesztést és közösségépítést,
a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését,
partnerközpontú nevelést.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA

A 2014/4-es Magyar Közlönyben megjelent 7/2014. (I. 17) Kormány rendelet, amely módosította a 2012-es NAT-ot, és kötelezővé teszi a pedagógiai program felülvizsgálatát 2014. március 31-ig.

A Kormány 7/2014. (I. 17.) Korm. Rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításával foglalkozó rendeletben foglaltak szerint helyi tantervünkben a szükséges változtatásokat elvégeztük. A jogszabály tartalma Magyar Közlöny 2014. évi 4. szám 472. oldal:

„A Kormány a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 94. § (4) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján,
az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) a következő 11. §-sal egészül ki:”

„11. (1) Az iskolák e rendelet Mellékletének – a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 7/2014 (I. 17.) Korm. rendelettel megállapított –

a) I.2.1. A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok cím Az idegennyelv-oktatás alcímében,

b) II.3.1. MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM cím B) FEJLESZTÉSI FELADATOK alcím 7. Az ítézőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése táblázat 9–12. évfolyam oszlopának utolsó mezőjében,

c) II.3.4. Ember és társadalom cím A) ALAPELVEK, CÉLOK alcím második bekezdését követő „Az Ember és társadalom műveltségi terület legfontosabb általános fejlesztési feladatai:” felsorolás nyolcadik francia bekezdésében,

d) II.3.4. EMBER ÉS TÁRSADALOM cím C) közműveltségi tartalmak alcím Történelem Ismétlődő/visszatérő és hosszsmetszeti témák pontot követő táblázatban,

e) II.3.4. EMBER ÉS TÁRSADALOM cím C) KÖZMŰVELTSÉGI TARTALMAK alcím TÖRTÉNELEM Kronologikus témák pontot követő táblázatban,

f) II.3.5. Ember és természet cím A) ALAPELVEK, CÉLOK alcímében,

g) II.3.5. EMBER ÉS TERMÉSZET cím B) FEJLESZTÉSI FELADATOK alcím első két bekezdésében,

h) II.3.10. TESTNEVELÉS ÉS SPORT cím A) ALAPELVEK, CÉLOK alcímében

i) II.3.10. TESTNEVELÉS ÉS SPORT cím C) KÖZMŰVELTSÉGI TARTALMAK alcímében foglaltak alapján 2014. március 31-éig vizsgálják felül pedagógiai programjukat.

(2) Az iskolák a 2014/2015. tanévben az (1) bekezdés alapján felülvizsgált pedagógiai programjuk szerint kezdik meg a nevelő-oktató munkát.”

2. § Az R. Melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

A Pedagógiai programban történt kiegészítések, változtatások

a) I.2.1. A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok cím Az idegennyelv-oktatás alcímében,

Az első idegen nyelv oktatása legkésőbb az általános iskola 4. évfolyamán kezdődik. Amennyiben az 1-3. évfolyam idegen nyelv-oktatásában képzett pedagógus alkalmazása megoldható, és az iskola pedagógiai programja erre lehetőséget ad, az első idegen nyelv oktatása ezen évfolyamokon is megkezdhető. Az első idegen nyelv megválasztásakor –amely az angol, német, francia, továbbá a kínai lehet –biztosítani kell, hogy azt a felsőbb évfolyamokon is folyamatosan tanulhassák. A második idegen nyelv oktatása a 7. évfolyamon kezdődhet. A középiskolákban az érettségi idejére biztosítani kell az első idegen nyelv legalább B1 szintű elsajátítását. A középiskolákban második

idegen nyelvként szabad választás szerint oktathatók a különböző nyelvek.

(A I.2.1. A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok cím Az idegennyelv-oktatás alcímében történt a változás)

b) II.3.1. MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM cím B) FEJLESZTÉSI FELADATOK alcím 7. Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése táblázat 9–12. évfolyam oszlopának utolsó mezőjében,

c) II.3.4. Ember és társadalom cím A) ALAPELVEK, CÉLOK alcím második bekezdését követő „Az Ember és társadalom műveltségi terület legfontosabb általános fejlesztési feladatai:” felsorolás nyolcadik francia bekezdésében,

Történelem:

–„XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek megismertetése” új mondat került be.

d) II.3.4. EMBER ÉS TÁRSADALOM cím C) közműveltségi tartalmak alcím Történelem Ismétlődő/visszatérő és hosszmetzeti témák pontot követő táblázatban,

Társadalmi helyzet, életmód, életviszonyok cellában

Kiegészül: „Megkülönböztetés, kirekesztés”

e) II.3.4. EMBER ÉS TÁRSADALOM cím C) KÖZMŰVELTSÉGI TARTALMAK alcím TÖRTÉNELEM Kronológikus témák pontot követő táblázatban

1.3 cellában „Ószövetségi történetek” helyett „Ószövetségi (a héber Bibliában olvasható) történetek.”

7.5. A szabadságharc résztvevői és kiemelkedő alakjai (magyarok, nemzetiségek, más vallási-etnikai kisebbségek).

8.5.

Az Osztrák–Magyar Monarchia együtt élő népei, a nemzetiségek és más vallási -etnikai kisebbségek jogi, gazdasági és politikai helyzete és szerepe.

9.10. Népek, népcsoportok, nemzetiségek hátrányos megkülönböztetése, kirekesztése, népiértékek.

10.3.

A harmadik világ, az arab államok, a modern Izrael Állam.

f) II.3.5. Ember és természet cím A) ALAPELVEK, CÉLOK alcímében,

g) II.3.5. EMBER ÉS TERMÉSZET cím B) FEJLESZTÉSI FELADATOK alcím
első két bekezdésében történt változás, de ezek nem vonják maguk után a pedagógiai program és a helyi tanterv változtatásának szükségességét, mert tartalmi változások nem történtek.

h) A II.3.10. TESTNEVELÉS ÉS SPORT cím A) ALAPELVEK, CÉLOK

i) II.3.10. TESTNEVELÉS ÉS SPORT cím C) KÖZMŰVELTSÉGI TARTALMAK

Ezek tekintetében az alábbi módosításokat kell eszközölni:

A bevezetésre kerülő NETFIT mérés szellemisége hangsúlyosabb lett. Ez konkrét tartalmi változást nem okozott.

Új célként megjelenik: „..... a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és tevékenységek kialakítása.”

A „relaxációs” szót le kell cserélni „stressz-és feszültségoldó” kifejezésre.

1-4 évfolyam: Csak a relaxációt kell változtatni!

5-8. évf:

1. Mozgásműveltség, mozgáskultúra

Motoros készségfejlesztés –mozgástanulás

ÚJ elem: torna és táncos jellegű feladatmegoldásokban; egyénileg, párban és csoportban végezhető mozgásrendszerek, sportágak elemeiben.

2. Ismeretek, személyiségfejlesztés

Testtudat, saját test és fejlesztő eljárások szerepe a fittségben, edzettségben, izületi mozgékonyságban

Motoros készségfejlesztés –mozgástanulás

A mozgásképről külső és belső információk és jelek felismerése, összehasonlítása és kiválasztása.

Mozgás-specifikus, kommunikációs szabályok, formák, jelek és alkalmazásuk szerepe az önreflexióban és önkontrollban.

AZ ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA

***"A művészet alkot valamit és nemcsak a tárgyak világában,
hanem a lélek birodalmában is."***

(Frans Calgron)

ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI

- Istentől kért bölcsesség, krisztusi szeretetszolgálat;
- a gyermek egyszeri, egyedi lényének felismerése és képességeinek felelősségteljes fejlesztése;
- a gyermeki szabadság biztosítása;
- a gyermek tevékenységére épülő kompetencia biztosítása;
- családokkal való jó együttműködés.
- az esélyegyenlőség biztosítása, esetlegesen hozott hátrányok kompenzálása ;
- a hátrányos megkülönböztetés tilalmának tiszteletben tartása.

KÜLDETÉSÜNK

Célunk, hogy az óvodában megvalósuljon a hitben és hitre való nevelés egy szeretetteljes, biztonságot adó légkörben.

Rávezetjük a gyermekeket arra, hogy amit Isten teremtett, az jó; és felébresztjük feladattudatukat, felelősségérzetüket a teremtett világ felé. Nevelésünk környezettudatos.

A gyermekek személyiségének és képességeinek fejlődését a családi neveléssel együtt megalapozzuk, annak érdekében, hogy kiegyensúlyozottan fejlődő, önálló, nyitott és az iskolát váró kisgyermekké váljon, aki képes egyházi, felekezeti vagy egyéb fenntartású iskolában is megállni a helyét.

ÓVODAI NEVELÉS A MŰVÉSZETEK ESZKÖZEIVEL

NEVELÉSI GYAKORLATUNK CÉLRENDSZRE

3.1. Programunk alapelve

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelem gazdag óvoda megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy tartást, önállóságot, boldogságot ad a gyermekeknek.

Az oldott, tevékeny légkör által a gyermek cselekvő, érző, gondolkodó képessége összehangolva működik és fejlődik.

3.2. Kiindulási pontjaink

Minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembe vételével nevelhető, fejleszthető.

Nevelik, fejlesztik a társkapcsolatokat, az óvoda összes dolgozója.

Minden gyermek ismerje és tudja meg értékeit, de azt is érzékelje, hogy melyek a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.

3.3. Alapvető céljaink

Az óvodások nyugodt, élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermek, mint egyedi személyiség és szociális lény egészére irányuló fejlődés biztosítása, elősegítése.

A gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.

3.4. Általános nevelési feladataink

A gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése, az erkölcsi - szociális; az esztétikai, és az intellektuális érzelmek differenciálásával.

Az óvónő tegyen meg mindent annak érdekében, hogy a gyermekek önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére igényt érezzenek.

Az erkölcs - szociális érzelmek alakítása

Érzelmi biztonságot nyújtó, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtése, amelyben sok a közös élmény, a közös tevékenység, amelynek során odafigyelünk a hátrányok csökkentésére.

Olyan erkölcsi tulajdonságok alakítása, megerősítése, mint a figyelmesség, önállóság, kitartás, stb.

Szociális érzékenység kialakítása, a másság elfogadásának megtanítása.

Az esztétikai érzelmek alakítása

Egészséges, esztétikus környezet megteremtése, ami segíti és táplálja a gyermek szépérzékét. A szükséges rácsodálkozásra készítő élmények biztosítása, mivel ezek lesznek a később kialakuló esztétikai értékítélet alapjai.

Az egyéni igényeket is figyelembe vevő esztétikus, higiénikus gondozás elősegítése, az esztétikus megjelenés igényének kialakítása.

Harmonikus összerendezett mozgás indirekt gyakorlása segítse elő az esztétikus, szép mozdulatok kialakulását.

Az intellektuális érzelmek alakítása

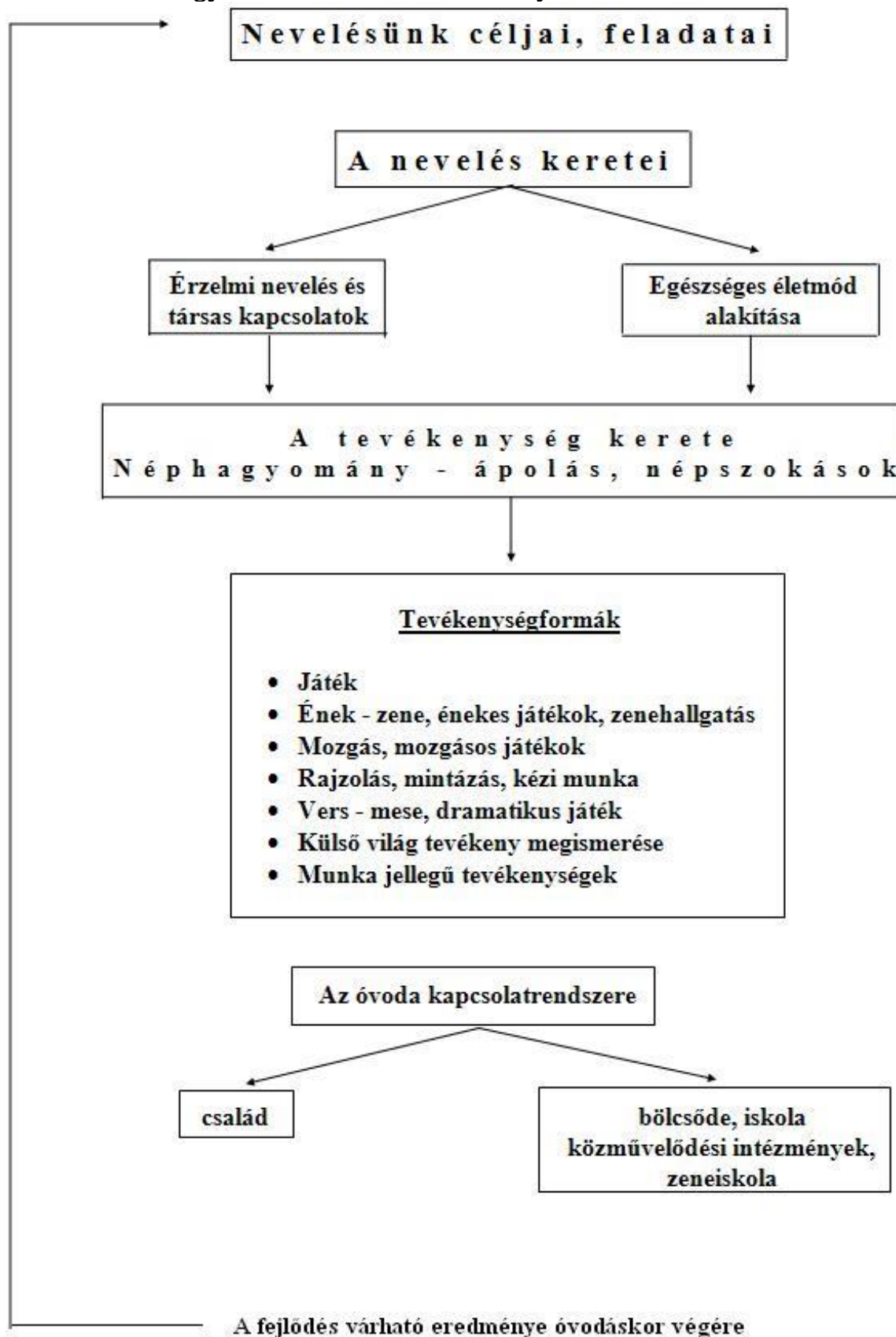
Az intellektuális érzelmek megjelenésével segítjük az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását, a környezet befogadását.

A gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve fejlessze a pszichikus funkciókat.

Változatos tevékenységek, élmények biztosításával, a tapasztalatok folyamatos feldolgozásával elősegítjük a gondolkodási műveletek fejlesztését.

Az érzelmi biztonságot nyújtó kommunikatív formák, helyes minta adással - ölbeli játékok, arcsimogatók -, majd a meghitt beszélgetések és "meghallgatások", kommunikációs játékok segítsék és erősítsék a gyermekek beszédkedvét, beszédaktivitását és a gazdag non-verbális képességek megjelenését.

3.5. Nevelési gyakorlatunk rendszerábrája

3.6. A nevelés keretei

3.6.1. Egészséges életmód alakítása

A tevékenység célja:

- A gyermekek egészséges életvitel - igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése, testi képességeik fejlesztése.
- A helyes testápolás, az öltözködés, a betegségmegelőzés, a kulturált étkezés szokásainak kialakítása

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása
- A harmonikus, összerendezett mozgás elősegítése

A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése

Az óvodai felvétel után családlátogatást végzünk, ahol tájékozódunk a gyermek egyéni szükségleteiről, szokásairól.

Az óvodakezdéstől folyamatosan figyelmekkel kísérjük, írásban rögzítjük a gyermekek fejlődését, ennek megfelelően végezzük az egyéni fejlesztést.

Az óvodába lépés pillanatától az önállósági törekvést biztosítva - a dajka néikkel közösen megismertetjük a gyermekekkel az egészséges életmód szokásait, azok helyes sorrendjét.

A szokások kialakulását, rögzülését jól látható folyamatképek (testápolás), az elhelyezett eszközök sorrendje (pl. terítés) segítik.

- A testápolással a gyermekek tisztaság iránti igények kialakítását szolgáljuk
- Fontosnak tartjuk a kulturált étkezés, a helyes evőeszköz használat elsajátítását az egyéni képességek figyelembevételével.
- Az időjárásnak, a hőmérsékletnek megfelelő, kényelmes öltözet jó közérzetet biztosít a gyermekeknek. Tudatosítjuk a szülőkben a rétegesen öltözködés fontosságát, amely biztosítja, hogy a gyermekek igényüknek megfelelően le- illetve fel vehetnek egy-egy ruhadarabot.
- A gyermekek mozgásigényét változatos tevékenységekkel elégítjük ki. A csoportszobákban, az udvaron elhelyezett eszközök, az udvari játékok a gyerekek mozgását, mozgáskultúráját, testi képességeit fejlesztik.
- A gyermekek alvásigényének egy részét az óvodában elégítjük ki. Lefektetés előtt alaposan kiszellőztetjük a csoportszobát, mesével, altatók dúdolásával megteremtjük a nyugodt pihenéshez szükséges feltételeket.

A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése

Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással vesszük körül. A betegség (láz, hányás, ...) észlelésekor értesítjük a szülőt, súlyosabb esetben a gyermekorvost is.

A fertőzések terjedését rendszeres szellőztetéssel, fertőtlenítéssel igyekszünk gátolni.

Az egészséges gyermekek érdekében beteg gyermekek az óvodát nem látogathatják. Óvodában gyógyszert nem adunk be. Betegséget követően csak orvosi igazolással jöhetnek a gyermekek az óvodába. Mindezeket az óvoda házirendje is magába foglalja.

A gyermekek egészségmegőrzését edzettségük fokozásával is biztosítjuk. Lehetőséget adunk a szabadban való mozgásra, rövid sétákra ezzel nagymértékben növeljük a gyermekek ellenálló képességét. Prevenciós, fejlesztő gyakorlatok beépítésével az alakváltozással járó deformitásokat előzzük meg. A napirendünket úgy tervezzük, hogy fél 11 körül már mindhárom csoport a szabadban tartózkodjon, délután pedig uzsonna után van erre lehetőségünk. Sár esetén a terasz biztosítja a szabadban való mozgást

Az edzés lehetőségét biztosítjuk még télen a csúszkálással vagy szánkózással.

Lehetőségeinkhez mérten megfelelő, -a szülővel, óvodapedagógussal együttműködő- szakemberek bevonásával szeretnénk a testi, lelki nevelés feladatait megvalósítani.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet kialakítása

Lehetőségeinket figyelembe véve igyekszünk olyan esztétikus, biztonságos környezetet kialakítani, amely fejleszti a gyermek testi, lelki egészségét.

Óvodánk udvara füves és betonos részre osztott. A gyermekeknek változatos tevékenységekre ad lehetőséget. Az udvari fajátékok megtervezésénél, vásárlásánál arra törekedtünk, hogy azok minél változatosabb mozgásformákat biztosítsanak.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása, a környezet tudatos magatartás megalapozása.

A több funkciót betöltő csoportszobákban a különböző tevékenységekhez sarkokat, kuckókat alakítottunk ki.

A berendezési tárgyakat lehetőségeinkhez mérten folyamatosan gyermekméretűre, könnyen mozgathatóra cseréljük.

Óvodánk nem rendelkezik külön öltözőhelyiséggel, így a folyosón lévő beépített szekrényekben tároljuk a gyermekek ruházatát, cipőjét.

A gyermekek létszámához a mosdó és mellékhelyiségek száma kevés, terük szűkös. Körültekintő szervezéssel igyekszünk a zsúfoltságot elkerülni.

Fejlődés eredménye óvodáskor végén

- ✓ A testápolási szokások szerint a gyermekek önállóan tisztálkodhatnak, mosnak fogat
- ✓ Tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.
- ✓ Zsebkendőjüket önállóan használják
- ✓ Önállóan eldöntik mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet, szednek ételt.
- ✓ Készség szinten használják a kanalat, villát, kést, higiénikusan, kulturáltan étkeznek.
- ✓ Önállóan öltözködnek.
- ✓ Ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik

- ✓ Ruhájukat, egyéb holmijukat esztétikusan rendben tartják. Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik szépre való törekvés is.

3.6.2. Az érzelmi, az erkölcsi, és a közösségi nevelés

A tevékenység célja:

- A gyermekek egyéni tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a közösség normáinak érvényesítésével

Az óvodapedagógus feladatai:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése az óvodakezdéstől az óvodáskor végéig.
- Az együttéléshez szükséges szokás –és normarendszerének megalapozása
 - A gyermekek ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetüket, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja
 - Társas kapcsolatok kialakítása, megerősítése gyermek – gyermek, felnőtt – gyermek között.
 - A gyermekek szociális érzékenységének, én tudatának formálása, önkifejező, önértékesítő törekvésük elősegítése az elfogadott normákon belül, az óvoda nevelje a gyermeket, annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól

Érzelmi biztonságot nyújt, szeretetteljes ,családias légkör megteremtése az óvodakezdéstől az óvodáskor végéig

Az óvodakezdés időszaka, az első élmények meghatározzák a gyermekek érzelmi kötődését viszonyát az óvodához. Az újonnan beíratott gyermekeket az óvónők meglátogatják a nyár folyamán. Ezáltal lehetőségünk nyílik a gyermek, a szülő, a családi háttér megismerésére, a kölcsönös bizalom, és együttműködés megalapozására. Lehetőséget adunk arra is, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával. A beiratkozást megelőzően nyílt napot tartunk leendő óvodásaink és szüleik részére, valamint biztosítjuk a beszoktatás időszakában is a szülői jelenlétet. A szülők így megismerkedhetnek az óvodánk belső életével, a gyermeknek pedig a szülő jelenléte biztonságot ad az új környezet elfogadásához. Óvodánk egyes korcsoportjai is elősegítik a családi légkör kialakítását. A gyermekek együtt lehetnek testvéreikkel, ismerőseikkel.

Az óvodakezdés időszakában a gyermekek magukkal hozhatják kedves otthoni tárgyaikat. A nagyobb óvodásokkal együtt ölbeli játékokkal, mesékkel, dalokkal kedveskedünk az új gyermekeknek.

Az együttéléshez szükséges szokás és normarendszer megalapozása

Már kiscsoportos kortól tudatosan, következetesen megismertetjük a gyermekeket az együttélés szabályaival. Törekvésünket segíti az óvoda dolgozóinak és a nagyobb gyermekek modell értékű magatartása, kommunikációja, és bánásmódja.

A tevékenységek, programok megtervezésénél arra törekszünk, hogy a gyermekek megismerhessék szűkebb, tágabb környezetüket. A tevékenységek során szerzett közös pozitív élmények segítik a szülőföldhöz való kötődés kialakulását.

Kiegyensúlyozott, szeretetteljes kapcsolatot alakítunk ki a gyermekekkel, amely segíti a gyermek egyéni sajátosságainak megismerését is. Biztosítjuk a gyermek természetes társas igényének alakulását. Arra törekszünk, hogy kialakuljon bennük a felnőtt, a társ iránti tisztelet. Segítjük a gyermekeket abban, hogy elfogadják a különböző képességű és tulajdonságú társaikat.

Segítjük a gyermekbarátságok kialakulását, amely a tartalmas, élmény dús tevékenységek egyik alapja. Arra törekszünk, hogy az óvodai életet, az óvónő-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

A gyermekek tevékenységéhez önállóságot biztosítunk, de röviden, egyértelműen meghatározzuk a határokat.

Mindenkor törekszünk a közösségi élet kialakított szabályainak következetes betartására.

A konfliktusok feldolgozásával, megbeszélésével, formáljuk a gyermekek érzésvilágát, felelősségtudatát, döntési képességét.

A felnőtt - gyermeke kapcsolatának alakulásában fontosnak tartjuk a személyes perceket. Ezekben a beszélgetésekben megfogalmazhatják a gyermekek érzéseiket, véleményeiket.

Megelégedettségünket a gyermekek cselekedeteivel kapcsolatban dicsérlettel, simogatással fejezzük ki.

Fokozott figyelemben, törődésben részesítjük az értelmi vagy egyéb területen sérült, a hátrányos,- halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt valamint a kiemelkedő képességű gyermekeket, szükség és lehetőség szerint szakemberek bevonásával.

Fejlődés eredménye óvodáskor végén

- ✓ Kötődnek csoportjukhoz, óvodájukhoz, környezetükhöz, szülőföldjükhöz ezt érzelmekkel, szavakkal, tettekkel is kifejezik.
- ✓ Igényükké válik a helyes viselkedés szabályainak betartása, ennek megszegésére egymást figyelmeztetik.
- ✓ Észreveszik, ki szorul segítségre, szívesen segítenek társaiknak, a kisebbeknek.
- ✓ Érdeklődnek társaik iránt, az óvodán kívül is szeretettel köszöntik egymást.
- ✓ Megkezdett tevékenységüket türelmesen befejezik.
- ✓ Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőtteket, gyermekek közléseit.
- ✓ A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják.
- ✓ Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- ✓ A közösségért szíven dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.

- ✓ Megfelelő önismerettel rendelkeznek
- ✓ Konfliktushelyzetben társaikkal képesek egyezkedni.
- ✓ Igényükké válik a tevékenységekben való részt vétel és együttműködés.
- ✓ Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- ✓ Szociálisan éretté válnak az iskolai életre

3.6.3. Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi nevelési területet áthatja.

A tevékenység célja:

- Olyan gyerekek nevelése, akik szívesen megnyilvánulnak, élményei, elképzeléseit megfogalmazni tudó, jó kommunikációs képességgel rendelkeznek, ismerik, szeretik, megbecsülik anyanyelvüket, egyéni sajátosságaikhoz mértén helyesen, szépen, megfelelő tempóban beszélnek.
- Értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése problémamegoldáson keresztül.
- Odafigyelünk a gyermek természetes beszéd – és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Jól artikuláló, választékosan beszélő környezet megteremtése, melyben az óvodapedagógus minta és példaértékű beszéde, a gyermek fejlődését pozitívan befolyásolja.
- A gyerekek természetes kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira építve sokszínű élmény és tevékenység biztosítása.

A gyermekek különböző fejlettségi szinttel kerülnek be az óvodába. Vannak akik sokat és jól beszélnek, viszont olyanok is vannak akik gátlásosak, nehezen szólalnak meg, vagy szókinsük életkoruktól eltér – nagyon szegényes, és vannak beszédhibás gyermekek is.

A hátrányos helyzetű, ingerszegény környezetből jött gyermekek esetében pótolnunk kell a korábbi nyelvi hiányosságokat:

- szeretetteljes bánásmóddal,
- élményszerző alkalmakkal,
- a környező világ felfedeztetésével,
- anyanyelvi játékok szervezésével.

Feladatunk – minden gyermek beszédképességének, olyan mértékű fejlesztése, hogy feleljenek meg az iskolára való alkalmasság követelményeinek.

A nyelvi – kommunikációs nevelést a családdal együtt közösen végezhetjük eredményesen. Közös munkánk eredményétől függ, hogy sikeres, vagy sikertelen lesz a gyermek az iskolakezdésre, és az őt körülvevő világot hogyan ismerte meg.

Napirendbe építve szervezünk anyanyelvi játékokat:

3 – 4 éves korban:

- légzéstechnikai gyakorlatok,
- fúvási gyakorlatok,
- ajak-és nyelvgyakorlatok (téri tájékozódás, irányok),
- hangutánzás.

A problémás hangzókat megismételtetjük érzelmileg közel álló szavakkal, a kritikus hang szerepel a szóban elöl, hátul, középen.

4-5 éves korban:

- hangfelismerés,
- akusztikus differenciálás (zörejek, hangok),
- szókincsbővítés,
- rövid és hosszú hangzók elkülönítése,
- ritmus fejlesztés,
- hallási figyelem, emlékezet fejlesztése,
- dominancia kialakulásának elősegítése.

Képek, modellek, élőlények, tárgyak megnevezése, felsorolása közben a passzív szókincs felszínre kerül.

5-6-7 éves korban:

- ellentétpárok és szinonimagyűjtés,
- mondatalkotás, mondatfűzés történetmesélés közben,
- egy kitalált mese, történet bevezető mondat utáni folytatása
- hangsorok analízise (szótagra, hangokra bontás),
- számlálás, ritmus (szótagszámmal megegyező számú, pl. kopogás)
- barkochba,

Gondozás közben:

- a gyermek megfogalmazza szükségleteit, bátran segítséget kér,
- megérti a hozzáintézett közléseket, kéréseket.

Játékban kialakuló társas kapcsolatok fejlesztik a beszédet, a szerepvállalás, követés során gyakorolják a gyerekek az odaillő hanglejtést, mimikát. Gondolkodtató, cselekedtető játékban fejlődik a gyerekek gondolkodása, kifejezőképességük. Olyan szituációkat teremtünk, melyben a gyermek megfigyel, felfedez, új ismereteket szerez, gondolkodik, mindenről beszélhet, kérdéseire választ kap. A gyermek is megválaszolja a hozzá intézett kérdéseket, a gyerekek párbeszédet folytatnak, alkalmazzák a kérdést, felszólítást, kijelentést.

Munka közben:

- beszédkapcsolatok alakulnak az együttműködés alapjaként,
- az információkat megértik a gyerekek,
- szókincsük bővül (eszközök, szerszámok, edények, műveletek elnevezésének tanulása, gyakorlása).

Rajzolás, mintázás, kézimunka:

Nyelvi ismeret szükséges már ahhoz is, hogy a gyermek megértse a feladatot, tudja, hogy milyen eszközök, anyagok állnak rendelkezésére. Tudatosítjuk a gyermekekben az anyagok, eszközök, munkafogások elnevezését, ezeket megtanulják, beépül szókincsükbe. A lerajzolt mesetémák fejlesztik a képzeletet, emlékezetet, fokozzák az alkotási vágyat. Gyurmázás – barkácsolás során a térbeli arányok és irányok, viszonyok megnevezésére kerül sor. Fordított a folyamat, amikor azt kérjük a gyermektől, hogy meséljen az elkészült képről. Mindkét irányból a vizuális és verbális kifejezés összhangját mélyítjük el.

Ének, zen, énekes játék, gyermektánc:

A zenei nevelés jó alkalmat kínál az ének, zene, szöveg, mozgás komplex esztétikai, érzelmi hatásának érvényesítésére. Megzenésített gyermekversek, népi játékdalok fejlesztik a gyermek beszédét. Mondókák, versek elősegítik a helyes ritmusban való beszéd kialakulását. Ritmusjátékok jól alkalmazhatók beszédhibák javítására. Bővül a szókincs fogalompárok gyakorlásakor is (lassú-gyors, halk-hangos, magas-mély).

Mozgás:

Közlések megértésére van szükség, hogy a gyermek el tudja végezni az egyes mozgásformákat, cselekvéssorokat. Megértésük azonnal lemérhető a gyermekek mozgásából, reakciójából. Másrésztől mozgásfejlesztő munkánk részét képezi a beszédszervek ügyesítése is.

A külső világ tevékeny megismerése:

Az élmények, tapasztalatok felidézését, a közvetlen tapasztalatszerzést (észlelés, érzékelés, mozgás) követő megállapítások a gondolkodást, a beszédaktivitást serkentik. Beszéd és gondolkodás párhuzamos fejlesztését végezzük probléma-szituációk teremtetésével. Matematikai természetű tapasztalatszerzés során gyakorolják a gyerekek a névutók használatát, megtanulják a téri irányok elnevezését. Szókincsbővítés a természeti és társadalmi környezettel való ismerkedés során történik (mesterségek, időjárás, gyűjtőfogalmak).

Verselés, mesélés:

Dramatizálás, bábozás során gyakorolják a gyerekek a mondatszerkesztést, párbeszédes formát, fejlődik nyelvi emlékezetük. Szókincsük bővül az irodalmi alkotásokban megismert és jelentéstartalommal bíró szavakkal.

A dramatizálás beszédfigyelemre is nevel. Már kiscsoportban alakul a gyermekben az a tudat, hogy a másik gyermeket végig kell hallgatni, megvárni míg befejezi mondanivalóját. Mese, vers, mondóka a nyelvtanilag helyes mondatok formálására, tiszta kiejtésre, kifejező előadásmódra ad lehetőséget.

Arra ösztönözzük a gyermeket, hogy gyakorolja, hogyan tud bánni hangjával. A visszahúzódozó gyermeket is motiváljuk bábbal, hogy „mögé” bújva megszólaljon. Ha a gyermek saját maga által kitalált szöveggel bábozik, fejlődik képzelete, kifejezőképessége, fantáziája.

Fejlődés eredménye óvodáskor végén

- ✓ Mondanivalójukat tiszta hangképzéssel, kifejező szókészlettel, formailag és tartalmilag helyesen és érthetően fejezik ki.
- ✓ Figyelmesen és nyugodtan képesek végig hallgatni egymást és a felnőtteket.
- ✓ Beszédüket az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelő gesztusokkal, arcjátékkal kísérik.

3.7. A tevékenység keretei

3.7.1. A néphagyományok- és népszokások ápolása

Ősszel megfigyeljük az időjárás változását, s vele együtt a természet változását, a vándormadarak búcsúzását. Őszi versekkel, mondókákkal, csőszválasztó, gyümölcslopó szabályjátékokkal, énekekkel ismerkedünk. Leverjük a diót az óvoda udvarán álló diófákról. Hosszabb-rövidebb sétákat teszünk, gyönyörködünk az őszi természet szépségében, s közben gyűjtjük a természet kincseit. Ezt követően elmegyünk a piacra, majd tapasztalatainkat, megfigyeléseinket felhasználva piacot rendezünk be, vagy vásáros játékot alakítunk ki. A rövid vásári kikiáltók nagy tetszést aratnak, a gyerekek is könnyen megtanulják. A vásárolt gyümölcsökből, zöldségekből salátákat, leveket készítünk és fogyasztunk a gyerekekkel.

Az új kiscsoportosokat ünnepélyes keretek között óvodánk „polgárává” fogadjuk.

Az őszi terméseket a későbbi időszakban is felhasználjuk, hiszen a kukoricaszár, csuhé vagy csutka, dió bölcso, katicabogár, teknősbéka maradandó és tartós játékeszközök. A töklámpás, a gyümölcsfigurák nem hosszú életűek, mégis olyan élményt adnak a gyermekeknek, amely által képzeletük szabadon szárnyalhat. Kibontakozhat kreativitásuk, fejlődik manuális készségük. Kedvelt tevékenységük a kukoricamorzsolás, mely által az élményen túl fejlődik finommotorikájuk, erősödik kezük. A töksütés, tökmagpirítás eseményszámba megy.

Megfigyeljük az állatok őszi életét. A szülők által igényelt térítéses szolgáltatásként kirándulást szervezünk a tiszai Lovasudvarba, ahol megfigyelhetik a gyermekek a megismerik az őszi magyar állatfajtaikat.

Október 25. - Dömötör-nap. Régen ekkor volt a kunmadarasi őszi vásár, amely "pásztor ünnep" is volt. Ezért e nap körül mesélünk a számadó juhászról, a kisbojtárról, akik sok magyar népmese szereplői.

Tél

Adventi koszorút készítünk a gyermekekkel együtt, amely jelzi a Karácsony közeledését. Hétfőnként meggyújtjuk a gyertyát és a hozzá kapcsolódó kis dalokat énekelünk, bibliai történetről beszélgetünk. Adventi naptárt készítünk és a naptár alapján végezzük

mindennapi feladatainkat, készülünk a Karácsonyra. Vízbe tesszük a "Borbála ágat", elültetjük a Luca-napi búzát, amit Karácsonyra hazavihetnek.

Készítünk asztali díszet, ajándékot, sütünk tököt, gerezdelünk almát. Mikulásra, Karácsonyra tanulunk verset, dalt, mondókát, megismerkednek a karácsonyi kántálással, mint helyi népszokással. Megfigyeljük az időjárást, hogy beváltak-e a népi jóslások. Az adventi időszakban játszoházat szervezünk, ahol a szülőkkel együtt különböző tevékenységekkel készülünk a karácsonyra.

Farsang (2 napos)

A kisebbek egyszerű technikával díszítenek farsangi álarcokat, szemüvegeket, sapkákat. Tréfás meséket, verseket hallgatnak. Rövid, egyszerű dalokat, mondókákat tanulnak. A játékokban a társakkal együtt részt vesznek.

A nagyobbak farsangba hívogató mondókákat, dalokat tanulnak. Maszkjukat segítséggel elkészítik. Segítik feldíszíteni a csoportszobát, álarcokat, szemüvegeket, sapkát különböző technikával díszítenek. Az első napon tartjuk a jelmez bemutatót, tréfás népi játékokkal, dalokkal, mondókákkal búcsúztatjuk a telet, tombolát húzunk, melyen a tízóraiáig a szülők is részt vehetnek. A továbbiakban folytatódik a tánc és a gyerekek ügyességi játékokban versenyezhetnek. A második napon vidám szórakoztató előadást szervezünk a gyermekeknek.

Tavaszi

Nemzeti ünnepünkre készülődve feldíszítjük a csoportszobánkat, beszélgetünk nemzeti szimbólumainkról, zászlót, kokárdát festünk, toborzós játékokat játszunk. A nagyobbak gyöngyfüzessel is készíthetnek kokárdát maguknak és a kisebbeknek. Mindhárom csoport együtt ünnepel. Verselünk, énekelünk, dobszóra menetelünk, a fiúk csákóban, a lányok pártában. Jó idő esetén elsétálunk az önkormányzatnál elhelyezett emléktáblához.

Húsvétra a kisebbek locsolóverset tanulnak, tojást berzselnek óvónőjük segítségével. Locsolkodnak és részt vesznek a tojás-játékokban. A nagyobbak tojást díszítenek viasszal, karcolással. A fiúk meglocsolják a lányokat, a lányok tojással kínálják a fiúkat.

Víz világnapja

Föld napja

Madarak és fák ünnepe

Tapasztalatokat gyűjtünk a víz tulajdonságairól, jelentőségéről. Megfigyeléseket, kísérleteket végzünk. Megfigyeltetjük a közvetlen környezetünk és a közelben található kis erdő világát. Egy szülő – egy palánta mozgalmat hirdetünk, hogy a gyermekek figyelemmel kísérhessék saját növényük fejlődését és folyamatosan gondozhassák. Vigyázunk környezetünk tisztaságára, kiválasztjuk a legszebb, legrendezettebb udvart. Felhívjuk figyelmüket a természet megóvására, arra, hogy ők mit tehetnek érte.

Anyák napja

Ezen a napon virágokkal díszítjük a termünket, versekkel, dalokkal, énekes játékokkal fejezzük hálánkat és szeretetünket. A gyermekek által készített ajándékkal kedveskedünk az édesanyáknak, nagymamáknak.

A két napos gyermeknap első napján autóbuszos kirándulást, a második napon kézműves tevékenységeket, ügyességi és sport játékokat szervezünk.

Őszi jeles napok, hagyományok, ünnepek

Feladat	Határidő		Résztevők (végrehajtók)	Felelős	Erőforrás		Dokumentáció	Elvárt eredmény
	Kezdés	Befejezés			Humán	Anyagi		
Kirándulás a tiszai lovastanyára (A szülők által igényelt nem kötelező szolgáltatás.)		Október 4.	Óvodások, óvónők, dajkák	Tagóvoda vezető	Óvodások, óvónők, dajkák	Autóbusz	Kirándulási terv	Az állatok világnapja alkalmából a gyerekek megismerik az ősi magyar állatfajtaikat
"Kicsik napja"	Szept. 4. hete	Október 2. hete	Óvodások, óvónők, dajkák kiscsoportos	Tagóvoda vezető	Óvodások, óvónők, dajkák kiscsoportos	Oklevelek	A jeles nap forgatókönyve	A gyerekek megérik, átélnek, hogy közösségbe tartoznak.
Dömötör napi vásár	Október 10.	Október 25.	Óvodások, óvónők	Óvónők	Óvodások, óvónők	Vásári kellékek	Negyedéves nevelési terv	A gyermekek megismerik, átélnek a vásár hangulatát.
Ovi-galéria	Szeptember 1.	November 30.	Óvodások, óvónők, dajkák, szülők	Nagy csoportot vezető óvónők	Óvodások, óvónők, szülők	Kiállítás anyaga	Negyedéves nevelési terv	Az óvodai program sajátosságainak közvetítése a szülők és az óvodába látogatók felé.
Évszaki hangverseny	Szeptember 1.	November 30.	Óvodások, óvónők, dajkák	Nagy csoportot vezető óvónők	Óvodások, óvónők, szülők		Negyedéves nevelési terv	Az óvodai program sajátosságainak közvetítése a gyerekek felé.

Téli jeles napok, hagyományok, ünnepek

Feladat	Határidő		Résztevők (végrehajtók)	Felelős	Erőforrás		Dokumentáció	Elvárt eredmény
	Kezdés	Befejezés			Humán	Anyagi		
Mikulás várás	Mikulás-nap előtt 2 héttel	december 6.	Óvodások, óvónők, dajkák	Tagóvoda-vezető, csoportvezető óvónők, SZ.M.K. választmány	Óvodások, óvónők, dajkák	Mikulás- csomagok	Tevékenységi terv	Örömszerzéssel, ajándékozással, a gyermekek érzelmi életének gazdagítása.
Adventi-játszóház	Advent első vasárnapja	Az aktuális napon	Óvodások, óvónők, dajkák, szülők	Tagóvoda-vezető, csoportvezető óvónők	Óvodások, óvónők, dajkák, szülők	A játszóház tevékenységeihez szükséges eszközök	Tevékenységi terv	A karácsonyi készülődés ünnepi hangulatának előkészítése. Szülő és gyermek közös tevékenykedése.
Farsang 2 napos 1. nap szülőkkel együtt	Farsang előtt 2 héttel	Az aktuális napon	Óvodások, óvónők, dajkák	Csoportot vezető óvónők	Óvodások, óvónők, dajkák	Farsangi maszkok, álarcok, vidám versengéshez szükséges eszközök	A jeles nap forgatókönyve	Hagyományápolás, közösségi érzés erősítése a csoportok között, humorérzék fejlesztés, élménynyújtás.
Ovi-galéria	december 1.	február 28.	Óvodások, óvónők	Tagóvoda-vezető, csoportvezető óvónők	Óvodások, óvónők, dajkák	Kiállítás anyaga	Negyedéves tevékenységi terv	Az óvodai program sajátosságainak közvetítése a gyermekek, a szülők és az óvodába látogatók felé. (Kultúra közvetítő szerep)
Évszaki hangverseny	december 1.	február 28.	Óvodások, óvónők, dajkák	Tagóvoda-vezető, csoportvezető óvónők	Óvodások, óvónők, dajkák		Negyedéves tevékenységi terv	Az óvodai program sajátosságainak közvetítése a gyermekek felé. (Kultúra közvetítő szerep)

Tavaszi jeles napok, hagyományok, ünnepek

Feladat	Határidő		Résztevők (végrehajtók)	Felelős	Erőforrás		Dokumentáció	Elvárt eredmény
	Kezdés	Befejezés			Humán	Anyagi		
Március 15. megünneplése	Az aktuális nap előtt egy héttel	Március 15.	Óvodások, óvónők, dajkák	Tagóvoda-vezető, csoportvezető óvónők	Óvodások, óvónők, dajkák	Nemzeti zászlók, kokárdák, virágok	Tevékenységi terv, faliújság	Ismerjék meg nemzeti szimbólumainkat, erősödjék magyarságtudatuk.
Húsvéti népszokások	Az aktuális nap előtt két héttel	Húsvét utolsó nap előtti nevelési	Óvodások, óvónők, dajkák	Csoportvezető óvónők	Óvodások, óvónők, dajkák	Tojás, tojást díszítő eszközök, barkaág, kölnivíz, kalács-, piskótasütés alapanyagai	Tevékenységi terv	Ismerjék meg a húsvéti néphagyomány szimbólumait és tevékenyen vegyenek részt a néphagyományápolás szokásaiban.
Víz világnapja Föld napja Madarak és fák ünnepe	Az aktuális nap előtt két héttel	március 22. április 22. május 10.	Óvodások, óvónők, dajkák, alkalom szerint szülők	Csoportot vezető óvónők	Óvodások, óvónők, dajkák, alkalom szerint szülők		Tevékenységi terv, faliújság	Ismerjék meg és ápolják azokat a hagyományokat, amelyek a természet megismerésére, szeretetére és óvására nevel.
Anyák napja	Április vége	Május első hete	Óvodások óvónők, édesanyák, nagymamák	Csoportot vezető óvónők	Óvodások, óvónők	Ajándékkészítés szükséges kellékek	Tevékenységi terv, faliújság, meghívó	Az édesanyához fűződő pozitív érzelmi viszony erősítése.
Gyermeknap (2 nap)	Május utolsó hetének első napja	Május utolsó hetének utolsó napja	Óvodások, óvónők, dajkák, alkalom szerint szülők	Tagóvoda-vezető, csoportvezető óvónők	Óvodások, óvónők, alkalom szerint szülők		Tevékenységi terv, faliújság	A családi házzal való együttműködés erősítése, érzelmi, közösségi nevelés. Vidám nevelési évzáró.
Ovi-galéria	Március 1.	Május 31.	Óvodások, óvónők, dajkák	Tagóvoda-vezető, csoportvezető óvónők	Óvodások, óvónők, dajkák	Kiállítás anyaga	Tevékenységi terv	Az óvodai program sajátosságainak közvetítése a gyermekek, a szülők és az óvodába látogatók felé. (Kultúra közvetítő szerep)
Évszaki hangverseny	Március 1.	Május 31.	Óvodások, óvónők, dajkák	Tagóvoda-vezető, csoportvezető óvónők	Óvodások, óvónők, dajkák		Tevékenységi terv	Az óvodai program sajátosságainak közvetítése a gyermekek felé. (Kultúra közvetítő szerep)

3.8. Nevelési gyakorlatunk tevékenységformái

3.8.1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Az óvodapedagógus a – szülő után – a kisgyermek első valódi játszótársa. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását, megteremti a feltételeit, utánozható mintát ad, igény szerint együtt játszik, támogat, ösztönöz.

A tevékenység célja:

- A gyermekek belülről indított és vezérelt játéktevékenységének, szabad képzettársításának elősegítése.
- Intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok többszöri átélésével, a felszültségek oldása a gyermekek vágyainak, ötleteinek kibontakoztatása, kreativitásuk fejlesztése, erősítése.
- A játéktevékenység során a gyermekek szabálytudatának kialakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.

- A 3 - 6 - 7 éves korban megjelenő játékfajták tartalmának, minőségének gazdagítása megfelelő élményszerzés biztosításával.
- A gyermekek beszédképességének fejlesztése a játékban.
- Az óvónő játéksegítő módszerei.

A gyermekek személyiségének kialakulását és fejlesztését elsősorban a játékokkal irányítjuk.

A játékot befolyásolják mindazok a körülmények, amelyek között a gyermekek élnek, amelyek között a játék lezajlik. Ezért nagyon fontos feladatunk a feltételek biztosítása.

Arra törekszünk, hogy az óvodába érkezéstől a hazamenetelig sokféle játékot kezdhessenek, szervezhessenek önállóan. A csoportban csak annyi szabályt tartunk be, ami segíti az oldott légkör fenntartását, a szabad játékot.

Az állandóan magányosan játszó gyermekeket igyekszünk bevonni a közös játékba.

A gyermekek a csoportszobában szükség szerint önállóan vagy segítséggel alakítanak ki játékukhoz megfelelő helyet. Ezt már a csoportszoba berendezésénél is figyelembe vesszük. Főleg a kisebb gyermekek szeretnek elbújni, de a nagyobbak is játszótársaikkal szívesen elhúzódnak. Ezt különböző eszközök biztosításával mi is elősegítjük.

A játéktér az udvaron megnövekedik, a csoportok közösen használják. Megteremtjük a feltételeit az ügyességi és sportjátékoknak, népi játékoknak. Gyermekeinket ösztönözzük arra, hogy nagymozgásos tevékenységet folytassanak az udvaron, bár erre az udvari játékeszközök önmagukban is motiválnak.

A játék folyamatosságát napirendünk is biztosítja. A gyermekek építményeiket több napon keresztül is folytathatják.

A játékszer részben motiválja, ösztönzi, gazdagítja a gyermekek elképzeléseit, részben pedig tárgya magának a játéknak.

A gyárilag készített eszközök mellett mi magunk is készítünk félkész játékeszközöket, ezeket leginkább a szimbolikus szerepjáték során használjuk fel (fodrászos, orvosos, stb.). A nagycsoportosakat már bevonjuk a játékeszközök készítésébe.

A játék témája, tartalma nagyrészt a gyermekek valóságról szervezett benyomásaitól, tapasztalataitól függ. Ezért gondoskodunk arról, hogy minél jobban megismerjék környezetüket, az ismeretszerzés pozitív érzelmeket váltson ki, élménnyé váljék. Az élményszerzésbe igyekszünk a családi házat is bevonni.

Helyi sajátosságainkat figyelembe véve első sorban a csoportos élményszerzést tudjuk biztosítani, az ismeretek feldolgozásánál élünk a mikrocsoportos munkaformával.

A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták, folytatódik az a fajta manipulálás, amely a játékeszközök rakosgatásában érhető utol, vagyis a gyakorlójáték. Ez az örömezés ad alapot a cselekvés többszöri megismeréséhez, amely szinte ritmikusan jelentkezik. Biztosítjuk a gyakorló játékhoz szükséges eszközöket, s mintát adunk a gyermekeknek a játékok helyes használatához, elrakásához. Egyfajta játékból több darabot is vásárolunk, olyanokat, amik húzhatóak, lehet velük ki- berakodni. Az udvaron is biztosítjuk a gyakorlójáték lehetőségét, erre legalkalmasabb a homok, víz, kavics és olyan kisebb- nagyobb tárgya, amelyet a gyermek saját szabályai szerint rakosgathat.

Olyan élményeket biztosítunk, amelyek hatására kialakul a szimbolikus szerepjáték.

A kicsik játékában is teret kap például a papás – mamás, a fodrászos, vagy orvosos játék. A különböző szerepek megformálásában mi is szerepet vállalunk, ez is modellt adva a közös cselekvéshez.

A nagyobbak játékában már dominánsan jelentkezik az érzellemmel telített szimbolikus szerepjáték.

A konstruáló játékok vásárlásánál az a fő szempontunk, hogy formailag változatos legyen ez már önmagában is alkotásra motivál, így a gyermekek átélhetik az „én készítettem” alkotás örömeit.

Az ügyességi és szabályjátékokat fokozatosan vezetjük be, először olyanokat, amiknek egyszerűen betartható szabályai vannak.

A játék során lehetőséget teremtünk a párbeszéd kialakítására.

Gyakoroltatjuk a hangszínnel, hangsúllyal, hangerővel való bánni tudást. A játékba beillesztjük az anyanyelvi játékokat is (hangutánzó, légzési technikák segítő játékok).

A játékszerű módszereink mindig a szituációhoz kapcsolódnak, ha nyugodt a játék, ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, akkor hagyjuk szabadon cselekedni.

Időnként mi is kezdeményezünk, pl.: ötletszegénység esetén, azonban ha durvák, vagy önmaguk és társuk testi épségét veszélyeztető tevékenységük, akkor haladéktalanul beavatkozunk.

A képességfejlesztő társasjátékokat az óvónő segítő, részt vételével használjuk.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén

- ✓ A gyermekek képesek kitartóan egyazon játéktémában együttesen részt venni.
- ✓ A játékaikban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- ✓ Az ismert meséket dramatizálják, bábozzák.
- ✓ Képesek bonyolult építményeket alkotni.
- ✓ Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására.
- ✓ Interakciójuk gazdag, kultúrált és érthető.

Az óvodánk napirendjéről

A gyermekek életrendjét, időbeosztását tartalmazza napirendünk. A napirendünk fő célja, hogy biztosítsa a gyermekek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségleteknek megfelelő váltakozását.

Érvényesítjük a tevékenységek között a folyamatosságot, valamint a rugalmasságot. A főbb kereteket azonban igyekszünk mindig megtartani a gyermekek biztonságérzete, tájékozódása és a szokások alakulása érdekében.

A napirendet az adott csoportban együttdolgozó óvónők közösen készítik el.

Figyelünk arra, is hogy a tevékenységek ne aprózódjanak szét, a játékidő minél hosszabb maradjon. A fentiekén túl óvodán belül koordináljuk a csoportok napirendjét, lehetőséget biztosítva a csoportok közös tevékenységére is.

Óvodánk napirendje

6³⁰ - 10³⁰	<u>Játék a csoportszobában</u> személyes percek Egyéni és mikrocsoportos tevékenységek • rajzolás, mintázás, kézi munka • ének - zenei készségek fejlesztése • környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése • részképességek fejlesztése egyéni szükséglet alapján • testápolási teendők • tízórai • vers - mese, dramatikus játékok
10³⁰ - 12⁰⁰	Játék a szabadban • mikrocsoportos séta • énekes játékok, mozgásos tevékenységek
12⁰⁰ - 13⁰⁰	ebéd testápolási teendők
13⁰⁰ - 15⁰⁰	pihenés, folyamatos ébredés, játék, egyéni fejlesztő foglalkozás
15⁰⁰ - 16³⁰	testápolási teendők uzsonna játék (alternatív tevékenység, néptánc)

Óvodánk heti rendjének vázlata, amely mindhárom korcsoportban alkalmazható

Megnevezés	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Délelőtti játékba integrált tanulás	Vers - mese, dramatikus játék. Ének - zene.	Vers - mese, dramatikus játék. Rajzolás, mintázás, kézi munka.	Vers - mese, dramatikus játék.	Vers - mese, dramatikus játék. Matematika.	Vers - mese, dramatikus játék. Mozgás, mozgásos játékok.
Udvari játékba integrált tanulás	Énekes játékok.	Környezet tevékeny megismerése.	Környezet tevékeny megismerése.	Környezet tevékeny megismerése	Mozgás.

Délután: mozgásos percek.

A tanulás formái

	Frontális	Mikrocsoportos	Egyéni
--	-----------	----------------	--------

Kötött	• Mozgás, mozgásos játékok • Énekes játékok		
Kötetlen		• <i>Környezet tevékeny megismertetése</i> • Ének – zenei képességfejlesztés (3-4évesek) • Rajz, mintázás, kézimunka (3-4évesek)	• Részképességek fejlesztése
Közvetve kötelező	• Vers-mese, dramatikus játékok	• <i>Ének - zenei képességfejlesztés (4-7évesek)</i> • Matematika (4-7évesek) • Rajz, mintázás, kézimunka (4-7évesek)	

3 - 4 évesek napi szervezett tanulási ideje maximum: 35 perc

4 - 5 évesek napi szervezett tanulási ideje maximum: 45 perc

5-6-7 évesek napi szervezett tanulási ideje : maximum: 65 perc

Az óvodánkban a gyermekek önkéntelen módon szerezhetnek ismereteket, ezért nagymértékben építünk a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára.

Főképpen a kíváncsiság, a kialakult helyzet motiválja a gyermekeket. Mivel fejlődésük nem egyenletes, fontos az, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjön. Ezt leghatékonyabban az egyéni fejlesztő foglalkozások segítik. A gyermekek csoportbeli közérzete, társas helyzete is hatással van tapasztalat- és ismeretszerzési kedvére, képességeinek fejlődésére.

A gyermekekben az óvodán kívül is nagy mennyiségű spontán tapasztalat, élmény halmozódik fel. Ennek jelentős részét a családban, a tömegkommunikáció révén szerzik a gyermekek. Figyelemmel kísérjük ezeket, építünk ezekre nevelőmunkánk során.

Tervezőmunkánk fontos követelményei:

- az újabb tapasztalatok, ismeretek szorosan kapcsolódjanak a már meglévőkhöz,
- tartalmuk fokozatosan mélyüljön, bővüljön.

3.8.2. Ének, - zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekjátékok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek. A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

A tevékenység célja:

- A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.
- A gyermekek minél több zenei élményhez juttatása, amely megalapozza zenei anyanyelvüket.
- A gyermekek zenei képességeinek (ritmus- és hallásfejlesztés terén) kialakítása, fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességeinek megfelelő válogatása.
- A 3 - 6 - 7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése..., mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal.

A zenei neveléssel elsősorban az érzelmekre hatunk, de egyidejűleg az értelemre is.

Az együttlét társas örömet jelent, érdeklődést kelt a szín, a forma és arányok iránt is. Szorosan kapcsoljuk az irodalomhoz, a környezethez, a testneveléshez, az anyanyelvi neveléshez. Az óvodai nevelés során a gyermekeket mondókákkal, énekes játékokkal, komponált gyermekdalokkal ismertetjük meg.

Fontos feladatunk óvodánkban környezet hangjainak megfigyeltetése, olyan ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok szervezése, amely örömet nyújtanak a gyermekeknek és egyben felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az igényesen összeválogatott énekes népi játékok és kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermekek zenei képességének (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A 3-4 évesekkel 6 - 8 mondókát, ölbeli játékot (arc, kéz, ujj, lovagoltató játékok) ismertetünk meg és 10 -15 énekes játékot. Játékok közben fejlesztjük a zenei készségeket, ismertetjük meg az új alapfogalmakat.

Zenei képességfejlesztés anyaga: egyenletes lüktetés érzékeltetése mozdulatokkal és ritmushangszerekkel, halkabb-hangosabb felismerése, érzékeltetése, dallamvisszhang, gyors-lassú megkülönböztetése és érzékeltetése, hangszerek hangjának megfigyeltetése

A 4 - 5 évesekkel 4-8 motívumból álló énekes játékokból 12-15-öt, és 4-5 új mondókát ismertetünk meg. A körjátékok mozgásanyagába beépítjük a szerepcserés, párválasztós, sorgyarapító játékokat is. Játsszunk kérdés - felelet játékot.

Zenei képességfejlesztés anyaga: egyenletes lüktetés érzékeltetése változatos módon, járás közben is, dalok, mondókák ritmusának érzékeltetése, ritmusvisszhang, kettes lüktetés érzékeltetése, halkabb-hangosabb érzékeltetése különféle módon, gyors-lassú, magasabb-mélyebb érzékeltetése játékos formában, improvizációs készség fejlesztése, dallamvisszhang, zörejangok felismertetése

Az 5 - 6 - 7 évesekkel 4-7 új mondókát, 15-18 új énekes játékot és 3-4 alkalmi műdalt ismertetünk meg. A nagyok szabálytartó képessége már lehetővé teszi bonyolultabb, párcserés, kapus, fogyó - gyarapító játékok beiktatását is. Az énekes játékok mozgásanyagát egyszerű táncos lépésekkel gazdagítjuk. A gyermekek tiszta éneklését a gyakori egyéni énekeltetéssel segítjük elő. Zenei képességfejlesztés anyaga: az előző korcsoportoknál felsorolt anyagokon kívül a szünet felismertetése és érzékeltetése (szünet helye és

hosszúsága), ritmuszenekar alakítása, dalok és mondókák ritmusának kiemelése változatos módon, dalfelismerés ritmusról, hangmagasság felismerése és dallamvonal mutatása, tempó és hangerő változtatás jelre dalon és mondókán belül,

A zenei nevelésünk szervezeti formája részben kötelező, részben kötetlen jellegű.

A képességfejlesztő játékokat csoportos és **mikrocsoportos** formában **kötetlen** jelleggel szervezzük. Ezzel a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve eredményesebben tudunk fejleszteni. **Kötelező** jelleget és **frontális foglalkoztatási formát** az énekes játékok gyakorlásához választunk, törekedve arra semmi se szakítsa meg az önfeledt, elmélyült játékot.

A gyermekek általában lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek.

Ez segíti a szavak szép, pontos kiejtését. A hangutánzó szavak éneklésével segítjük a magán és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játék szövegével pedig a gyermekek szókincsét bővítjük.

Zenei nevelésünk anyagát főképpen az ÉNÓ-ból, a Zenehallgatás az óvodában, a Kis emberek dalai, „Tücsök koma hegedül...” című gyűjteményekből válogatjuk, előtérbe helyezzük a népi mondókákat, kiolvasókat, dalos játékokat.

A zenesarokban a dal-és mondókaanyag hívóképeit elhelyezzük, ezzel segítve a dallamfelismerést, zenei emlékezetet, önálló zenei kezdeményezést.

A programhoz évszaki hangversenyek társulnak, amit elsősorban zeneiskolások, szülők, nagyszülők, zenetanárok bevonásával szervezünk meg.

Fejlődés eredménye óvodáskor végén

- ✓ A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékot.
- ✓ Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.
- ✓ Megkülönböztetik a zenei fogalmakat.
- ✓ Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- ✓ Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

3.8.3. Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás és a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

A tevékenység célja

- A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában.
- A gyermekek rendszeres mozgás iránti igényének kialakítása.
- A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, a személyiség akarat tényezőinek fejlesztése.
- Verseny-és ügyességi játékok során alakuljon ki szabálytudatuk.

Az óvodapedagógus feladatunk

- A 3 - 6 - 7 éves korban tervezhető mozgásanyag és játékok összeállítása.
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében.

A mozgás fontos szerepet játszik az egészség megővésében, a szervezet biológiai egyensúlyának fenntartásában. Erősíti a gondozás, az egészséges életmódra nevelés hatását, a társra figyelmet, együttműködést.

A mozgás hatására a gyermekekben olyan személyiségtulajdonságokat alakítunk, mint a bátorság, fegyelmezettség, a kitartás. Elősegítjük az érzelmi élet gazdagodását is amely megnyilvánul egymás segítésében, együttműködési képesség kialakulásában. Az egyéni szükségleteket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk mozgásos tevékenységekre.

A gyermekek nagymozgásokra való lehetőségét (járás, futás, kúszás, csúszás, mászás) elsősorban az óvoda udvarán, az óvoda környezetében elérhető játszótereken igyekszünk biztosítani.

Az óvoda udvarán használható játékeszközöket az évek során úgy válogattuk össze, hogy a céloknak minél jobban megfeleljenek.

A szabad mozgás ideje alatt a gyermekeknek lehetősége van az önként választott mozgásformák gyakorlására, variálására. Legkésőbb fél tizenegy órakor mindhárom csoport a friss levegőn tartózkodik.

A 3-4 éves korosztálynál az irányított mozgásos tevékenység során a nagymozgások fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt.

A mozgásgyakorlatokban szerepelnek a futásgyakorlatok:

- futás különböző irányban,
- futás feladattal,
- különböző futásformák.

Ugrásgyakorlatok:

- szökdelések,
- sorozatugrások,
- nekifutásból fellépés majd leugrás.

Dobásgyakorlatok, labdagyakorlatok:

- hajítás helyből, távolba,
- helyből célbadobás,
- labda leütés - elkapás.

Támaszgyakorlatok:

- csúszások,
- kúszások,
- mászások.

Felhasználjuk a játékokban a talajtorna elemeit is (pl.: gurulás a test hossz tengelye körül) valamint egyensúlyozó játékokat.

A kéziszerkezték közül babzsákok, szalagot, karikát, labdát is biztosítunk.

A kicsiknek óvónői bemutatással segítjük elő a mozdulatok pontos megfigyelését. A mozgásfejlesztő játékok kiválasztásánál az a fő szempontunk, hogy a gyermekeket életkornak megfelelő erőfeszítésre ösztönözzük (se túl könnyű, se túl nehéz ne legyen).

A 4-5 éves korosztálynál még mindig előtérbe helyezzük a nagymozgások fejlesztését.

Futásgyakorlatok:

- futás 3-4 akadályon át,
- fel- lelépéssel átbújással, tárgyhordozással.

Ugrásgyakorlatok:

- egy lábon, páros lábon,
- felugrás két lábról, leugrás két lábra,

- helyből távolugrás (játékosan)

Dobásgyakorlatok:

- célbadobás egykezes felsődobással,
- távolba hajítás harántterpeszállásból,
- labda feldobása, elkapása különböző testhelyzetekben gurítások.

Támaszgyakorlatok:

- csúszás, kúszás, mászás, talajon, szereken.

A talajtorna anyagába beépítjük a gurulóátfordulást, a kézállás előkészítő gyakorlatot. Ebben a korcsoportban már kiemelt szerep jut az egyensúlyérzéklet fejlesztő gyakorlatoknak, vonalon, vízszintes és rézsútos szereken. Szervezünk olyan foglalkozásokat is, amelyek a lábboltozatot, a gerincoszlopot erősítik, korrigálják a deformításokat.

Az **5-6-7 éves korosztály** mozgása már összeszedettebb, harmonikusabb ritmusú. Szempontunk az, hogy a gyakorlatok az észlelést, alaklátást mozgás közben fejlesszék. Olyan gyakorlatokat is végeztetünk, amiket kisebb testrészekkel kell végrehajtani (pl.: lábfej). A kéziszerkezetek használatát egyre többször iktatjuk be (kisebb - nagyobb labdák, szalagok, botok, kendők).

A futógyakorlatokat sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakoroltatjuk a gyermekekkel. Megismertetjük a fokozódó futást is.

Végeztetünk ugrásgyakorlatokat:

- szökdelés páros és egy lábon haladással,
- sorozatugrás különböző magasságú és távolságú tárgyakon át,
- nekifutással magas- és távolugrás.

Dobásgyakorlatok:

- egykezes, kétkezes alsó- felsődobás célba.

Játszunk labdagyakorlatokat:

- labdavezetés járás, futás közben,
- párokban való labdázás.

Támaszgyakorlatok közül a talicskázást, különböző járásokat iktatunk be (rák, pók). Talajtorna elemek közül a gurulásokat (gurulóátfordulás, gurulás a test hossz tengelye körül), a zsuporkanyarulatú átugrást, a kézállás előkészítő gyakorlatát végeztetjük a gyermekekkel. Tudjanak padon egyensúlyozni fej - kar - lábmozgatásokkal összekapcsolva.

Az irányított mozgásos játékokat mindhárom korosztály számára hetente egy alkalommal szervezzük frontális foglalkoztatási formában, kötelező jelleggel.

A mindennapi mozgás beiktatásával a gyermek egyéni szükségleteit és képességeit figyelembe véve biztosítjuk, hogy lehetőséget kapjon mozgás igényének kielégítésére.

Az esztétikus mozgás fejlesztése érdekében alkalmazzuk a zenére való mozgást is, ami történhet úgy, hogy az óvónőt utánozzák, ismert mozgásanyag felhasználásával, vagy egyéni elképzelés szerint a zene dallamával, ritmusával készítetjük a gyermekeket mozgásra.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén

- ✓ A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.

- ✓ A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyérzékelése összeszedett mozgása kialakul.
- ✓ Betartják a szabályokat a különböző verseny- és ügyességi játékok játszásakor.
- ✓ Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- ✓ Szeretnek futni, képesek kb. 1000 métert pihenővel megtenni
- ✓ Labdakezelésük biztonságos.

3.8.4. Rajzolás, mintázás, kézi munka

A rajzolás, a festés, a mintázás, az építés téralakítás, kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészettel az esztétikus tárgyi eszközökkel ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlődéséhez. A gyermeki alkotás, a belső képek gazdagítására épül.

A tevékenység célja

- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezésének elősegítése.
- A gyermekek tér - forma - szín képzetének gazdagítása.
- Esztétikai érzékenységük, szép iránti igényességük alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekei alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése.
- A 3-6-7- éves korban tervezhető tevékenységek alkotó-alakító differenciált tartalmának fejlesztése.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása, feltételek megteremtése.

A rajzolás, mintázás, kézi munka összetett sokszínű nevelési területünk. Kialakítjuk általa a gyermekekben az elemi képolvadási, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességeket. Szorosan kapcsoljuk más nevelési területekhez, a játékhöz, a környezeti neveléshez (színek, formák megfigyelése), a matematikával (téri viszonylatok, síkformák) a legszorosabb a kapcsolata. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Alapvető feladatunk az alkotó tevékenységhez megfelelő eszközök biztosítása. Ezek kiválasztásában a célszerűség és az esztétikum a fontos.

A felhasználható anyagok gyűjtésébe bevonjuk a gyermekeken keresztül a szülőket is.

Másik alapvető feladatunk a megfelelő hely biztosítása. Ezzel kapcsolatban minden korcsoportban más szokás alakult ki. Lényeg az, hogy az alkotó gyermekek csoportja védve legyen a mozgó gyermekektől, 6 gyermek kényelmesen elférjen. Az eszközök tárolása a gyermekek által jól megközelíthető helyen történik.

Feladatunk, hogy a gyermekek az egész nap folyamán lehetősége legyen az alkotásra, önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására.

Minden csoportban van mini-galéria, ahová a gyermekek önállóan elhelyezhetik elkészült alkotásaikat, és gyönyörködhetnek benne.

Az óvodába bekerülő kisgyermekek számára is lehetővé tesszük az ismerkedést az anyagokkal, eszközökkel.

A 3-4 éves korosztályban a képkialakítás festéssel, zsírkrétarajzzal, papírragasztással történik. A mintázás során gömbölyítéssel, lapítással sodornak. Építések során megismertetjük a gyermekeket a tárgyak formáival, alakzataival is.

A 4-5 éves korosztálynál feladatunk az alkotó tevékenység bővítése. A gyermekekben jelenjen meg a tudatosság, az emberábrázolás, környezet, tárgyak, cselekmények saját

elképzelés alapján történő megjelenítése. Megismertetjük őket a színárnyalatokkal. Ceruzával, filctollal, vastagabb - vékonyabb ecsetekkel, textil és termékek felhasználásával alakítanak képeket. Eszközhasználatukat is bővítjük, fonal, játékeszközök, melyeket a későbbiekben felfognak.

Az 5-6-7 éves korosztálynál már törekszünk arra, hogy saját élményeken alapuló cselekményes témákban jelenjenek meg a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai. Többször alkalmazzuk a közös kompozíció készítésének módszerét. A nagyok a lehetőségekhez mérten teljesen önállóan dolgoznak, készítenek elő minden anyagot, eszközt.

Az alkotó tevékenységek a mindennapi játékba épülnek be.

Mindhárom korcsoportban egy héten egy alkalommal tudatosan szervezett és irányított **mikrocsoportos kötetlen formájú** tevékenységet szervezünk, az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak 5-6 gyermekkel, ügyelve, hogy egy-egy technika megismertetésén, téma feldolgozásán valamikor minden gyermek részt vegyen.

Óvodánkban „Ovi-Galériát” alakítottunk ki, ahol képeket és egyéb kiállításra alkalmas alkotást és tárgyat mutatunk be a gyermekeknek, szülőknek, érdeklődőknek.

Az Ovi-Galéria óvodánk nyitottságát is fokozza, de elsődleges célja a gyermekeink ízlésének, szép iránti fogékonyságának kialakítása, a művészetek iránti pozitív érzelmi viszonyulás elősegítése.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén

- ✓ Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- ✓ A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása.
- ✓ Örül alkotásának és a közösen elkészített kompozíciónak.
- ✓ Téralkotásban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők.
- ✓ Rácsodálkozásnak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.
- ✓ Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.

3.8.5. Verselés, mesélés

A többnyire játékos mozgással is összekapcsoló mondókák, dudolók, versek is hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusokkal a mozdulatok szavak és egységével a gyermeknek érzelmi, érzéki élményt nyújtanak. A magyar gyermek költészet, a népi dajkai hagyományok gazdag és jó alapot erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik segítőtje.

A tevékenység célja:

- A gyermekek értelmi - érzelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása
- A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása (mesélés, verselés, mondókázás dramatizálás, bábozás).
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal.

Az irodalmi nevelés legszorosabban az anyanyelvi neveléssel, a zenével, a mozgásos játékokkal fonódik össze.

A felhasznált irodalmi anyag kiválasztásánál igényesek vagyunk, mivel csak a művészi értékű alkotások biztosítják az esztétikai élmény mélyítését.

A **3-4 éveseknek** a versanyagot népi mondókákból, ölbeli játékokból, legismertebb költőink zenei hatású, játékos verseiből állítjuk össze. A mesék kiválasztásánál arra figyelünk, hogy azok cselekménye egyszerű, érthető legyen, ritmikus ismétlődések jellemezzék.

A **4-5 éveseknek** a mesék már többfázisú állatmesék, népmesék, alkalmanként klasszikus és kortárs írók meséit is feldolgozzuk, szintén népi mondókákat, vidám, humoros, népköltészeti ihletésű verseket választunk.

Az **5-6-7 éveseknek** állatmesét, népmesét, klasszikus tündérmesét, tréfás műmesét is választunk feldolgozásra, valamint folytatásos meseregényeket is felolvasunk. A nagyobbakat megismertetjük olyan közmondásokkal is, amelyeket gyakran használunk.

Az óvodába kerülő kisgyermek első, igazi versélménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz kötődik.

Sokszor mondogatjuk az altatókat, kiolvasókat, vidám rigmusokat, állathívogatókat. Arra figyelünk, ne keltse ez a gyakorlás érzését. Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan rászoktatjuk őket a mese figyelmes végighallgatására. A vers - mese előadásához csak kellékeket használunk, ami elősegíti a képzeleti képek kialakulását. A 3-4 évesekkel 10-12 mondókát és 10-14 új mesét ismertetünk meg.

A **4-5 éveseknek** az aktuális élményekhez kapcsolódó új verseket tanítunk. Segítséggel már megpróbálkoznak a mesék eljátszásával. A 4-5 évesekkel 4-5 mondókát, 5-6 verset, 10-14 mesét ismertetünk meg.

Az **5-6-7 éveseknél** minden adandó alkalommal mondókázunk, kiolvasókat ismételtetünk. 4-5 kiolvasót, 15-20 verset tanítunk számunkra, ezek szintén élményekhez kapcsolódnak. 15-20 új mesét ismertetünk az év során. Az ismert, egyszerű meséket már önállóan dramatizálják.

A verselés, mesélés valamilyen formája minden nap megjelenik **frontális foglalkoztatási formában, közvetve kötelező jelleggel.**

A bábozás először az óvónő előadásában jelenik meg az óvodában. Legyen a csoportnak kedvenc bábja, akinek szívesen elmondják sikereiket, örömeiket, bánatukat. Ezt a bábót is helyezték a többi közé, hogy a gyermekek játszassanak vele, tapogathassák, megszeretgethessék.

A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Ezért minden nap megjelenik. A mesélés frontális foglalkoztatási formában, közvetve, kötelező jelleggel történik. Az óvónő zenei szignállal, mesepárnák elkészítésével, gyertyagyújtással csalogatja a gyermekeket a mesesarokba. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét hallják a gyermekek, hogy a következő héten eljátszhassák, megjeleníthessék a mesealakokat. A tevékenység befejezését jelzi a gyertya elfújása, vagy az óvónő éneke, ami stílusosan kapcsolódik a meséhez. A mesesarokban elhelyezzük az ismert versek-mesék hívóképeit.

Az irodalom közege a nyelv. A népi mondókák, a népmesék az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát közvetítik, amely által a gyermekek sok új fogalmat ismernek meg. Éppen ezért fontosnak tartjuk, hogy előadásuk példamutató legyen, kifejezőmódjuk pedig választékos. Anyagunkat elsősorban az óvodai szöveggyűjteményből, Benedek Elek által gyűjtött népmesékből, ismert költők verseiből, illetve klasszikus és kortárs irodalmi művekből válogatjuk össze.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén

- ✓ A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket.
- ✓ Várják, igénylik a mesehallgatást.
- ✓ Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset, 15-20 mesét.
- ✓ Szívesen hallgatnak verset, mesét, azokat képesek valamilyen módon felidézni.
- ✓ Tudnak meséket, történeteket kitalálni, azokat mozgással kifejezni.

3.8.6. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formai mennyiségi téri viszonyairól. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

A tevékenység célja:

- A szűkebb és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti - emberi tárgyi világ értékei iránt.
- A gyermekek életkoruknak megfelelő mértékű ismeretekkel rendelkezzenek természeti-és társadalmi környezetükről.
- A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakításával az értelmi képességek fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A 3-6-7 éves korú gyermeknek érthető helyi szűkebb és tágabb környezeti értékek összeállítása, a szülőföld felfedeztetése és megszerettetése érdekében.
- A gyermekek önálló véleményalkotásának döntési képességeinek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- Matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek nyújtása.

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelésünk egészében érvényesülő folyamat. Általa olyan tapasztalatokat szereznek a gyermekek, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek. Tartalmában és feladatiban szoros összefüggést mutat a rajzzal (pl.: a környezet megismerésének rajzban való megjelenítése, színek), a zenei neveléssel (pl.: népszokások), a matematikával (pl.: a környezet tárgyainak, jelentéseinek számossága, formája).

A gyermekek a természeti és társadalmi környezetből szerzett ismereteiket játéukban felhasználják, munkatevékenységükben alkalmazzák.

A 3-6-7 éves korban tervezető jellegzetes tartalmak biztosítása.

A 3-4 éves gyermekeket az óvoda elfogadása, megszerettetése után megismertetjük az óvoda szűkebb környezetével. Érzékeltetjük a környezet esztétikumát: hangokat, színeket, formákat, az élet ritmikuságát. Megfigyeltetjük az évszakok változásait (időjárás, növények,

jelenségek). Gyűjtögetünk terméseket, kavicsokat, egyéb érdekességeket, amiket a természetsarokban közösen elhelyezünk. Beszélgetünk a család tagjairól, lehetőség szerint egy-egy közelben lakó csoporttársnál látogatást teszünk. Törekszünk arra, hogy az állatokat, növényeket természetes környezetükben ismerjék meg a gyermekek. Játékos formában megismertetjük a gyermekeket saját testükkel, biztosítjuk, hogy tükör előtt mozoghassanak a testséma és a jobb-baloldaliság kialakulása érdekében.

Az óvoda közvetlen környezetében lévő madarakat, bogarakat felfedeztetjük.

A 4-5 éves korúak tapasztalat- és élményszerző sétáit már tágabb környezetben végezzük. Megpróbálunk összefüggéseket keresni és találni az időjárás és az emberek tevékenysége között. Az összegyűjtött terméseket hasznosítjuk: bábokat készítünk belőle, gyümölcs salátát, savanyúságot, vitaminsalátát. A közlekedés témakörből: gyakoroltatjuk a gyalogos közlekedés szabályait, megismertetjük a gyermeket személy- és teherszállító járművekkel. Lehetőség szerint ismerkedünk háziállatokkal (kutya, macska, sertés, kacsa, liba, tyúk, juh, szarvasmarha).

Az 5-6-7 éves gyermekekkel már a tágabb emberi, természeti, tárgyi környezet megismertetését tervezzük. (gyalogosan, busszal). Egyszerűbb kísérleteket is végzünk (vízzel, levegővel, talajjal). Segítséggel növényeket ültetnek, locsolnak. A felnőttek munkája témakörben lehetőség szerint többféle munkahelyen is látogatást teszünk, ahol a gyermek szülei dolgoznak. Ellátogatunk a könyvtárba, kiállításra, iskolába, postára. Gazdagítjuk a közlekedésről szerzett ismereteinket (pl.: filmek felhasználásával a rakétáról, űrhajóról, tengeralattjáróról, melyek a mai kor gyermekeit nagyon megragadják, foglalkoztatják). Az állatokat megfigyeltetjük, összehasonlítatjuk külső jegyeik, életmódjuk, hasznosságuk alapján. E témához szintén videó filmeket is felhasználunk, de elsősorban a természetes környezetben igyekszünk a tapasztalatszerzést biztosítani.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során.

A tapasztalatszerzés során lehetőséget adunk arra, hogy személyes beszélgetéseket tudjunk végezni. Segítjük a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének, önálló véleményalkotásának döntési képességeinek fejlődése érdekében.

Módot adunk természetes helyzetekben gyakorolni a bemutatkozást, véleménynyilvánítást, tudakozódást. Biztosítjuk, hogy a gyermek értelmesen, összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, észrevételeiket.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

A gyermekek fejlesztését mindhárom korcsoportban *mikrocsoportos formában kötetlen jelleggel* szervezzük. Az élmények tapasztalatok egyeztetésére, rendszerezésére a természetsarok rendezgetése, albumok készítése ad lehetőséget számunkra. Hosszabb – rövidebb sétákat, kirándulásokat szervezünk évente több alkalommal (Tiszafüreden, Berekfürdön, Hortobágyon), hogy a gyermekek hosszú órákat tudjanak szabad levegőn, lehetőleg bokros - fás területen tartózkodni. Az óvodai életéről fényképeket, videó-felvételeket készítünk, melyek nézegetése a későbbiekben a gyermekeknek és szülőknek egyaránt kellemes élményt nyújt, és erősíti a közösséghez tartozás érzését.

A környezet megismerése közben a gyermekek olyan tapasztalatokat, élményeket is szereznek, melyek alkalmasak matematikai szemléletük fejlesztésére. Ennek érdekében kiscsoportban legfontosabb teendőnk a gyermekek természetes kíváncsiságát, érdeklődését felkelteni, megalapozni későbbi matematikai ismereteiket.

4-5 éves korban fejlesztjük összehasonlító, osztályozó, rendező tevékenységüket, néhány matematikai fogalmat is megismertetünk. A geometria területéről is nyújtunk ismereteket: építkezések, alkotások szabadon és az általunk meghatározott szempontok alapján is.

5-6-7 éves korban előtérbe helyezzük a matematikai cselekvések szóbeli kifejezését, az önálló problémamegoldást. Lehetőséget adunk a mérések gyakorlására különböző egységekkel, megismertetjük a gyermekeket a sorszám fogalmával.

Mindezeket természetes módon, a játékban valósítjuk meg.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- ✓ A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, munkahelyét, óvodájuk nevét.
- ✓ Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- ✓ Ismerik, szeretik és védik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások a családi, a tárgyi kultúra értékeit.
- ✓ Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében.
- ✓ A gyermekek ismerik a szűkebb és tágabb környezetükben lévő intézményeket.
- ✓ Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- ✓ Ismerik környezetük növényeit, azok gondozását.
- ✓ Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályokban, ismerik a közlekedési eszközöket.
- ✓ A tárgyakat meg tudják számolni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani különböző tulajdonságok szerint.
- ✓ Megkülönböztetik az irányokat kifejező névutókat. (pl.: alá, fölé, közé stb.)
- ✓ Matematikai tartalmi tapasztalataikat, ismereteiket tevékenységeikben alkalmazzák.
- ✓ Kialakult a helyzethez illeszkedő jól érthető beszéd.
- ✓ Ismerik saját testüket, megszilárdul a jobb-és baloldaliság.

3.8.7. Munkajellegű tevékenységek

A tevékenység célja

- A munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelelességteljesítését.
- Szívesen dolgozzanak saját maguk és a közösség érdekében.

Az óvodapedagógus feladatunk

- A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, azok feltételeinek biztosítása.
- Ezen belül további feladatunk- az akarati tulajdonságok fejlesztése (kitartás, felelősségérzet, fegyelmezettség).
- Sokszínű tapasztalat szerzésének biztosítása a cselekvő tanulással a környezetről, az anyagok milyenségéről, az eszközök használatáról.

Az óvodások munkajellegű tevékenysége aktív játékos tevékenység, önmagukért, később a közösségért végzik. Az első időben segítséget nyújtunk, mintát adunk az eszközök használatához, a munkavégzés sorrendjének megismeréséhez. Törekszünk arra, hogy eljussanak a gyermekek az önálló munkavégzés szintjére.

A segítségnyújtásnál figyelünk arra, hogy ne végezzük el a gyermekek helyett a munkát, hanem lehetőségük legyen átélni a munkavégzés nehézségeit, majd a munka elvégzése feletti örömet.

Az értékelésnél folyamatos, konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő, megerősítő, buzdító szavakat használunk. Amely hozzájárul a rendszeres munkavégzéshez való pozitív viszonyulás kialakulásához, megerősödéséhez, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A munka a napi tevékenységek természetes részét képezi.

Minden korosztályra legjellemzőbb az önkiszolgálás.

Az kiterjed a testápolásra, öltözködésre, étkezésre, környezetgondozásra.

A 3-4 évesek először minket megfigyelve vesznek részt munka jellegű tevékenységekben. Megfigyeltetjük a kerti teendőket a növények ápolásában. Ezt követően már őket is bevonjuk a munkavégzésbe: falevelek összegyűjtésébe, lehetőségekhez mérten az érett termések begyűjtésébe, virágszedésbe. A rend megőrzése olyan munka, amely mindennap rendszeresen ismétlődik. Már ebbe is bekapcsoljuk a kiscsoportosakat is, felnőtt segítségével (játékok elrakása, terem díszítésében való segítkezés).

A 4-5 éveseknél bevezetjük a naposi munkát, ami elsősorban az étkezésekhez kapcsolódik (megterítés, morzsa összesöprése). A gyermekek közösségi kapcsolatát erősíti naposi munka (összehangolt munkavégzés szükséges elvégzéséhez). Előzetesen megbeszéljük a tennivalókat, a végrehajtás módját. Ilyen munkák a játékok helyre tévése, a tevékenységekhez szükséges eszközök kiosztása, összeszedése, öltöző, mosdó rendjének megőrzése. Az egyéni megbízatások lehetőségét is kihasználjuk, pl.: üzenetek átadása, tevékenységekhez szükséges eszközök kiosztása. A gyermekeket bevonjuk a természetsarok gondozásába, virágok, növények ültetésébe, madáretetőbe való eleség elkészítésére.

Az 5-6-7 évesek munkavégzésében az önállóság fokozása a fő feladatunk. A naposok helyesen tudjanak teríteni (asztalterítő, folyadékos kancsó, kenyérkínálás). Az alkalmoszerű munkáknál az a célunk, hogy saját készítés alapján végezzék. Dicsérettel igyekszünk ezt erősíteni. Vitaminsaláta, savanyúság készítését úgy végezzük, hogy egy-egy részfeladatot önállóan oldanak meg a gyermekek (szeletelés, hámozás, kavargatás). A növények gondozásában is az önállóság fokozására törekszünk. Mindenféle teendő elvégzésébe bevonjuk őket (gyomlálás, járda söprögetése, avagyűjtés).

Fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- ✓ A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- ✓ Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.
- ✓ Önállóan, igényesen végeznek munkát a közösség érdekében.
- ✓ Szívesen vállalkoznak kisebb megbízatások teljesítésére.
- ✓ Szívesen közreműködnek növények gondozásában.
- ✓ Örömmel segítenek a kisebbeknek, rászorulóknak.

KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNKBEN

A 2011. évi CXC. törvény 4§./13. alapján az óvodáknak különös figyelmet kell fordítani a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre. Ide sorolandók:

- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek (SNI, BTMN, Kiemelten tehetséges gyermek)
- a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátránnyal küzdő gyermekek (HH., HHH., V.)

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése óvodánkban

Sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelése

A gyógypedagógiai szakirodalom az 1980-as évektől a „speciális szükségletű gyermek” kifejezést javasolja, napjainkban pedig a „különleges gondozási igényű gyermek” meghatározást a „sajátos nevelési igényű gyermek” kifejezés váltotta fel. A változó kifejezések hátterében a gondolkodásmód megváltozása áll, amely egyfajta szemlélet megváltoztatását feltételezi. Ma mégis megijednek az óvodák attól, hogy sajátos nevelési igényű gyermeket a többiekkel együtt neveljék, pedig minden óvodában jelen vannak. Ennek lényege, hogy a korai együttlét során a sérült gyermek – személyiségfejlődése harmonikussá válik – és szülei megtapasztalják a toleranciát, az ép gyermekek számára pedig természetessé válik, hogy társuk különböző.

Törvényi szabályozás

- 2011. évi CXC törvény a köznevelésről
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 23/1997. (VI.4.) MKM rendelet a Fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelveiről

A 2012. évi CXXIV. Törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról, melynek alapján a sajátos nevelési igény fogalma így hangzik: „Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

A 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet 1. sz. melléklete szerint: „A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve:

1. Általános elvek

1.1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

1.2. Az Irányelv célja

Az Irányelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.”

Cél

- A sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának együttműködésének fejlesztése, integrált óvodai csoportok keretén belül.
- A gyermekben rejlő tanulási potenciálok kihasználásával a problémamegoldó képességre nevelés.
- A sérült, illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése a gyermekek életminőségének javítása.
- A kortársainál gyorsabb ütemben fejlődő, tehetséges gyermekek gondozás.
- A gyermek egyéni szükségleteire is tekintettel lévő stratégia kialakítása.
- A sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése a sikeres, kudarctól mentes iskolai pályafutás kezdése érdekében.

Feladatok

- A sajátos nevelési igényből eredő speciális fejlesztő tevékenységek megszervezése (mozgásterápia, vizuális -, akusztikus-, taktilis észlelés, értelmi képességek fejlesztése, beszéd- és nyelvi képességek fejlesztése, megismerő

folyamatok kialakítása, önállóság, szokások elsajátítások gyakorlása). Egyénre szabott fejlesztőprogramok készítése a sérült gyermekek részére, a szakvélemények alapján.

- Egyénre szabott fejlesztési tervek készítése szakvélemények, szakértői vélemények alapján.

- A sajátos nevelési igényből eredő fejlesztő tevékenységek megszervezése segítő szakemberek segítségével.

- A hibák, hiányosságok kutatása helyett a figyelem a gyermeki személyiség erősségeire, pedagógiai szükségleteire irányuljon, és a szükségletekhez igazodó differenciált segítségnyújtásban nyilvánuljon meg valamennyi területen (mit tudsz, mire vagy képes – helyett – mire van szükség?).

- Az időben történő diagnosztizálás és fejlesztés minél korábbi időben történjen, hogy a fejlesztés a leoptimálisabb életkorban valósuljon meg.

- Együttműködés a család, a nevelést segítő szakember és az óvodapedagógus között, teljes körű információáramlás a gyermek állapotára és fejlődésére vonatkozóan.

- A kapcsolattartás a szakszolgálatokkal (nevelési tanácsadó, tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság).

- Olyan modell nyújtása, amely pozitív irányba befolyásolja a sérült gyermek fejlődését.

Az inkluzív nevelés feltételei

- Az inkluzív nevelés befogadó pedagógia, melyben a nevelés kirekesztés nélkül folyik.

- A gyermekek rendelkezzenek szakvéleménnyel, szakértői szakvéleménnyel.

- Az inkluzív nevelés rendszerének kialakítása az óvodai nevelés időkeretein belül egy elfogadó közösségben, nyitott, meleg légkörben.

- Személyi feltételek biztosítása (gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő óvodapedagógus, gyógytestnevelő), a pedagógus és a segítő szakemberek maximális együttműködése.

- Az óvoda csak akkor veheti fel a gyermeket, ha biztosítani tudja a szakértői véleményben megfogalmazott feladatok ellátását (tárgyi és személyi feltételek)

Óvodánkban a fejlesztés területei

A feladatellátás kiterjed:

- Testi fogyatékos, értelmileg enyhe fokban sérült, beszéd fogyatékos, ép értelmű autista, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek integrált nevelése, oktatása.

- A megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek integrált nevelése, oktatása.

- Beilleszkedési, magatartási, tanulási zavarral küzdő gyermekek fejlesztése.

Beszéd fogyatékosok

Azokat a gyermekeket vállaljuk, akiknek beszédfejlődése és beszédtevékenysége az életkori átlagtól elmarad, vagy különbözik, és emiatt tartósan akadályozottá válhat a kommunikációs helyzetekben, szociális kapcsolatokban.

Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének zavaraiiban, a beszédértés nehézségeiben, a beszédritmusának eltérésében és a beszédhelyzetek alkalmankénti, vagy tartós háritásában, megtagadásában.

A fejlesztés célja:

- A beszéd fogyatékos gyermekek sokoldalú, prevenciós fejlesztése.
- A kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.

Feladatok

- Tudatos és tervszerű fejlesztés, a beszéd állapotának felmérésétől a terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszertani választáson túl a komplexitás és folyamatkövetés megvalósítása.
- A módszerek célszerű alkalmazása az életkor, pszichikai sajátosságok az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, a korrekció adott szakaszának figyelembevételével.
- A gyermek motiválása beszédhibájának leküzdésére.
- Anyanyelvi nevelés a mozgás, a kommunikáció illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése.

A beszédhibás gyermekek terápiás ellátását óvodánk logopédusa látja el intézményünkben.

Más fogyatékosok

Ebbe a körbe soroljuk azt a gyermeket, aki mutista, aktivitás-, vagy figyelemzavaros, kórosan hiperaktív, ép értelmű autista.

A fejlesztés célja:

- Alapvető kognitív készségek, képességek alakítása

Feladatok:

- A szülővel együttműködve a különbözőség korai felismerése, diagnosztizálása (amennyiben a probléma az óvodában realizálódik).
- Egyénre szabott, egyéni ütemben történő fejlesztés kidolgozása.
- Komplex kezelés biztosítása a gyermek fejlődése érdekében.

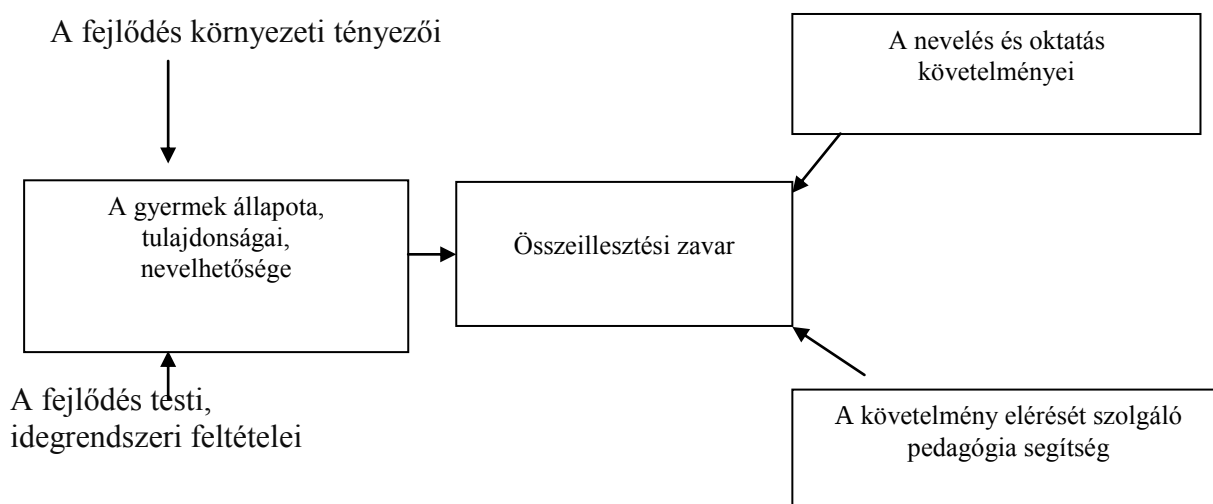
A sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás alapelvei

- A gyermekek sok *sikerélmény*hez való juttatása.
- A gyermek meglévő képességeire való *alapozás*.
- A gyermeki fantázia, kreativitás *kibontakoztatása*.

- A fejlődést elősegítő fő tevékenység a *játék*.
- A gyermek egyéni fejlődési ritmusának figyelembevételével a „kis lépések” elvének érvényesülése.
- A *motiváltság* lehetőségének biztosítása.
- Az *öröm* forrása a tapasztalatszerzés.

Beilleszkedési, magatartási, tanulási zavarral küzdő gyermekek nevelése

A gyermek egyedi nevelhetősége a gyermekben és a gyermek környezetében rejlő feltételektől függ. A közoktatási intézményekben a gyermekek jelentős részénél „összeilleszési zavar” áll elő a gyermeke nevelhetősége, a velük szemben támasztott követelmények és a követelmények eléréséhez biztosított pedagógiai segítség között, amelyek többek között beilleszkedési, magatartási, tanulási zavarban nyilvánul meg. Nem fogyatékosak, mégis különböznek a többiektől, ezért különleges ellátásra szorulnak.

Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

A tehetségígéretes gyermekekre való fokozott figyelem irányítása is kiemelt feladatunk. Tervezeteinkbe beépítünk olyan többlettöbbleteket, tehetségépítő tevékenységeket, melyekkel a tehetségígéretes gyermekek gondozására, készségeik, képességeik, kompetenciáik gazdagítására törekszünk. Tehetséggondozó foglalkozásként működik intézményünkben a néptánc, a kézműves alkotóműhely.

Fejlesztési formák

Formái	Helye	Fejlesztési kompetenciák	Feladatok	Elvárt eredmény	Dokumentum
Fejlesztés csoportban	Csoportszoba	Óvodapedagógus	- Olyan segítő légkör kialakítása, amely motiváló hatással van a segítségre szoruló gyermekekre. - Olyan tevékenységformák biztosítása, amelyek által a pozitívumokra támaszkodva fejlesszék a gyermeki személyiséget.	Az óvodapedagógus személyisége, kreativitása, gyermekszeretete a gyermek "teljesítményét" pozitívan befolyásolja. A közösségben elsajátítják a békés egymás mellett élés szokásait.	Csoportnapló Tevékenységi tervek, Fejlődési lap
Makrocsoportos fejlesztés	Csoportszoba	Gyógytestnevelő Óvodapedagógus	- Olyan mozgásfejlesztés tervezése, kivitelezése, amely célzottan a nagy – és finommozgások, kinezetikus érzékelés, a testséma, téri orientáció megfelelő fejlődésére hatnak. - Prevenció, korrekció	A mozgás -, viselkedés -, önszabályozás gyakorlása közvetlenül hat a szocializációs folyamatra (együttműködés, siker és kudarc-tűrés, konfliktuskezelés, alkalmazkodóképesség, önfegyelem), amely korrigálhatja a tanulási, magatartási zavarokat (agresszivitás, visszahúzódság, szorongás, hiperaktivitás, stb.). A gyógytestnevelő kompetenciáját nem meghaladó deformitások időben való diagnosztizálása preventív jellege dominál.	Csoportnapló Fejlesztési tervek
Mikrocsoportos fejlesztés	Csoportszoba Fejlesztő szoba	Óvodapedagógus Logopédus Gyógypedagógus	- Hasonló problémával küzdő gyermekek sikerélményhez juttatása. - Esetleges sikertelenség elviselése által a másodlagos neurotizáció megelőzése. - Azon képességek fejlesztése, amelyek elmaradnak az adott életkorban az elvárható szinttől. - Tehetség gondozás	Fokozott figyelemmel kíséréssel, megértéssel, toleranciával, elfogadással a gyermeki személyiség szocializációja (szociális érzékenység) kialakul. A tehetséges gyermekek is lehetőséget kapnak képességeik és készségeik fokozottabb fejlesztésére, kibontakoztatására.	Csoportnapló Fejlesztési tervek

Formái	Helye	Fejlesztési kompetenciák	Feladatok	Elvárt eredmény	Dokumentum
Egyéni fejlesztés	Csoportszoba	Logopédus Gyógypedagógus Fejlesztőpedagógus Óvodapedagógus	- Azon funkciók fejlesztése, erősítése, amelyek elmaradást mutatnak (szociabilitás, figyelem, emlékezet, percepció, beszéd, testséma, téri orientáció, stb.), vagy fejlődés folyamatában akceleráció tapasztalható → tehetséggondozás. - Egyénre szabott egyéni ütemben történő fejlesztés kidolgozása.	A fejlesztés a gyermek érési folyamatához igazodva, megfelelő eszközök, módszerek megválasztásával történik, ezáltal a szenzitív szakaszra jellemző pszichikus funkciók kibontakoztatására, megszilárdítására kerül sor. A személyes kapcsolat által az egészséges önbizalom megerősödik, amely által a gyermek alkalmas lesz a csoportban való együttműködésre is.	Csoportnapló Egyéni fejlődési napló Fejlesztési tervek

Az óvodapedagógusok és segítő szakemberek általános feladatai

- Az óvodai csoport életének folyamatos figyelemmel kísérése, adott esetben irányított megfigyelés játéktevékenységben, különös tekintettel az óvodapedagógus által problémásnak látott gyermekek ismeretében.
- Indokolt esetben, amennyiben még nem történt diagnosztizálás, ajánlott időben elküldeni a megfelelő szakvéleményt adó helyre a gyermeket.
- A szülőket minden esetben korrekt tájékoztatásban kell részesíteni (a vizsgálat célja, fontossága, a foglalkozásokon való részvétel előnyei, stb.).
- Lehetőséget kell adni a szülőnek, óvodapedagógusnak és a segítő szakembereknek a fejlesztő munkában való betekintésre, így várható el az, hogy partnerek legyenek a folyamatban.
- Szükséges a folyamatos dokumentálás, adminisztrálás (tervezés, megvalósítás, fejlődés nyomon követése, összegző véleményezés, stb.).

Az inkluzív nevelés során elvárt eredmény

- Az inkluzív nevelés eredményeként a sérült gyermekek váljanak képessé a közösségbe való beilleszkedésre iskolába lépésre.
- Olyan szemléletformálás, mely a felnőttek és gyermekek körében egyaránt biztosítja a különbözőség elfogadását, tolerálását.

Személyi feltételek

A nevelésben résztvevő személyek óvodánkban:

- óvodapedagógus
- logopédus
- fejlesztőpedagógus
- főiskolai tanulmányainak keretében óvodapedagógusi gyógytestnevelés képzésben részesült.
- utazó gyógypedagógus

Tárgyi feltételeink

- nagyméretű tükör
- egyéni fejlesztéshez logopédiai tükör
- vizuális tábla
- mozgásfejlesztést segítő eszközök
- finommotorika és érzékelés fejlesztését segítő játékok, eszközök

Gyermekvédelmi feladatok

Hátrányos helyzetű gyermek az, akinek a személyiségfejlődéséhez alapvetően szükséges anyagi, érzelmi, erkölcsi testi és értelmi szükséglet – kielégítési lehetőségei korlátozottak.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője legfeljebb az iskola 8. évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Veszélyeztetettség: „Olyan – magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, érzelmi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. (1997. évi XXI. törvény 5.§ n.)

Mivel intézményünkben igen magas a hátránnyal küzdő gyermekek aránya, pedagógiai programunk teljes egészében fedi ezen gyermekek személyiségfejlesztő felzárkóztatását.

Helyzetelemzés gyermekvédelmi szempontból:

NEVELÉSI ÉV	VESZÉLYEZTETETT GYERMEKEK SZÁMA	HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK SZÁMA	HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK SZÁMA	SNI GYERMEKEK SZÁMA	ETNIKAI KISEBBSÉG SZÁMA	ÁLLAMI GONDOZOTT
1999/2000	4		105	-----	128	4
2000/2001	3		115	-----	123	6
2001/2002	9		132	1	143	7
2002/2003	9		138	-----	153	4
2003/2004	10		238	-----	146	3
2004/2005	11		226		141	6
2005/2006	0		241		161	4
2006/2007	4	99	212		112	3
2007/2008	7	93	201		102	2
2008/2009	6	65	199		93	0
2009/2010	8	87	207	2	98	1
2010/2011						
2011/2012						
2012/2013						

Veszélyeztetettség, halmozottan hátrányos helyzet és hátrányos helyzet kialakulásának okai intézményünkben:

- Alacsony jövedelmi szint, munkanélküliség
- Sokgyermekes család
- Rossz lakásviszonyok
- Bűnöző életmód a családon belül
- Egészségügyi okok: idegbeteg az anya
italozó életmód
- Alacsony iskolázottságú szülők
- A család szerkezetében adódó problémák: elváltak a szülők, anya vagy apa egyedül neveli gyermekét
 - Nevelési hiányosságok: gondozás hiánya, felügyelet hiánya, közömbösség

A gyermekeket leginkább veszélyeztető okok:

- Elhanyagolás
- Nagyfokú szegénység

- Nem megfelelő ruházat és otthoni fűtés
- A szülők alacsony iskolázottsági- műveltségi szintje
- A családban előforduló devianciák: alkohol, brutalitás, bűnözés
- Kezeletlen betegségek

Következmények (leggyakoribb tünetek) a gyermeknél

- Stressz helyzet okozta állandó érzelmi nyomás
- Kommunikációs zavarok
- Fáradékonyság
- Agresszivitás
- Pótcselekvések
- Képességbeli elmaradottságok
- Beszédhibák (dadogás, hadarás)
- Szokás- és szabálytudat teljes hiánya

Gyermekvédelmi munkánk céljai

- A hátrányos, halmozottan hátrányos-és veszélyeztetett gyermekek egyéni fejlettségét figyelembe vevő differenciált fejlesztésével az esélyegyenlőség biztosítása
- Az intézményünkbe járó hátrányos- , halmozottan hátrányos- és veszélyeztetett helyzetű gyermekek iskolai életmódra alkalmassá válva meg tudják kezdeni iskolai tanulmányaikat.
- Személyiségük korukhoz és önmagukhoz mérten lehető legjobban fejlődjék. Érezzék jól magukat óvodánkban társaik és a felnőtt dolgozók között – a szocializációs zavarokat (bizonytalanság, szorongás, hangulatzavar, támaszkeresés fokozódása, társas kapcsolatok hiánya) kiküszöböljük.
- Legyen természetes gyermekeink és a felnőtt dolgozók körében a különbségek elfogadása.
- A hátrányok kompenzálása.

Ezen célok elérése érdekében intézményünk gyermekvédelmi feladatait 2 gyermekvédelmi felelős látja el szorosan együttműködve az intézmény vezetőségével, pedagógusokkal és a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében közreműködő szervekkel (Gyermekjóléti Szolgálat, Gyermekek Átmeneti Otthona, gyámügyi előadó, védőnők, gyermekorvos, stb).

Óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésére, a gyermeki jogok tiszteletben tartására irányul annak érdekében, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

A cél elérése érdekében feladataink

1. A megelőzés (prevenció) feladatai:

<u>Feladataink</u>	<u>Óvodán belüli tevékenységek, amelyekkel a feladatok megvalósíthatók</u>	<u>Felelős, Végrehajtó Résztevők</u>	<u>Módszerek</u>	<u>Erőforrások</u>	<u>Dokumentálás</u>	<u>Elvárt eredmény</u>	<u>Ellenőrzést végző neve, módja</u>	
							<u>Név</u>	<u>Mód</u>
<u>Elősegíteni a veszélyeztetett halmozottan hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.</u>	<u>Felvételi bizottság döntése. Rendszeres óvodába járás tudatosítása és következetes betartatása.</u>	<u>F: Intézmény-vezető, tagóvoda-vezető V: Óvoda-pedagógusok R: Gyermekek, szülők</u>	<u>Megbeszélés, döntés, ismertetés, ellenőrzés</u>	<u>Papír, írószer, számítógép, Házirend, SZMSZ</u>	<u>Felvételi napló Felvételi értesítés Felszólítás hiányzásról</u>	<u>Hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyerekek rendszeres óvodába járása</u>	<u>Intézmény-vezető</u>	<u>Felvételi napló ellenőrzése</u>
<u>A gyermeki és szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.</u>	<u>-Szülői értekezlet -Mindennapi tevékenységek</u>	<u>F: Intézmény-vezető, tagóv.-vez. V: óvoda-pedagógusok, dajkák R: gyermekek, szülők</u>	<u>Ismertetés, megbeszélés, következetes betartás</u>	<u>Gyermekvédelmi törvény, Oktatási törvény</u>	<u>Jegyzőkönyv a szülői értekezletekről</u>	<u>Az óvoda a hatályos törvények betartásával működik</u>	<u>Intézmény-vezető, Fenntartó, OKÉV</u>	<u>Ellenőrzés, Jegyzőkönyvek vizsgálata</u>
<u>A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni.</u>	<u>Családlátogatások, fogadóórák, személyes beszélgetések</u>	<u>F: Intézmény-vezető, tagóv.-vez., gyermekvédelmi felelősök V: óvoda-pedagógusok R: gyermekek, szülők</u>	<u>Beszélgetés, megbeszélés</u>	<u>HOP, Törvények Papír, írószer</u>	<u>Kérdőívek, Fejlődési napló, Csoportnapló</u>	<u>Kölcsönös bizalom alapuló kapcsolat jön létre a gyermek fejlesztése érdekében</u>	<u>Intézmény-vezető Tagóvoda-vezető</u>	<u>Mindennapi tevékenységek, dokumentum ellenőrzés</u>

<u>Feladataink</u>	<u>Óvodán belüli tevékenységek, amelyekkel a feladatok megvalósíthatók</u>	<u>Felelős, Végrehajtó Részvevők</u>	<u>Módszerek</u>	<u>Erőforrások</u>	<u>Dokumentálás</u>	<u>Elvárt eredmény</u>	<u>Ellenőrzést végző Neve, módja</u>	
							<u>Név</u>	<u>Mód</u>
<u>Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése.</u>	<u>Költségvetés vezetés – egvalósítás, HOP- k megfelelő rendezés, korálás, ztétikum, tisztaság</u>	<u>F: Intézmény- vezető, tagóv.-vez. V: óvoda- pedagógusok, dajkák R: Gyerekek, óvónők, dajkák</u>	<u>Megbeszélés – döntés – végrehajtás</u>	<u>Óvodai bútorok, játékok, dekoráció, takarítási eszközök, anyagi javak</u>	<u>Költségvetés, Csoportnapló, Havi eseményterv</u>	<u>Az óvodás gyermekek egészséges, biztonságos környezetben élnek</u>	<u>Intézményvezető Fenntartó</u>	<u>Megfigyelés, megbeszélés, utasítás</u>
<u>Jó kapcsolat kiépítése a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel.</u>	<u>Együttműködési megállapodások megkötése (Gyermekjóléti Szolgálat, Egészségügy, CÖK., Műv. Ház, Egyház)</u>	<u>F: Intézmény-vezető, Gyermekvédelmi felelősök V: óvoda- pedagógusok, dajkák R: Óvodai dolgozók</u>	<u>Megbeszélés, írásba foglalás</u>	<u>Papír, írószer, számítógép</u>	<u>Együttműködési megállapodások</u>	<u>Az intézményi célokat meg tudják valósítani az óvodák, s ebben sajátos eszközeikkel segítenek az együttműködő partnerek</u>	<u>Intézményvezető</u>	<u>Együttműködési megállapodás végrehajtásának ellenőrzése</u>
<u>A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást elősegíteni.</u>	<u>Kapcsolattartás és a jelzőrendszer működtetése a Gyermekjóléti Szolgálattal, Gyámüggyel, Szociális Bizottsággal Családsegítő központtal</u>	<u>F: Intézmény- Vezető, tagóvoda-vezető, gyermekvédelmi felelősök V: óvoda- pedagógusok Tagóvoda-vezetők R: Gyermekek, szülők</u>	<u>Megbeszélés, javaslat</u>	<u>Papír, írószer, számítógép</u>	<u>Csoportnapló, gyermek személyi anyaga,</u>	<u>A családok segítése jogaik érvényesítésébe n</u>	<u>Intézményvezető</u>	<u>Megbeszélés, dokumentum elemzés</u>
<u>Egészségügyi szűrő vizsgálatok biztosítása.</u>	<u>Egészségügyi szűrő vizsgálatokon való részvétel</u>	<u>F: Intézményvezető, V: óvoda- pedagógusok R: Gyermekek</u>	<u>Megbeszélés</u>	<u>Együttműködési megállapodás, papír, írószer, telefon</u>	<u>Gyermekek fejlesztőlapja, Csoport napló, Havi eseményterv</u>	<u>Gyermek egészségvédele m</u>	<u>Intézményvezető</u>	<u>Havi eseménytervben értékelés</u>

<u>Feladataink</u>	<u>Óvodán belüli tevékenységek, amelyekkel a feladatok megvalósíthatók</u>	<u>Felelős, Végrehajtó Résztevők</u>	<u>Módszerek</u>	<u>Erőforrások</u>	<u>Dokumentálás</u>	<u>Elvárt eredmény</u>	<u>Ellenőrzést végző Neve, módja</u>	
							<u>Név</u>	<u>Mód</u>
A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodai felvétele 3 éves kortól, biztosítva számukra a rendszeres óvodába járást	Felvételi bizottság döntése	F.:intézmény-vezető, tagóvoda – vezetők V.:óvoda-pedagógusok R.:szülők, gyerekek	Megbeszélés, döntés, ismertetés, ellenőrzés	Köznevelési törvény, Papír, irodaszer	Felvételi napló, értesítés felvételtől, hiányzás esetén felszólítás, Igazolás a gyámügyi előadó részére a rendszeres óvodába járásról	A közoktatási törvény 132.§-nak megfelelően biztosítani az óvodai férőhelyet, ezáltal a rendszeres óvodába járást a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek számára. 2009.01.01-től a Gyermekvédelmi Törvény 20/c §-a alapján a rendszeresen óvodába járó gyerekek szülei jogosultak igénybe venni a óvodáztatási támogatást, mellyel a törvény támogatja a gyerekek beóvodáztatását.	Intézmény-vezető	Felvételi napló
Óvoda-iskola átmenet segítése: Az óvoda-pedagógusok a nagycsoportosok felmérésével – esetenként a nevelési tanácsadó segítségével-megállapítják a gyerekek fejlettségi szintjét. Az iskolába menő gyerekekkel látogatást végeznek az iskolák 1.osztályában, illetve nyílt napon fogadják a leendő tanítókat.	Kapcsolattartás a helyi iskolákkal	F.:intézmény-vezetők V.:tanítók, óvodapedagógusok R.:gyerekek, szülők	Megbeszélés, Együttműködés, felmérés	Papír, irodaszer	Együttműködési megállapodás Felmérések az iskolába menő gyerekekről	Az óvoda-iskola átmenet minél zökkenőmentesebbé tétele		

2. Feltárás feladatai:

<u>Feladataink</u>	<u>Óvodán belüli tevékenységek, amelyekkel a feladatok megvalósíthatók</u>	<u>Felelős, Végrehajtó Résztevők</u>	<u>Módszerek</u>	<u>Erőforrások</u>	<u>Dokumentálás</u>	<u>Elvárt eredmény</u>	<u>Ellenőrzést végző Neve, módja</u>	
							<u>Név</u>	<u>Mód</u>
<u>A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismerni, az okokat felismerni és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kérni.</u>	<u>Családlátogatás, Fogadóóra, A gyermekek mindennapi tevékenységének megfigyelése, Egyéni megbeszélés a szülővel</u>	<u>F:Tagóvoda- vezető, gyermek- védelmi felelősök V:óvoda- pedagógusok R:Gyermekek – Óvónők</u>	<u>Megfigyelés, megbeszélés</u>	<u>Papír írószer, telefon</u>	<u>Fejlesztő lapok, Csoportnapló</u>	<u>A hátrányos – és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése megfelelő szakember segítésével</u>	<u>Intézmény- vezető</u>	<u>Megbeszélés, Dokumentum elemzés</u>
<u>A feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására tervet készíteni és végrehajtani (A kompetencia határokon belül).</u>	<u>Kapcsolat felvétel a Gyámüggyel, Gyermekjóléti Szolgálattal, Szociális Bizottsággal</u>	<u>F:Tagóvoda- vezető, gyermekvédel- mi felelősök V:óvoda- pedagógusok R: Gyermekek, szülők</u>	<u>Megbeszélés, Tervkészítés</u>	<u>Papír, írószer, számítógép</u>	<u>Csoportnapló, Gyermek személyi anyaga</u>	<u>A feltáró és kompenzáló munka során javul a gyermek hátrányos helyzet okozta elmaradása</u>	<u>Intézmény- vezető</u>	<u>Megbeszélés, dokumentum elemzés</u>

3. A megszüntetés feladatai:

<u>Feladataink</u>	<u>Óvodán belüli tevékenységek, amelyekkel a feladatok megvalósíthatók</u>	<u>Felelős, Végrehajtó Résztevők</u>	<u>Módszerek</u>	<u>Erőforrások</u>	<u>Dokumentálás</u>	<u>Elvárt eredmény</u>	<u>Ellenőrzést végző Neve, módja</u>	
							<u>Név</u>	<u>Mód</u>
<u>Az új óvodások befogadását elősegíteni, beilleszkedésüket az adott csoportba zökkenőmentessé tenni</u>	<u>Beszoktatási terv tevékenységei</u>	<u>F: Tagóvoda-vezető V: óvoda-pedagógusok R: Gyermekek, szülők</u>	<u>Játékosság Egyéni ráfigyelés Következetesség</u>	<u>Játékok, Bábok, Óvodai eszközök</u>	<u>Beszoktatási terv Egyéni fejlesztő lap</u>	<u>A gyerekek zökkenőmentesen bekapcsolódnak az óvodai életbe.</u>	<u>intézményvezető</u>	<u>Személyes ellenőrzés</u>
<u>A felzárkóztatások megszervezése, hátránykompenzáció</u>	<u>Óvodai mindennapi tevékenységek Fejlesztő foglalkozások</u>	<u>F: Tagóvoda-vezető V: óvoda-pedagógus, R: Gyermekek, óvoda-pedagógusok</u>	<u>Játékos megfigyelés – egyéni tevékenyekdtetés</u>	<u>Játékok Eszközök Fejlesztő lapok</u>	<u>Egyéni fejlesztési terv Csoport napló,</u>	<u>A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek is r. képesség és készség-fejlesztés</u>	<u>intézményvezető</u>	<u>Személyes ellenőrzés</u>
<u>A tehetséggondozást megvalósítása, illetve elősegítése</u>	<u>Óvodai mindennapi tevékenységek Fejlesztő foglalkozások</u>	<u>F: Tagóvoda-vezető V: óvoda-pedagógusok R: Gyermekek, óvoda-pedagógusok</u>	<u>Játékos megfigyelés – egyéni tevékenyekdtetés</u>	<u>Játékok Eszközök Fejlesztő lapok</u>	<u>Egyéni fejlesztési terv Csoport napló,</u>	<u>A tehetséges gyerekek kapjanak lehetőséget készségeik, képességeik fokozottabb fejlesztésére.</u>	<u>intézményvezető</u>	<u>Személyes ellenőrzés</u>
<u>Az integrált nevelés elősegítése</u>	<u>Vegyes csoportok szervezése figyelve arra, hogy az egyes tagóvodák között a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek számában ne legyen több, mint 25% eltérés</u>	<u>F: Tagóvoda-vezető V: Tagóvoda-vezető R: gyermekek</u>	<u>Megbeszélés</u>	<u>Gyermekek adatai</u>	<u>Felvételi napló</u>	<u>A gyermeket nem éri hátrányos megkülönböztetés</u>	<u>intézményvezető</u>	<u>Dokumentum ellenőrzés</u>

<u>Feladataink</u>	<u>Óvodán belüli tevékenységek, amelyekkel a feladatok megvalósíthatók</u>	<u>Felelős, Végrehajtó Résztevők</u>	<u>Módszerek</u>	<u>Erőforrás ok</u>	<u>Dokumentál ás</u>	<u>Elvárt eredmény</u>	<u>Ellenőrzést végző Neve, módja</u>	
							<u>Név</u>	<u>Mód</u>
<u>A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérni, szükség esetén jelezni a hiányzást</u>	<u>Egyéni elbeszélgetés Fogadóóra Jelenlevők- hiányzók figyelemmel kísérése naponta</u>	<u>F: Tagóvoda- vezető, óvodapedagógusok V: gyermekvédelmi felelősök R: Gyermekek</u>	<u>Játékos „névsorolvasás” hiányzók felszólítása</u>	<u>Felvételi napló, papír, számítógép</u>	<u>Felvételi napló Írásbeli felszólítás</u>	<u>Rendszeres óvodába járás</u>	<u>Intézményvezető</u>	<u>Dokumentum ellenőrzés</u>
<u>A szülők segítése az eredményesebb szülői szerep betöltéséhez.</u>	<u>Szülők nevelési módszereit segítő előadások Óvodai kirándulások Nyílt napok</u>	<u>F: Tagóvoda- vezető V: óvoda- pedagógusok, meghívott előadók, szakemberek R: Szülők</u>	<u>Előadás filmvetítés, megfigyeltetés közös, tevékenykedtetés</u>	<u>Papír, írószer, számítógép, módszertan, filmek</u>	<u>Programtervezés</u>	<u>A szülői szerep felelősségének és hatékonyságának növelése</u>		
<u>Együttműködés konkrét esetben a segítőkkel (társzervekkel) jelzőrendszer működtetése.</u>	<u>Közös megbeszélések, kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal.</u>	<u>F: Tagóvoda- vezető, gyermekvédelmi felkelősök V: Tagóvoda- vezető, óvodapedagógusok R: Tagóvoda- vezető, óvodapedagógusok, Gyermekjóléti munkatársa, szülő, gyerek</u>	<u>Megbeszélés</u>	<u>Papír, írószer, számítógép, telefon</u>	<u>Együttműködési megállapodás Problémajelző lapok</u>	<u>Az óvodáskorú gyermekek életének figyelemmel kísérése szükség esetén segítségadás</u>		

Program a cigánygyermek differenciált foglalkoztatásához

Helyzetelemzés, problémafelvetés, a program kidolgozásának indoklása

„Valamely nemzeti, etnikai csoporthoz, kisebbséghez való tartozás vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga.” (Nektv.7§)

E törvény szellemében intézményünkben a cigánygyermek aránya 35-37%-a az összlétszámnak a szülők bevallása alapján. Valójában ez a szám megközelítőleg 20-25%-kal magasabb.

Az ONOAP 2009-es módosított változata előírja, hogy: „A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.” Ám a szülők nem vállalják fel etnikai hovatartozásukat, hagyományukat nem követik, nem ápolják, nem igénylik az etnikai nevelés megvalósítását az óvodában.

Cigány gyermekeink részére minden csoportban külön differenciált fejlesztési terveket készítünk és valósítunk meg, ezzel megalapozva a hátrányok kompenzálását annak érdekében, hogy kortársaikhoz hasonlóan egyenlő esélyekkel indulhassanak, iskolai életmódra alkalmas gyerekekké váljanak.

A gyermekek tevékenységi formáit általában vegyes életkorú csoportok szervezésével igyekszünk otthonosabbá, családiasabbá, barátságosabbá tenni.

Ez az összetétel, szervezési forma óvodánk minden nevelőjétől magas pedagógiai, pszichológiai és alapos gyermekismeretet feltételez.

A differenciált egyéni személyiséghez szabott fejlesztési módok, módszerek, program kidolgozása különösen az ingerszegény környezetben élő minimális értelmi, erkölcsi szokásokat, szabályokat sem ismerő néprétegnél, amely szinte majdnem mindegyike így kerül óvodába, azt a gondolatot vetette fel bennünk, hogy számukra egyénre és személyre szabott fejlesztési programot dolgozzunk ki, amely figyelembe veszi eddigi ismereteiket, körülményeiket, fejlettségüket, életkorukat, adottságaikat.

Óvodai munkánk során fontos feladatunknak tartjuk azt, hogy az általában ingerszegény környezetből kikerült cigánygyermek az egyéni differenciált fejlesztési módszerek alkalmazásával elérjék az iskolai elvárásoknak megfelelő követelményszintet. Differenciált nevelésünk, foglalkozásunk célja, hogy a gyermekek több oknál fogva jelentkező fejlettségbeli különbségeket kompenzálja.

Minél korábban ismerjük fel a fejlődés zavarait, annál gyorsabban és eredményesebben tudjuk végezni a megfelelő korrekciót. Fontos időben felfigyelnünk az érzelmi élet zavaraira, ugyanis a gyermek érzelmi fejlődése szoros kapcsolatban van az értelmi fejlődéssel. A gátlásos, érzelmileg sérült, szorongó gyermek esélye nem azért kevés az iskolában, mert hiányoznak a megfelelő intellektuális képességei, hanem mert ezek gátlás alá kerültek, nem tudnak megnyilvánulni.

Ha időben odafigyelünk ezekre a problémákra személyes, érzelmileg telített kapcsolatot építünk ki a gyermekekkel, sok konfliktust tudunk megelőzni. Kiemelt feladatként kezeljük

azokat a cigánygyermeket, akik beilleszkedési zavarokkal, alkalmazkodási nehézségekkel, magatartási problémákkal küszködnek.

Minden gyermek képességét, személyiségét kell fejlesztenünk rendszeresen és folyamatosan. Meggyőződésünk, hogy differenciált nevelésünk eredményessége attól függ, hogy mennyire tudjuk az egyes cigánygyermek ismereteit, szokásait, képességeit maximálisan fejlesztenünk a csoportunkon belül.

A cigánygyermekkel való differenciált bánásmódot meg kell, hogy előzze a gyermekek előismereteinek, képességeinek alapos megismerése, játékhoz, társaihoz való viszonyának, szokásainak, önállóságainak feltárása, nekünk állandóan, folyamatosan tájékozódnunk kell a nevelési folyamat eredményességéről. Csak ezek ismeretében tervezhetjük meg a cigánygyermekre szabható egyéni módszereket, tevékenységi rendszert, azokat, amelyek legsikeresebben fejlesztik a gyermek személyiségét. Többször meg kell győződnünk a gyermek előrehaladásáról és fejlődéséről. Sokszor szembesítenünk kell az elvárásokkal, követelményekkel önmagával. Mindig fel kell tárnunk a probléma okát, a gyermek egyéni fejlődésének útját, pillanatnyi állapotát a fejlesztés során.

Programunk ismertetése előtt szükségesnek tartjuk röviden kiemelni az érdeklődés, mint megismerő tevékenység belső motívumának szerepét a témakörrel kapcsolatban. A képességek fejlődésének egyik legfontosabb indítéka a belső aktivitás, amely a valóság megismerését szívesen vállalt tevékenységgé teszi. A módszerek kérdésében az a véleményünk, hogy az a módszer jó, ami eredményes is.

Programunk kidolgozásakor nagy jelentőséget tulajdonítottunk a játékoságnak, a gyermek önálló tevékenysége, a nevelői ráhatások komplexitása, a tevékenységek változatossága együttesen biztosítják a játékoságot. Fontos célkitűzésünk, hogy emellett erőfeszítésre, gondolkodásra neveljen, ösztönözzön. A dicséretnek, elismerésnek is fontos szerepe van, amelyhez egyéni sajátosságok, indítékok alapján választjuk ki a legmegfelelőbb módot.

Ellenőrzés és értékelés nélkül nem töltheti be programunk igazi funkcióját. A cigánygyermek mindig kapjon a feladatok teljesítéséről megbízható visszajelzést, természetesen a didaktikai alapelvek figyelembe való vételével (fokozatosság, rendszeresség, következetesség).

Az óvoda nevelési programja is az egyénhez mért fejlesztést várja el az óvodapedagógusoktól. Ez viszont differenciálás nélkül elképzelhetetlen és lehetetlen.

Rendszerünk, programunk elemei a következők:

A családból jött cigánygyermek számára az új környezet és az új életritmus szokatlan. Az új környezetben gyakrabban betegszenek meg, fáradékonnyá és étvágytalanabbá válnak az amúgy is gyenge testi-lelki képességgel rendelkező cigánygyermek.

Idegenkednek az óvodától, félénkké válnak, mert szokatlan számukra a gyermekközösség és az új életritmus, melyet az óvoda biztosít számukra. Ezért a beilleszkedés és alkalmazkodás nehézségeit az óvoda minden dolgozója tartsa szem előtt:

- Fokozott gondoskodással, szeretettel, nevelői törődéssel, türelmes magatartással könnyítsük meg a cigánygyermek beszokási nehézségeit.

A kisebbségi óvodai nevelésünk

Célja

- A gyermekek egészséges életvitelének – gondozás és önkiszolgáló készségek – kialakítása egyéni és eltérő fejlettségük figyelembevételével.
- Kapcsolatteremtés készségének, pozitív társas viszonyok kialakítása
- A társadalmilag elvárt szokás-és normarendszerek kialakítása
- Kölcsönös együttműködés kibontakoztatása a játékon és a különböző érzelmek gazdag, életkornak megfelelő hagyományokat ápoló tevékenységeken keresztül.
- A hátrányos-, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekek felkarolása, segítése, részképeség zavarainak kialakulásának megelőzése, fejlesztése.
- Hátránykompenzáció.

Feladat:

- Körültekintő testápolás, étkezési higiénia megalapozása, öltözködési szokások kialakítása. Egészség megőrzéshez szükséges szokások, harmonikus szép mozgás megalapozása.
- Érzelmi élet gazdagítása, érzelmek felett való uralkodás képességének megerősítése, identitás alakítása.
- Nyelvi képesség, kommunikáció fejlesztése.
- Erkölcsi, kulturális értékek megismerése, magántulajdon tiszteletben tartására nevelés.
- Egyéni képességeik minél magasabb szintű kibontakoztatása, bármely tevékenységben kimagasló eredményük erősítése
- Iskolai életmódra alkalmas gyerekek nevelése

A nevelés alapvető keretei

Az egészséges életmód alakítása

Betegségmegelőzés - egészségmegőrzés

A születési problémákkal jött cigánygyermeknél a rendellenességeket fokozott figyelemmel kísérjük. A környezeti ártalmak miatt megbetegedett cigánygyermeket orvoshoz

küldjük (megfázás, hasmenés, neurotikus tünetek, tetvesség). Ezt tapintatos magatartással, szülőkkel való együttműködéssel, orvos és védőnő közreműködésével oldjuk meg.

Egészség megőrzését naponkénti tisztálkodással, mozgással, helyes táplálkozással, levegőztetéssel szeretnénk elérni.

Figyelembe vesszük a napi testnevelési gyakorlatoknál: a gerincoszlop és mozgásszervek fejlesztését. Ügyelve a helyes testtartásra az egyenes fekvőhelyre. (Lábboltozat erősítése - lúdtalp megelőzés.)

Testi edzettségüket nagyon sok mozgásos játékkal, légfürdővel, sétákkal, kirándulásokkal segítjük elő.

Mozgás, edzés

A cigánygyermek mozgásigényét, mozgáskoordinációját a testnevelési foglalkozásokon és a mindennapi életben megjelenő egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységekben fejlesztjük. A mindennapos testnevelési feladatokkal megalapozzuk a gyermekek természetes mozgását:

- járást, futást, támaszt, függést, egyensúlyozást, ugrást, dobást,
- talajtorna elemeit, gimnasztikát és a labdagyakorlatokat,

mely mind megerősíti: a szép mozgás iránti vonzalmat, elősegíti a prevenciót, az egészség megóvását és edzettségüket.

Helyes táplálkozás

A napközis ellátásra szükség van, mert egyre többet tapasztaljuk, hogy több kisgyermek táplálkozása hiányos vagy egyoldalú, esetleg éhesen jönnek otthonról vagy csak egyfajta ételféleségeket fogyasztanak (zsíros kenyér). Egyre inkább jellemző, hogy a családoknak nincs otthoni tartalék élelmiszerük, azt esznek amit naponta a boltban, büfében megvesznek, előnybe részesítve az egészségtelen készleteket (pizza, hamburger, kóla). Ezért továbbra is fontosnak ítéljük ezeknek a gyermekeknek mindennapi étkeztetését. Számukra csak ezzel a lehetőséggel tudjuk megoldani a helyes táplálkozás feltételeit, amelyről sajnos, sok esetben a szülő megelégedik. Hiába kapják meg az anyagi segítséget a szülők az étkeztetésre (segélyek), nem mindig erre használják fel.

Testápolás

A testápolás a cigánygyermeknek is az egészségvédelmét szolgálja.

- Egyéni nevelésen keresztül szeretnénk elérni, hogy a gyermekek ismerjék fel a szép, tiszta ruha, tiszta kéz, ápolt, tiszta haj, tiszta cipő szükségességét.

- A mosakodás érzésének hiánya ébredjen fel tudatukban és igényeljék szükségességét.

- Szeressék a szépet, de tartósan ügyeljenek is rá, szeressék a tisztaságot és a rendet, érezzék, hogyan kell rá ügyelni.

- Szeressenek fogat mosni, fésülni, mosakodni, használják helyesen a zsebkendőt és tudják, hogy mire kell azt használni és váljon náluk igénnyé.

- WC-használat szokásait kézmosással együtt sajátítsák el.

Kiemelt feladatként kezeljük a testápolási teendőket: a helyes kézmosást, fésülködést, fogmosást, orrtörlést és ezek technikáját - bemutatással, fokozott ellenőrzéssel, értékeléssel – figyelembe véve egyéni életkori sajátosságait.

Életritmus kialakítása

Ezek a gyermekek sajnos, sok testi-lelki problémával, nehézséggel, pszichoszomatikus zavarokkal érkeznek a családból hozzánk. Ezért szükséges, hogy az óvodán belül megszokják a helyes napi ritmust.

Tudják és sajátítsák el a napirendi szokások alapelveit.

- Alvásidő megszokása mellett találják meg a nyugodt pihenés feltétlen igényét.
- Étkezési szokások elsajátítása - evőeszköz használatra tanítás, magatartási formák, kérek, köszönöm szó, szalvéta használata, naposi munkák megismertetésével a magatartásuk formálása.

- Törődjenek környezetük rendjével:

Maguk körül tudjanak rendet rakni - ruhafogas, cipőelrakás, játékelrakás, szobai rendrakás, vegyenek részt, ügyeljenek a játékok épségére, játékpólc rendjére, eszközök megbecsülésére.

Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés

Az óvodás korú gyermeket a magatartás érzelmi vezéreltsége jellemzi. Ezért fontos, hogy az egyénileg eltérő élet-és nevelési körülmények közül érkező gyerekeket már óvodába lépéskor pozitív érzelmi hatások ériék, kiegyensúlyozott szereteteli légkör fogadja. A gyerekek különböznek testi, idegrendszeri sajátosságokban, értelmi képességeikben, nyelvi kifejező készségben, társas magatartásban, mozgásban. Az óvodapedagógus feladata, hogy a családok szokásait és sajátosságait figyelembe véve családhoz illesztett intervenciós gyakorlatot alkalmazzon. Csak így alakítható ki az együttneveléshez szükséges kölcsönös bizalom.

Az óvodapedagógus mindig igyekezzék tetteivel és szavaival kifejezni, hogy természetesnek veszi a személyes különbségeket, így megvalósítva a személyes különbségek kölcsönös tiszteletét. Senki sem kaphat semmiféle megkülönböztető jelzöt vagy elmarasztalást, mert a többségtől eltérő külsejű vagy, mert másképpen viselkedik. Az óvodapedagógus időben vegye észre az esetleges csúfolódást, ha szükséges, akadályozza meg és ellensúlyozza azt. Az esetlegesen felmerülő konfliktusokat feszültségoldó beszélgetésekkel, odafigyeléssel, kivárással oldja.

- Az óvodapedagógus segítse elő, hogy a pedagógus-gyerek, gyerek-gyerek, pedagógus-szülő kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze.

- Segítse elő, hogy minden gyermek tűnjék ki valamiben, ami pozitívan megerősíti a gyermeket. (Ének-zene, ritmusérzékük, szépérzékük, akrobatikus mozgásuk.)
- A csoport szokás-és normarendszere feleljen meg a társadalomban elfogadott szabályoknak, e szabályok alkotásában vegyen részt a gyerek is. Így segítjük elő, hogy a szabályokat önmagukévá tegyék, egymást kölcsönösen szabálykövetésre neveljék.
- Segítse elő a gyerekek önértékesítését közös örömmel, baráti és közösségi szeretettel.
- A helyi nevezetességek, hagyományok megismertetésével, megszerettetésével segítse elő a szülőföldhöz való kötődést.
- a cigánygyerekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel szükség esetén szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus) bevonásával
 - Az egyéni bánásmódot az óvodai élet valamennyi területén minden cigánygyermekre érvényesítse a pedagógus és a dajka is.

Anyanyelvi-, és értelmi fejlesztés

Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés egészét áthatja, minden tevékenységbe beépül.

Feladataink:

- Tájékozódás, szintfelmérés a gyermekek egyéni fejlettségéről.
- A családi környezet hatása a gyermek beszédfejlődésére. (A szülők beszédkultúrája, beszédhibás van-e a családban? Van-e tv és rádió?
Mesélnek-e neki otthon? Van-e meséskönyve? Mikor kezdett el beszélni? Az előforduló beszédhibák feltárása.)
- A nyelvi fejlődés hátterének feltárása, a gyermek beszédszokásainak megfigyelése, köszönés, kérdés, kívánság, közlés, felhívások megértése és használata.
- A hátrányos helyzetből adódó lemaradások kompenzálása: szókincsbővítés, kifejezőmód színesítése, illem elsajátítása

A fejlesztés lehetőségei:

- Kötetlen beszélgetések kezdeményezése, közös és egyéni élményeik elmondása, a beszédfigyelem alakítása.
- Tapasztalati észlelés során szóbeli megerősítés, szókincsbővítés
- Beszédhibák kiszűrése, külön figyelmet fordítva a nyelvileg gátolt gyerekekre. Logopédiai fejlesztés

- Változatos anyanyelvi játékok alkalmazása, például:
 - Légzésgyakorlatok végeztetése, a légzés helyes technikájának gyakorlásával (pl. léggömb felfújása, ping-pong labda fűjás tartósan és szakaszosan.)
- Nyelv-, ajak-, állügyesítő gyakorlatok.
- Magánhangzók gyakorlása énekléssel és mondókákkal. Ismert dalok eléneklése a gyakorlandó hangot tartalmazó szótagokkal (pl. só, - só).
- Hanghelyettesítés kiküszöbölése helytelen ejtés felismertetésével (pl. tanítónéni-játék).
- Adott szavakhoz rokonértelmű szavak és ellentétpárok keresése (pl. megy, lép illetve fekete-fehér).
 - Játékos szótagkiemelés képekkel.
 - Párbeszédű játékok eljátszása (pl. Nyuszi pajtás).
 - Kommunikációs helyzetek teremtése (udvarias játék, viselkedés).

A nevelés tevékenységformái

Játék

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége. A gyermek tapasztalatait, élményeit játssza el sajátos, gyakran átalakított formában.

Mivel a cigánygyermek általában ingerszegény környezetből érkeznek és gyakran előfordul, hogy az egyes játékeszközök rendeltetésszerű használatát nem ismerik, így célunk az, hogy ezeknél a gyermekeknél több időt szánjunk játékeszközök megismertetésére, helyes használatuk megtanítására, a szabályok betartására, a szimbolikus szerepjátékon belül az egyes szerepek elsajátítására.

A játék fejleszti a gyermek mozgását, segíti az új mozgásformák kialakulását, gyakorlását. A változatos mozgás növeli önállóságát, kitartását, hozzáértését, melyre ezeknél a gyermekeknél fokozottabban szükség van a rendszertelen bioritmus miatt.

A játékban a kreatív személyiségfejlesztésre a szerepjáték, a bábozás és a dramatizáláson belül adunk lehetőséget. Ezekben a helyzetekben a magatartásmódok, a szerepek fölcserélése, mások ötletei iránti nyitottság ad a gyermeknek teret a személyiségfejlődésében. Ezen belül is a magtartásuk és viselkedésük fejlődésében.

A játékban válnak közelivé és elfogadhatóvá a viselkedési szabályok, így lehetőség nyílik a szabályok megértésére, a helyes magatartás gyakorlására.

Az óvodapedagógus jelenléte biztosítja az indirekt irányítást ezeknek a gyermekeknek a játékában segítve, hogy a játék menete megfelelő mederbe terelődjön, és a gyermekek is érezzék, hogy összetartoznak. A közös játékban fejlődik a közösségi érzésük, erősödik a "mi tudatuk".

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyerekeket a tanulásban a kíváncsiság és a pedagógushoz fűződő pozitív érzelmi kapcsolat motiválja.

A pedagógusnak a gyerekek kérdéseire, megjegyzéseire építve kell vezetni a tapasztalat és ismeretszerzés folyamatát.

Így a foglalkozásoknak szabad légkörűnek, játékosnak kell lennie.

A pedagógusnak segíteni kell abban, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjen. Így a közösségi nevelésen belül az egyéni bánásmódnak kell előtérbe kerülnie. Ezért a gyerekeket egyéni fejlettségüknek megfelelően differenciált feladatadással kell készíteni sokoldalú tevékenységre.

A játékba integrált, tevékenykedtetésen alapuló tanulás a játék motivációs bázisára épül, mindvégig megőrzi játékos jellegét. A játékoság, mint alapelv, az egész tanulás folyamatában érvényesül, így a játékos feladatmegoldások fokozzák a gyermekek érdeklődését, kitartását, fejlesztik gondolkodását.

A cigánygyermek hátrányos helyzetük miatt a tanulásban is fokozottabb odafigyelést, irányítást igényelnek a pedagógusoktól.

Célunk az, hogy ezek a gyermekek hátrányos helyzetük miatt ne szenvedjenek csorbát a tanulás területén sem, sőt annál is inkább többet nyújtani nekik az egyéni foglalkoztatási formában.

Buzdítással növeljük a gyermek önbizalmát, elismerjük ötletességét, önállóságát, kitartását.

Néhány játékpéldát említenék:

- A felszabadult mozgást teszik lehetővé az érzékelő játékok "Tükör":

Először deréktól felfelé mozogjanak, majd később egész testtel. Először a pedagógus legyen a tükör.

- A fantáziajátékok során, ha a gátolt gyerek önként vállalja a szerepet, passzív szókészletét aktivizálhatjuk. Ilyen pl. a "helyszíni közvetítés", amelyben valamelyik meséből jelentkezik a "tudósító gyermek" és helyzetjelentést ad jelen időben.

A közös mesefűzés is segíti a megszólaltatást.

-A saját mese és versalkotás az önkifejezés egyik módja

- A körmesében mindenki egy-egy mondattal fűzi tovább a mese cselekményét.

- Mesehősök találkoznak. Mit mondanak egymásnak? Hogyan folytatódna történetük?

- Mesélés lá-lázva, hangsúly és gesztikulációt fejlesztő játék.

Kitalált szituációt beszéd helyett lá-lázva, mutogatva adunk elő.

- "Találd ki játék" Ismert vers, mondóka, ének előadása csak magánhangzókkal.

- A "Te vagy a barátom" c. játék közben gyermekeink elsajátítják az indoklás, válasz megfogalmazását, a kézfogás gyakorlása mellett.

Egy gyerek kézfogással jelzi, ki a barátja. A másik miért? Ki kell találni valami indokot. Pl. mert veled szeretek legjobban játszani.

- Minden gyermekben megvan a humor iránti fogékonyság. Ilyen humoros játék az óhajtás. A csoport körbe ül. Egy gyermek elmondja, hogy ő mit óhajt és mit nem óhajt, a következő azt óhajtja, amit az előző nem óhajtott és hozzáteszi, hogy ő mit nem óhajt. Pl. szeretnék fagyaltot enni, de nem szeretnék spenótot enni; szeretnék spenótot enni, de nem szeretnék veszekedni.

Verselés, mesélés

- Színes irodalmi élmény nyújtása (beleértve az etnikai hovatartozásból adódó multikulturális értékeket is), változatos feldolgozása

- Mindennapos mesélés, verselés, mondókázás

- Erkölcsi értékeket is magában hordozó irodalmi alkotások alkalmazása, a művek erkölcsi üzenetének közös megbeszélése, véleményük meghallgatása

- Kommunikációs szerepvállalások gyakorlása.

- Az önálló mesemondással, képolvasással a gyermek fantáziájának fejlesztése, beszédkedvük felkeltése, szókincsük aktivizálása.

- Mesedramatizálás felhasználásával, a helyes, változatos és színes szövegmondásra ösztönzés.

- A mondatalkotás gyakorlása tárgyképek segítségével.

- A gyermek ösztönzése a beszédre, érzelmeinek kifejezésére, bábok és fejdíszek segítségével.

- A nyelvi és képi élmény biztosítása színházlátogatások alkalmával, diafilmek vetítésével.

Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc

- Az egyenletes lüktetés gyakorlása változatos mozdulatokkal - taps, dobantás - dalra és mondókára.

- A dalok kettes lüktetésének kiemelése mozdulatokkal, járással, tapssal, ütőhangszerekkel.

- Ismert dalok és mondókák ritmusának eltapsolása.

- Különböző ritmusos motívumok visszaadásának gyakorlása. (pedagógus-gyermek, gyermek-gyermek)
- Magas- és mélyhangok felismertetése bábok segítségével. (Pl. medve - madár, egér - oroszlán)
- Egymás hangjának felismerése mondókáról, beszédéről, énekről. (Pl. Koszorú, koszorú.)
- Tárgyak és zörejek hangszínének megfigyelése és felismerése. (Pl. papírzörgés, üveg, porcelán)
- Jól ismert dalok végigéneklése játékos szótagokkal, hangutánzó szavakkal.
- Szöveges dallammotívumok visszaéneklése - ismert, majd ismeretlen dallammal - dúdolásról.
- Egy-egy dal felbontása motívumokra, mozgással egybekötve, pl.: első motívum csípőre tett kéz, második motívum alatt guggolás.
- Zenekar alakítása. Egyszerű ritmusjátékos hangszerek használata.
- A gyermektánc, népi gyermekjátékok elemeinek gyakorlása, az esztétikus mozgás kialakítása, a mozgáskreativitás fejlesztése.
- Az ölbéli játékok erősítik a pedagógus – gyermek közötti pozitív érzelmi kapcsolatok kialakulását, mélyülését
- Zenehallgatási anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyerekek etnikai hovatartozását

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

- A gyermek egyéni fejlettségi szintjének megállapítása (adottságai, képességei, önfejlődése).
- A gyermek önismeretének, önfejlődésének elősegítése a gyermek élmény- és fantáziavilágának tiszteletben tartása (pl. tetszés szerinti színhasználat).
- A gyermek sokoldalú vizuális tapasztalatszerzésének biztosítása az ábrázolandó jelenség megfigyeltetésével, a tárggyal való érintkezés során séta közben őszi fák, bokrok megfigyelése.
- A technikai megoldások sokszínűségének megismertetése és megszerettetése - szókincsük gyarapítása. A technikához tartozó higiéniai szokások betartása.
- A gyermek színbeli képzeleinek bővítése, színhasználatuk választékosabbá tétele. Tárgyformák jellemző színeinek megnevezése (alma - piros).

- Az egyszerű formákba való belelátás képességének fejlesztése (pl. állatok ragasztása falevélből).
- A tapintásos észlelés, a kéz finommotorikájának fejlesztése a mintázási technikák megtanításával.
- Összeűjtött papírdobozokból, flakonokból elképzelt városrészek, várak összeállítása.
- Vizuális zártság - egészlegesség alakítása hiányos képek felismertetésével.
- A legkülönbözőbb vizuális minták létrehozásával (sorminták rajzolása, képi minták elrendezése) a gyermek díszítő érzékének, alkotó fantáziájának fejlesztése.
- Különböző tárgyak, alakok, formák, méretek felismertetésével - különböző mint kirakása forma, méret, szín szempontjából - az alaklátás és formaállandóság fejlesztése.
- A társak munkájában rejlő értékek felfedeztetése a csoport munkáinak közös nézegetése, értékelése közben a közösségi érzés és az esztétikai igényesség fokozása.
- Alkotásaikkal szűkebb környezetük esztétikai alakítása

Mozgás

- A gyermek testi és szellemi fejlődését elősegítő egészséges környezet biztosítása. (Minden alkalmat megragadunk, hogy a szabad levegőn tartózkodjunk.)
- Szintfelmérés a gyermek egyéni fejlettségének szintjén. A gyermek mozgásképe, testi fejlettsége, egészségügyi kultúráltsága.
- Az egészséges közösségi érzés fejlesztése, társakra való odafigyelés. Akaratuk, kitartásuk megszilárdítása különböző versenyjátékok szervezésével.
- Változatos mozgásos játékok lehetőségének biztosítása a gyermekek kívánsága szerint .
- Prevenció:
 - A lábboltozat megerősítése speciális járás-gimnasztikai gyakorlatok és játékos lábtorna végeztetésével.
 - A kéz finommotorikájának csiszolása különböző labdagyakorlatok során (pl. labdavezetés gyakorlása).
 - A törzs- és hátizomzat megerősítése, a helyes testtartás kialakítása (pl. kisbölcső, ficáncoló halacska).

Külső világ tevékeny megismerése

A környezet megismerése elősegíti, hogy a gyermekek maguk fedezhessék fel szűkebb és tágabb környezetük tárgyait, jelenségeit.

Lehetőséget ad a minél több érzékszervvel való tapasztalásra, az élmények több szempontú felidézésére.

A pedagógusnak figyelembe kell vennie a gyermekek természeti és társadalmi környezetre vonatkozó tapasztalatait.

Folyamatos megfigyelésre többek között a természeti jelenségek, a növények fejlődései adnak módot.

Az óvónőnek a foglalkozáson kívül is ki kell használnia a tapasztalatszerzési lehetőségeket.

A gyerekek ismerkedjenek meg a helyi hagyományokkal, becsüljék és ápolják azt. Ismerjék meg a családi értékeket.

Feladatunk még, hogy segítsük a szülőket, hogy felismerjék a gyermekek környezet iránti érdeklődésének fontosságát.

Ezen a nevelési területen belül megvalósítandó célkitűzések:

- A gyermekek ismerjék meg az évszakokat, azok jellemzőit. tudjanak néhány fontosabb jeget felsorolni.

- Szerezzenek tapasztalatot az időjárás és öltözködés összefüggéséről.

- Ismerkedjenek testükkel, az érzékszervekkel, s ezek ápolásával.

- Beszélgessenek a családról. Ismerjék meg a családtagok foglalkozását, otthoni munkáját, játszanak és beszélgessenek a család legfontosabb szükségleteiről.

- Ismerkedjenek a helyi hagyományokat őrző emberekkel

- Szüleikkel együtt vegyék ki részüket az óvodai hagyományokban, rendezvényekben

- Vegyenek részt az óvodában folyó kerti munkákban: tavasszal veteményezés, ásás, stb., ősszel a gyümölcsszüretben.

- Etessék a madarakat, kísérjék figyelemmel, mely madarak látogatják a madáretetőt.

- Csíráztassanak. Figyeljék meg a hőmérséklet, a víz, a napfény hatása és a növény fejlődése közötti összefüggéseket.

- Figyeljék meg néhány gyümölcs növekedését, érését.

- Ismerkedjenek meg a ház körül élő állatokkal valóságban vagy képen.

- Ismerkedjenek meg néhány vadon élő állattal és néhány rovarral valóságban vagy képen. Ismerjék a költöző madarainkat is.

Munkajellegű tevékenységek

A gyermekek a rájuk bízott munkát általában könnyedén végzik. A munkát azonban felelősség hatja át, de megmarad az óvodáskor végéig a játékos jelleg.

A cigánygyermek munkájukat szívesen végzik az óvodában.

Bár a pedagógusi motivációra nagyobb mértékben van szükség, mivel a családban a visszahúzó erő igen nagy.

A munkára nevelésnél, így ezek a gyermekek fokozottabb odafigyelést, türelmet, kitartást igényelnek. Ösztönzőleg hat rájuk a saját és mások munkavégzésének elismerése.

Az óvodában a munka elsősorban közösségért végzett tevékenység. Magába foglalja a naposságot, az óvoda és a csoport mindennapi életével kapcsolatos alkalomszerű munkákat, a növény- és állatgondozást.

Munkavégzés során a gyermek tapasztalatokat szerez, az adott tevékenységi formához kapcsolódó ismereteket sajátít el, cselekvő tanulásban vesz részt.

Az eddig végzett differenciált nevelés, tanulás tapasztalatai ismertetése

Már korábban is hosszabb éveken keresztül foglalkoztunk a cigánygyermekek differenciált felzárkóztatásával, esélyegyenlőtlenségük kompenzálásával.

Célunk az, hogy minden cigánygyermek az általános iskola első osztályba lépésekor biztos tanulási eséllyel induljon és ez által a jól működő, a tanítási, tanulási folyamatban a differenciálás és felzárkóztatás feladatát megvalósító iskolát eredményesen elvégezze.

Elengedhetetlenül szükségesnek tartottuk, hogy módszereink játékosak, érdekesek, cselekedtetők és szemléletesek legyenek.

Ebben a folyamatban a gyermekek megfigyelnek, manipulálnak, összehasonlítanak azonosságokat, különbségeket állapítanak meg. Mindez játékosan érdekes szituációkba ágyazva történik, egy jól motivált helyzetben valósul meg.

A kiscsoportos foglalkozással személyes kontaktusban vannak egymással pedagógus és gyermekek, a gyermekek fokozottabban érzik a pedagógus gondoskodását, szeretett törődését, segítőkészségét, örömet szerző nevelő-, oktató tevékenységét. Apróbb sikerélmények halmozódásával az érzelmileg sérült gyermekek egyre jobban kinyíltak, kompetensek lettek a nagyobb gyermekközösségben is. A legcélravezetőbbnek a naponkénti ismétlődő, rövid ideig tartó játékos foglalkozás volt a legcélravezetőbb.

A téri, kiterjedésbeli mennyiségi relációk ismeretét folyamatos ismétléssel valósítottuk meg.

A sikeresen felzárkóztatott gyermekek nyelvi kifejezőkészsége sokat fejlődött. Ismeretük köre lényegesen bővült. Aktívabbak lettek a csoportközösségben is, peremhelyzetük megszűnt, kapcsolataik a csoporton belül is gazdagodtak.

Játékszintjük jelentősen emelkedett.

Minden gyerek esetében van legalább 1 tevékenység amit szeret, amiben aktívabban részt vesz. Célunk, hogy ezen részképességeiket megerősítve megtalálják azt, amiben kiemelkedőt tudnak nyújtani ők is, ezzel fejlesztve önértékelésüket, önbizalmukat.

Viselkedésük akaratlagos szabályozása sokat fejlődött. E pedagógiai tevékenységünk nélkül ők kudarcra indultak volna, ami életük alakulására meghatározó módon nyomta volna rá bélyegét.

Ettől mentettük és mentjük meg a jövőben is őket.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

4.1. A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata, nyilvánossága

Hatálya:

A pedagógiai program személyi és területi hatálya kiterjed az egész iskolára, óvodára, az iskola és óvoda külső rendezvényeire, tanórán, iskolán kívüli és óvodai foglalkozásaira, továbbá az itt pedagógiai tevékenységet ellátó más természetes személyre.

Érvényesség: 2016. szeptember 1-től

Az érvényesség addig tart, amíg a törvényi változások, és a partnerek igényeinek a változása az átdolgozást szükségessé nem teszik.

Felülvizsgálat:

A Pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan figyelemmel kíséri.

A pedagógiai program teljes felülvizsgálatára 4 évenként kerül sor, melynek eredményeként el kell végezni a szükséges módosításokat, vagy teljesen új programot kell kidolgozni.

Nyilvánosság:

Kinyomtatott példánya megtekinthető az iskola könyvtárában, egy példány a nevelői szobában és egy példány az igazgatói irodában. Elektronikusan az iskola honlapján tekinthető meg (<http://kunmadarasirefi.reformatus.hu/>).

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- a nevelőtestület bármely tagja
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- az iskola, óvoda szülői közössége;
- az intézmény fenntartója

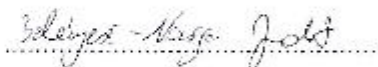
4.2. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

Kunmadarasi Református Általános Iskola és Óvoda

Pedagógiai Program

4.2. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

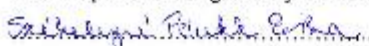
A Pedagógiai Programot az iskolai **diákönkormányzat** 2016. év május 9-én tartott ülésén **véleményezte és elfogadásra javasolta.**

Belényesi-Varga Judit

diákönkormányzatot segítő tanár

A Pedagógiai programot a **szakmai munkaközösség** 2016. év május 9-én tartott ülésén **véleményezte és elfogadásra javasolta.**

Székelyné Péntek Erika

alsós munkaközösség-vezető

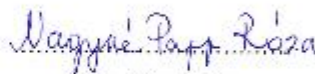
Nehéz Józsefné

felsős munkaközösség-vezető

4.3. A pedagógiai program elfogadásáról szóló záradék

A Pedagógiai Programot a **nevelőtestület** 2016. év május 11-én tartott ülésén **véleményezte és elfogadta.**

Kunmadaras, 2016.május 13.

Nagyucé Papp Róza

igazgató

4.4. Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat

	Tiszántúli Református Egyházkerület	Debrecen, Kálvin út 2., 2020	Tel.: 06/52/552.136 Fax: 06/52/552.136 E-mail: titkarsag@tiszantuli.hu www.tiszantuli.hu
---	--	------------------------------------	---

Ikt. sz.: 45/2016.136...../2016.

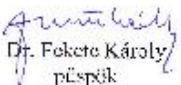
Debrecen, 2016. május 12.

**A Tiszántúli Református Egyházkerület Elnökségének
21/2016.05.12. E. Eln. sz.**

HATÁROZATA

A Tiszántúli Református Egyházkerület Elnöksége a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 32. § (1) bekezdés b) pontja alapján a **Kunmadarasi Református Általános Iskola** (Kunmadaras, Kálvin út 2., OM azonosító: 2000016) neveléstudásközpontjánál 2016. május 12. napján elfüggedott módosított Pedagógiai Programját *jóváhagyja*.

A határozat mellékletét képezi a módosított Pedagógiai Program.

 Dr. Fekete Károly püspök		 Dr. Ádorján Gusztáv főigazgató
--	---	---